

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΕ

Φυλλάδ. 23.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. ΣΤ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1853.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΕΝΙΕΡΟΣ

[Συνέχεια, ὄρα φυλλάδιον 21.]

ΤΟ ΜΙΚΡΟΝ ΔΩΜΑΤΙΟΝ

Ἡ αἴθουσα, ὅπου εὐρισκόμην, βεβαίως δὲν εἶχε τὴν ἐπάμιλλόν της ἐν Γαλλίᾳ. Μοὶ ἀνέμνησε δὲ κοιλιάδα τινα ἦν εἶδον παρὰ τὴν γέφυραν Σεντίνο εἰς Ἰταλίαν, ὅπου ἡ ἀνθρώριζουσα λάβα ἠραιστείου ἐσβέσθη ἐν ἀκραιῖ διὰ τῆς πνοῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ διετήρησεν εἰς τὴν αἰφνίδιον αὐτῆς ἀπολίθωσιν τὰς μορφὰς τῆς ἀτάκτου ὀρμῆς της, ἀς ἀπέδειξε κατὰ τὴν ὑγρότητα της. Ἐκάστη ἐδρα τῆς αἰθούσης αὐτῆς ἐφαίνετο ἐξεστηκυῖα τῆς συμμέτρου θέσεώς της, καὶ ἐμαρτύρει εἰσέτι τὴν ὀργὴν ἐκείνου, ὅστις ἐξαπίνης τὴν ἐγκατέλιπε, δηλονότι κατὰ τὸ 1788. Ἡ δὲ συνέλευσις αὐτῆ τῶν κινητῶν εἶχε τινα γλῶσσαν καὶ φωνήν. Ἐνόμιζε

τις ὅτι ἔναυλοι ἦσαν εἰσέτι αἱ συζητήσεις τῶν ἀπὸ Παρισίων εἰδήσεων, καὶ ὅτι ἐτάρασσον τὴν μαλθακὴν ἀμεριμονοσύνην τῶν εὐγενῶν ἐκείνων εὐτυχῶν.

Ὅτε δὲ ἔμελλον νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν, ἡ φρουρὸς μοὶ παρήγγειλε τὴν μάλιστα ἀπόλυτον σιγήν, καὶ μ' ἀπηγόρευσε καὶ τὴν ἀναπνοὴν αὐτὴν. Τὴν ἠρώτησα περὶ τοῦ λόγου τῆς προφυλάξεως ταύτης· αὐτὴ δὲ, σοβερὸν τὸ ἦθος ἐπιδεικνύουσα, μοὶ εἶπεν·

— Ἡ αἴθουσα ὅπου τῶρα πηγαίνομεν, εἶναι σιμὰ τοῦ δωματίου εἰς τὸ ὅποιον ἐργάζεται ἡ Κ. Κ. . .

Ἰπεκλίθην τότε εὐσεβάστως ἐγὼ κ' ἔνευσα ὅτι ἔμελλον ν' ἀνακόψω τὴν ἀναπνοὴν μου, ὡς ὁ ὑποβρύχιος κολυμβητής.

Ἡ δὲ παραβολὴ μου αὐτὰ σχεδὸν ἀστείως ἐκπεφρασμένη διὰ κινήσεως μιμικῆς, ὀλίγου δεῖν προκάλεσε δευτέρου γέλωτα, ὅστις ἤδη ἐγένετο κινδυνώδης παρὰ τὴν θύραν αὐτὴν τῆς Κ. Κ. . .

ἡ φρουρὸς ἔδρασε τὰ χεῖλη τῆς κ' ἐκρατήθη.

Ἡ νέα αὐτὴ αἰθούσα εἶχε φυσιογνωμίαν ἥρεμον· αἱ ἔδραι δὲν ἐδείκνυον κἀνὲν ἴχνος πολιτικοῦ, ταράχου· ἀφοῦ παρετήρησα ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἐχώρησα ἐπ' ἄκρων τῶν ποδῶν χαράσων κόνεως κύματα πρὸς τὴν θύραν τῆς Κ. Κ. . . Ἡ φρουρὸς ἐφαίνετο συγκινουμένη· τὰ πλατέα τρίχαπτα τοῦ κροφάλου αὐτῆς ἐφρίσσαν ἐπὶ τῶν κροτάφων τῆς. Ἐμὲ δὲ οὐδὲν ἀνεχαίτισεν. Τῇ βοήθειᾳ ὅπως λίαν στενῆς ἐπραξά ἀκριτομύθειαν ἐγκληματικὴν διότι ἠθέλησα νὰ βαθύνω εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μυστήριον τοῦ δωματίου ἐκείνου τῆς ἐργασίας. Ἡ Κ. Κ. . . καθημένη ἐπὶ σκίμπος εὐρέος, ἀνεγίνωσκε, καὶ ἡ μεγάλη ἀκίνησις τῆς ἐδήλου τὴν μεγίστην προσοχὴν· ἡ εὐγενὴς καὶ γαλήνιος ὄψις τῆς δὲν μ' ἐφάνη ὅτι διεδέξατο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ῥυτίδας ὀργῆς καὶ μελαγχολίας· ἦτον ὁ ἀναχωρητὴς τῆς ἐρήμου.

Ἰπάρχει δὲ τῇ ἀληθείᾳ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς εὐγενούς ταύτης γυναικὸς ἠρωϊσμὸς, ὅστις συγκινεῖ καὶ καταπλήσσει ἀνθρώπῳ τὴν ἡλικίαν, ὥραία, πλούσια, πολύζηλος, ἀπεχαιρέτησε τὸν κόσμον, τὴν οἰκογενεὴν τῆς, τοὺς φίλους, δὲν ἠθέλησε νὰ ἴδῃ διερχομένης τὰς ἐπαναστάσεις ὑπὸ τὰ παράθυρά τῆς, καὶ διέμεινεν ὑπὸ τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς σύστημα.

Ἀλλὰ μὴ σπεύδωμεν εἰσεῖτι πρὸς τὰ σπουδαῖα, ἅτινα ταχέως νὰ ἰδῶμεν μέλλομεν! Ἐξῆλθον ἄρα τῆς αἰθούσης ἐκείνης, ἐν ἣ ἴλιαν βραχὺ ἔμεινα, καὶ διέβην εἰς ἄλλην, ἣς ὁ χρωματισμὸς ἐλαφρῶς μαργαριτόχρους μ' ἐφάνη λίαν πλούσιος· μεγάλη βράκη ἀπεσπῶντο ἐκ τοῦ τοίχου ὑποχωροῦντα εἰς τὴν ὑγρασίαν· Παρώδευσα δ' ἐπειτα μακρόν τι παρὰ πέτασμα, ὅπου ἀνεῦρον τὴν διηνεκὴ φαντασίαν τοῦ 18 αἰῶνος, τὴν ἀναπόφευκτον ἀγέλην τῶν ποιμένων, οὓς ὠδήγουν τὰ πρόβατα· μετὰ δὲ τοῦτο εἰσῆλθον εἰς καλλίμορφόν τινα στοᾶν, ὅπου τὰ βήματά μου ἔτρεψαν εἰς φυγὴν λόγον πτηνῶν, καὶ οὐλαμὸν ἄλλων τινῶν ὄντων ἤττον τὴν θέαν ἀγαθῶν, ἅτινα ἐγκαθίστανται, ὡς οἱ ἀναξιόχρηστοι ἐνοικήτορες, καὶ οἱ ἀγενεῖς λυμεῶνες πασῶν τῶν ἐγκαταλείμενων οἰκοδομῶν.

Ἀνακοπτόμενος εἰς τὴν διάβασίν μου διὰ τῆς θέας πληθῆος πραγμάτων περιέργων σκωληκοβρώτων, ἤθελον, διὰ τρόπων ἐπιτηδεῶν ἐξοτρύνων, νὰ γνωρίσω τὴν ἰδέαν τῆς γρηναίας θαλαμηπόλου περὶ τῆς κυρίας αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ διπλωματία μου ἀπέτυχε πρὸς τὴν ἀφοσίωσιν. Ἡ διαγωγή τῆς Κ. Κ. . . τῇ ἐφαίνετο λίαν φυσική· διότι πᾶς τις ἄλλος ἰδόντα νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ· καθόσον ὁ τρόπος τῆς ὑπάρξεως τῆς, ἔλεγεν ἡ γραῦς, ἥτο τι τῶν συνίθων, καὶ ἰδοὺ πᾶν ὅ, τι κατώρθωσα νὰ μά· ἀλλὰ μοὶ ἐγνωστοποίησε λεπτομερείας τινὰς περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, αἵτινες μ' ἐνῆρέστησαν· καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἦτον καὶ αὕτη. — « Ἐβγαίνω κάθε πρωτὴ, μοὶ εἶπε, πρὶν ἔβγῃ ὁ ἥλιος, καὶ πηγαίνω καὶ ἀγοράζω τὰ χρειαζόμενα διὰ τὴν κυρίαν μου καὶ δι' ἐμέ. »

Τῇ εὐγνωμόνησά διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῆν,

ἣτις διώρθωσε τοὺς συλλογισμούς μου, διότι ἤμην ἔτοιμος σχεδὸν νὰ παραδεχθῶ διὰ τὸ μέγαρον τῆς Κ. Κ. τὸ ἀγγελιοφόρον πτηνὸν, ὅπερ ἐκόμιζε καθ' ἡμέραν τὴν τροφήν εἰς τὸν ἀναχωρητὴν τῆς ἐρήμου.

Προαίσθησις δέ τις ἔλεγε μοι, ὅτι διερευνῶν οὕτω τὰς γωνίας καὶ παραγωνίας τοῦ οἴκου ἐκείνου, ἔμελλον νὰ φθάσω εἰς ἀνακάλυψιν τινὰ ἀπροσδόκητον. Ἡ τύχη, ὅταν ἐτάζωμεν πειράζοντες τὰ μυστήριά τῆς, μᾶς ἐπιφυλάττει πάντοτε τινὰ ἐκπληξιν.

Κατὰ τὴν ἄκραν στοᾶς, ὑπόπτειόν τι εἰς θύραν, ἣτις δὲν ἐνέδιδεν εἰς τὴν ὄψιν, ὡς ὅταν δυσπιστώμεν εἰς ἄνθρωπον, ὅστις δὲν θέλει νὰ μᾶς ἀποκριθῇ. Δὲν ἀντίστατο δὲ τὸ κλειθρὸν· κλειθρα καθ' ὅλον τὸ μέγαρον δὲν ὑπῆρχον· ἔπρεπεν ὅθεν νὰ κρημνίσωμεν θύραν ἀνοικτήν, ἀλλὰ πιθανῶς προσκόπτουσαν ἔσωθεν εἰς ἐπιπλα ἢ εἰς τοίχου πεσόντας λίθους. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ μελάθρου ἐκείνου ἡ γενικὴ κατάστασις δὲν ἀπῆται ἀπ' ἐμοῦ οὐδεμίαν φειδῶ, καὶ ἐπιτρέπεται ἡ καταστροφή εἰς τὰ ἐρείπια, ἔσχισα τὴν σκωληκοβρώτον θύραν, ὡς τις σχίζει τετράγωνον χάρτινον εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, καὶ εἰσῆλθον εἰς δωματίον μικρὸν πεπληρωμένον ἐκ πραγμάτων οὐδὲν ἔχοντων ὄνομα, καὶ ἅτινα τὸ βλέμμα τοῦ θαλαμοστόλου ἀδυνατεῖ νὰ κατανοήσῃ.

Τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου τούτου κεκλεισμένον διὰ δικτυωτοῦ εἰς τεμάχια, ἐκοσμεῖτο δι' ἐρήμων φωλεῶν χελιδόνων· ἀποστεινῶν δὲ βλέμμα ἐπὶ τῶν κήπων διὰ τῶν ἐκλελυμένων σειρῶν, ἀνεκάλυψα εἰς τὸ εὐώνυμον γράμματα κεχαραγμένα εἰς τὸν τοίχον· ὁ χρόνος ἐμάκρυνε τὸ κοῖλον αὐτῶν καὶ τὰ κατέστησεν οὕτως ἐπίγραμμα εὐανάγνωστον εἰς τὸν τυχόντα ὀφθαλμὸν· ἀνέγνων λοιπὸν εὐθὺς τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα. *Χενιέρου — Τρυδατῆς*, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ἕτερον· καὶ, ὅτε ἔμελλον νὰ ἐξέλθω τοῦ μικροῦ δωματίου, ἠθέλησα νὰ τὰ ἴδω καὶ αὐθις, ἵνα πεισθῶ εὐκρινῶς περὶ τῆς ἀληθείας τῆς πρώτης θεωρίας μου.

Ἡ δὲ φρουρὸς μοὶ παρετήρησεν ὅτι ἐπεξέτεινον τὴν ἐπίσκεψίν μου ἀκριτομύθως πως, καὶ ὅτι ἐφοβείτο μὴ τὴν κράξῃ ὁ κῶδων τῆς κυρίας τῆς. Τῇ ἐζήτησα εἰλικρινῶς συγγνώμην, καὶ τὴν ἠκολούθησα πρὸς τὴν μεγάλην κλίμακα. Ἡ δὲ ἀγαθὴ ἠνέφρισε τὴν ὀρθοθύραν μετὰ προφυλάξεως τὸ ψοφοδεὲς αὐτῆς ἐκδηλούσης, καὶ μοὶ εἶπε νὰ παρατηρήσω ἐπιδεξιῶς μὴ τις διέβαινεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Ἐν γένει δὲ οὐδεὶς περᾶ ἐπὶ τῶν ὁδῶν τοῦ Ἀκουίσγρανον. Αἱ ὁδοὶ εἰσὶν ἐρημοὶ καὶ ἀποστρέφονται ἐν φρίκῃ τοὺς διαβάτας, καθὼς ἡ φύσις τὸ κενόν· ὅθεν ἀδιστακτικῶς καὶ ἀμέσως ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος ἀπὸ βλέμματος ἀνθρωπίνου. Ἐθλίψα δὲ τὴν χεῖρα τῆς ἀγαθόφρονος θαλαμηπόλου, ἣτις ζωηρῶς ἀπεποιήσατο νόμισμα χρυσοῦν, ὅπερ τῇ προσέφερα, καὶ ἀμέσως εὐτυχῆς λογίζομενος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεώς

ΕΣΠΕΡΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΕΚΕΙΝΟΥ

Ἐν τῷ αὐτῷ μεγάρῳ.

Τὸ 1789 ἔμελλον ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐπιφανῆ εἰς τὸν ὀρίζοντα τῆς ἀνατολῆς. Ἦτον τότε ὁμήγουρις ἔσπερινὴ ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Πύργου τῆς Αἴγης εἰς Ἀκουίσγρανον, αἰθρία δὲ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος διεχύνετο εἰς τὰς αἰθούσας, καὶ διὰ γλυκείας ἀντιλάμψεως ἐσφαίνετο εἰς τὰς ὄψεις τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν· ἅπας ὁ κόσμος ἐκείνος κηλαινόμενος εἰς νωχέλιαν μαλακὴν ἐδείκνυτο ὡς παράρτημα τῶν ἀραβαγραφίων, ἐν αἷς οἱ ποιμένες καὶ αἱ ποιμενίδες τοῦ Λινιδὸν προσμειδίων ἀλλήλοις κρατοῦντες τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον.

Ἡ δὲ ὁμήγουρις τοῦ μεγάρου τοῦ Πύργου τῆς Αἴγης διελέγετο τὴν ἡμέραν ἐκείνην περὶ παντὸς ὅ, τι στιγμαῖον καὶ ἐπιτόλαιον, ὅτε ἀνηγγέλθη εἰς τὴν οἰκίαν ὁδοιπὸρος τις συγγενὴς τοῦ μακαρίτου Βολταίρου. Ἦτο δὲ ὁ Κ. Φλωριάν, ὅστις ἐρχόμενος ἐκ Λαγγελδοκ διέδαινε τὴν πόλιν Ἀκουίσγρανον καὶ ἐπορεύετο εἰς Παρισίους. Τὸν ἀνέμενον δὲ μετ' ἐπιθυμίας καὶ εἴξευρον ὅτι ἔμελλε νὰ δημοσιεύσῃ τὰ δύο μυθιστορήματά του τὴν Ἐστέλλην καὶ τὴν Γαλάτειαν, καὶ ὑπεσχέθη πρὸς τοὺς ν' ἀναγνώσῃ αὐτὰ τὴν αὐτὴν ἔσπεραν. Σχεδὸν δὲ ἀκριβῶς τότε ἀφίχθη καὶ ὁ μαρκεσίος Ἀλβέρτος ἀπὸ τοῦ μεγάρου αὐτοῦ τοῦ ἐν Γημενῷ μετὰ τοῦ ἱερέως Δελίλλη. Ὁ δὲ οἶκος τοῦ πύργου τῆς Αἴγης ἐξένιζεν ἤδη πρό τινων ἡμερῶν ἄλλον περιηγητὴν προωρισμένον εἰς εὐκλειαν ἑτεροειδῆ, τὸν νέον Ἀνδρέαν Χενιέρου. Ἡ ἔσπερα ὅθεν προηγγέλλετο λαμπρά. Αἱ νεαραὶ γυναῖκες τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ Ἀκουίσγρανον ῥαδινὸν εἶχον τὸ πρόσωπον ἐκ τῆς χαρᾶς, λογίζομενα ὅτι ἔμελλον ν' ἀκούσωμεν ἀναγινωσκόμενην τὴν Ἐστέλλην πρὸ τῶν φίλων αὐτῶν τῶν τοῦ μεγάρου τῆς Γράβης ἐν Βερσαλλίαις, ὅπου ὁ Κ. Φλωριάν προσεδοκάτο.

Ἡ Κ. Φλωριάν ἀνέπτυξέ τι χειρόγραφον, ἔσδομον ἀντίγραφον, καὶ ἡ καρδιά τοῦ εὐγενεοῦς ἀκρατηρίου ἐπαλλεν ἐκ χαρᾶς εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ προοιμίου. « Ὁ σεις ποιμενίδες τοῦ χωρίου μου, σεις αἱ ὅποίτι μετὰ τὸ ἀχρίνον σκιάδιόν σας κρύπτετε θέλητρα δυνάμενα ν' ἀφανίσωσι πλῆθος ἄλλων! » Καὶ προσοχὴ συμπαιθείας ἀείποτε, ἐνίοτε δὲ ἐνθουσιασμοῦ, συνώδευσε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βουκολικοῦ ἱστορήματος τῆς Ὀκκιτανίας. Αἱ δὲ χειροκροτήσεις σχεδὸν καθολικαὶ ἐξερράγησαν εἰς τὸ τέλος, καὶ ὁ ἱερεὺς Δελίλλη, ὅστις δὲν θεώρει ποιητὴν λογογράφον ἀντιζήλου δίχην ἐπιφάτου, προεῖπε μεγάλην ἐπιτυχίαν εἰς τὰ βουκολικά τοῦ Κ. Φλωριάν.

— Τώρα, εἶπαν ὁ βουκολικὸς ποιητὴς, ἐὰν ἡ εὐγενὴς ὁμήγουρις ἐπιτρέπη, νέος τις μουσουργὸς ἐρχόμενος ἐξ Ἰταλίας καὶ ὁδοιπορῶν μετ' ἐμοῦ, μέλλει νὰ σὰς ψάλλῃ ἐν τῶν ἀσματίων τῆς Ἐστέλλης κροῦων τὸ κλειδοκύμβαλον.

μου, ἐπάτησα τὴν χλόην τῆς ὁδοῦ τῶν τεσσάρων Δελφίνων.

Κατὰ δὲ τὴν ἕκτην ὥραν μετέβην εἰς τοῦ Εἰσχυγγελέως Κ. Βορέλη, ὅπου εὗρον συναναστροφὴν πολυμελῆ. Μὲ παρεκάλεσαν καὶ τοῖς διηγήθη καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας τὴν περιήγησίν μου ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Κ. Κ. . . καὶ μάλιστα μ' ἐπέφορτισαν καὶ νὰ τὴν γράψω. Εἶχον δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην λόγους ἰδιαιτέρους μὴ ὑφισταμένους σήμερον, καὶ οἵτινες μοὶ ἀπηγόρευον τὴν δημοσιότητα τῆς διηγήσεώς μου· ἀλλ' ὑπεσχέθη μετὰ τινὰς ἡμέρας νὰ μεταχειρισθῶ τὸ μέγαρον τῆς Κ. Κ. . . ὡς πρόλογον διὰ τινὰ ἱστορίαν τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου ἀνέκδοτον, ἣτις μοὶ ἐπρομηθεύθη παρ' ἀνδρὸς ἰδόντος τὸ μέγαρον τοῦτο καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν λαμπρότητα, μέχρι τοῦ 1788.

Τ' ὄνομα τοῦ Χενιέρου ὅπερ ἀνέγνω ἐπὶ λίθου δὲν εἶχε πρὸ αὐτοῦ οὔτε ἐπώνυμον, οὔτε τὸ ἀρχικὸν γράμμα ἐπωνύμου· ὁ γενικὸς πρόξενος Χενιέρου εἶχε τέσσαρας υἱοὺς, τὸν Μάριον Ἰωσήφ, τὸν Σωτήριον, τὸν Ἀνδρέαν, καὶ τὸν Κώνσταν· ἐν τούτοις τ' ὄνομα τοῦ Τρυδαίνου τεθειμένον παρὰ τὸ τοῦ Χενιέρου ἀντικαθίστη ὡς εἶπεν τὸ ἐπώνυμον τοῦ Ἀνδρέου· ἔλεγον δὲ καθ' ἑαυτὸν, πότε ὁ Ἀνδρέας Χενιέρου ἦλθεν εἰς Ἀκουίσγρανον; Διέτριψε τὰ πρῶτα τοῦ ἔτη εἰς Ναρβόνην, καὶ ἀπὸ τοῦ ὠραίου ἐκείνου τόπου καὶ τῶν ὀχθῶν τῆς Αὐδῆς τῷ ἀπέμειναν ἐνθυμήσεις γλυκεῖαι· πιθανῶς ὁ ποιητὴς, πρὸ τοῦ 1789 ἠθέλησε νὰ ἐπανίδη τὸν τόπον αὐτὸν τῆς ἀγάπης του, καὶ ἀπέμεινε θεδαίως εἰς Ἀκουίσγρανον.

Ἄλλως τε, ἥμισυ σπουδαῖα ἡ γνώσις περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ Ἀνδρέας Χενιέρου ἐφιλοξενήθη εἰς τῆς Κ. Κ. . . Ἦλθε παρ' αὐτῆς, καὶ τοῦτο δι' ἐμὲ ἦν ἀποδεδειγμένον· ἀλλὰ, συνομιλῶν μετὰ συγχρόνου ἀνδρὸς τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν, μετ' ἀνδρὸς ἐξ' ἐκείνων, οἵτινες τὸ πᾶν εἶδον, ἔμαθον πλῆθος λεπτομερειῶν ἐπὶ τῆς διαβάσεως τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου μεταξὺ Ἀκουίσγρανον καὶ τῆς Προβηγγίας τῶ 86 ἢ 87. Χωρὶς δὲ τῆς ἐπισκέψεώς μου εἰς τὸ μέγαρον τῆς Κ. Κ. . . καὶ μάλιστα χωρὶς τῆς ἀνεκάλυψεως τῶν δύο ὀνομάτων ἐν τῷ μικρῷ δωματίῳ ἔπρεπε ν' ἀγνοῶ διὰ παντὸς τὸ ἐπισέδιον τοῦτο τῆς ζωῆς τοῦ ποιητοῦ. Ἐπὶ πάντε ἔτη ἐνήργουν ἐρεύνας ἐκ διαλειμάτων εἰς Ῥουὲν, εἰς Βερσαλλίας, εἰς πόλεις δηλονότι τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου, ὅπως συνδέσω τὴν ἱστορίαν μου ἀπὸ τῆς διαμονῆς του εἰς Ἀκουίσγρανον μετὰ τῶν ἐποχῶν τοῦ 93 καὶ τοῦ 94, καὶ ὅτε ἐφωτίστην ἱκανῶς, περιέγραψα ὅλα· εἶναι δὲ ἡ ἱστορία τοῦ νέου ποιητοῦ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐπαναστάσεων.

Και ψιθυρισμοὶ εὐαρσεκεῖες διέδραμον τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς ἀριστοκρατικῆς αἰθούσης· νεανίας δὲ μικρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν ὄψιν ζωηρὰν ἔχων διὰ τῶν ὑγρῶν ἰταλικῶν ὀφθαλμῶν του, ἐκαθέστη πρὸ τοῦ κλειδοκουμβάλου, καὶ ἔψαλε τὸ ἀσμάτιον.

» Ἄρ! ἔνα εὐμορφον βοσκὸν ἄν εἶχε τὸ χωριὸν σας » *Εὐαίρηθιον καὶ θελικτικόν . . .* »

Ὁ ἦχος ἐφάνη ὅτι ἐνέπνεεν ἠδυπάθειαν τὸν ἐχειροκρότησαν λοιπὸν παραφόρως — Ἀὐτὸς ὁ νεανίας θὰ προχωρήσῃ πολὺ, εἶπεν ὁ Φλωριάν. — Ὀνομάζεται, ἠρώτησάν τινες. — Χερουβίνης. — Τι εὐδαίμων ἐσπέρα! ἠκούετε ἄφ' ὅλων σχεδὸν τῶν παρισταμένων τὰ στόματα.

Τότε δὲ ὁ Κ. Ἀλβέρτος ὠμίλησε.

— Θὰ δοκιμάσωμεν ἀκόμη νέον τι εὐτύχημα. Ὁ ἱερεὺς Κ. Δελίλλης θὰ μᾶς ἀπαγγεῖλει τοὺς στίχους τοὺς ὁποίους αὐτοσχεδίασεν εἰς τὴν ἐξοχὴν μου τοῦ Γημενοῦ, καὶ τοὺς ὁποίους προορίζει διὰ τὸ ποίημά του τὸν ἀγροτικὸν ἀνθρώπον. — Τὴν διακοίνωσιν δὲ ταύτην ὑπεδέξατο μέγα χαίρουσα ἡ ὀμήγουρις, καὶ ὁ ποιητὴς ἐγειρόμενος διετέθη ἐν στάσει μετριότητος, ὡς ἀνθρώπος εἰθισμένος εἰς τοὺς θριάμβους, καὶ ἀπήγγειλε τὴν περικοπὴν ἀρχομένην ὡς ἔπεται.

Ὡ Γημενός! χαρίσεσά κοιλὰς τῆς εὐτυχίας! Χλωρῆς ἀμπέλου θόστρυχος τὴν ὄψιν σου καλλύνει, Φίλη σου εἶναι ἡ συκῆ, καὶ λίβανον λατρείας Εἰς σὲ τὸ δένδρον τῆς θεᾶς Παλλάδος διαχύνει. Λαμπρὸν εἰς ἀμφιθέατρον, καὶ πράσινοι θαυμίδες.

Τὸ δὲ τεμάχιον ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας, ἧς οἱ στίχοι ἅπαντες τοῦ ἱερέως Δελίλλη· ὁ Κ. Ἀλβέρτος ἀξιόλογος εὐπατρίδης, προικισμένος καρδίαν τὰ μάλιστα ἀγαθὴν, ἐθριάμβευσεν ἀπὸ χαρᾶς ἀκροῶμενος τοὺς στίχους τοὺς ἐξυμνοῦντας τὰ ἐπαρχιωτικὰ τέμπη του, ἀλλ' ἡ χαρὰ αὐτῆ ἦτον ἡ τελευταία τῆς ζωῆς του, διότι ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ πέσῃ ὑπὸ τὸ ἐγγχειρίδιον δολοφόνου εἰς τὴν πάντερπνον ἐκείνην ὄασιν τὴν πλήρη δένδρων καὶ ὑδάτων καταρράκτων, ὧν μέσῳ ὑψοῦντο οἱ τέσσαρες πύργοι τοῦ ἀρχοντικοῦ αὐτοῦ μεγάρου τοῦ Γημενοῦ.

Δείπνον δὲ μεγαλοπρεπὲς ἐπερξίωσε τὴν φιλολογικὴν αὐτὴν καὶ βουκολικὴν ἐσπέραν. Καί, ὡς συμβαίνει ἀείποτε, οἱ δαιτυμόνες μόνον ἀντικείμενον λόγου εἶχον τὴν λογογραφίαν καὶ τοὺς στίχους τοὺς ἀπαγγεληθέντας.

Ἰδίως δὲ ὁ Κ. Καστελάνης ἐνεποίησεν αἰσθημα ζωηρότατον εἰς τοὺς περὶ τὴν τράπεζαν διὰ σκέψεως, ἧτις ἐφάνη λίαν λογικῆ.

— Ἐχόμεν, εἶπεν, ὀλίγας λεύγας μακρὰν τοῦ Ἀκουισγράνου μέγαρον τὸ ὁποῖον μοῦ ἐνθυμίζει μίαν σκέψιν καὶ ἓνα σκεπτόμενον. . . Τὸ μέγαρον τοῦ Βωβενάργη; εἶπεν διάφοροι φωναί. — Μάλιστα, Κύριοι! ὁ Βωβενάργης λοιπὸν εἶπεν ὅτι τὰ γράμματα ἀντανακλῶσι τὴν κοινωνίαν. Ἡ δὲ σκέψις αὕτη ἔχει ἀκρίβειαν καὶ ἀλήθειαν ἀναμ-

φισθήτητον. Ἡ ἡμετέρα κοινωνία ἡ λίαν συνταραχθεῖσα ὑπὸ τὴν Σφενδόνην καὶ κατὰ τοὺς τελευταίους θρησκευτικοὺς ἡμῶν πολέμους διάκειται σήμερον εἰς ἥρεμον κατάστασιν, ἀφ' ἧς ποτὲ πλέον δὲν θὰ ἐξέλθῃ, διότι ἡ πείρα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν, τί πράττουσιν ἤδη οἱ λογογράφοι, οἱ μουσουργοὶ, οἱ ποιηταί; Γράφουσιν, αὐτοσχεδιάζουσιν, ἄδουσιν κατὰ τὰς ἡσυχίας ὀρέξεις τῆς κοινωνίας ἡμῶν. Ἐνθουσιάζει τις τὴν πατρίδα μας διὰ τῆς ἀφελοῦς διηγήσεως τῶν ἐρώτων δύο ποιμένων. Τὰ ἦθη μας εἶναι τόσον ἡμερᾶ, ὥστε οὐδεμίαν ἄλλην φιλολογίαν ἐπιζητοῦσι, καὶ οἱ λογογράφοι ἡμῶν ἀποκρίνονται εἰς τὰς εὐτυχεῖς αὐτὰς ἀπαιτήσεις δι' ἔργων ἀφελῶν, δι' ἀσμάτων ἀπλῶν, ἀξίων τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος. — Αὐτὸ εἶναι πολὺ λογικὸν εἶπεν ὁ Κ. Φλωριάν· οἱ λογογράφοι ποῖν ἢ αὐτοσχεδιάσωσιν, ἀκούουσι τὸ κοινόν, καὶ δίδουσιν εἰς αὐτὸ μόνον ὅ,τι ζητεῖ, καὶ μόνον διὰ τοῦ τρόπου τούτου δύνανται νὰ εὐδοκιμήσωσιν. Οὕτω φερ' εἶπεν, ἐὰν σήμερον ποιητὴς τις ἐσάλπιζε τὸ πολεμιστήριον, ἢ προὔκαλει τὸν λαὸν εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν βασιλέων, ὁ ποιητὴς οὗτος οὔτε ἓνα εἶχεν ἀναγνώστην! — Οὔτε ἓνα! εἶπον πολλοὶ δαιτυμόνες καὶ τινες πολιτικοὶ ἄνδρες τοῦ 1788. — Διὰ τοῦτο, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Κ. Φλωριάν, θὰ εἰπῶ ἐγὼ, καθὼς ὁ ἐκ Γενένης Κύριος Ρουσσὼ καὶ μὲ εὐτυχιάν πολὺ μεγαλητέραν· *Εἶδα τὰ ἦθη τοῦ αἰῶνος μας καὶ ἔγραψα βουκολικά.*

Ἡ ὀμήγουρις δὲ θερμαινομένη ἐξετάθη εἰς ἄλλα θέματα λόγου, ὅπου ἡμεῖς δὲν τὴν ἀκολουθοῦμεν. Ἀρκούμεθα δὲ ἰχνογραφοῦντες γωνίαν τινα τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου εἰκονογραφήματος, καθ' ἧ γαλλικὴ κοινωνία ἀπεκοιμίζετο εὐτυχῆς καὶ ἀμερίμνος εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ 89. Οἱ δαιτυμόνες ἐπιλήρουν τὴν αἴθουσαν διὰ τῶν φωνῶν αὐτῶν· εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δεῖν ἦτον ν' ἀκούσῃ τις συνομιλίαν ἐρημικὴν, γινομένην εἰς μίαν τῶν ἄκρων τῆς τραπέζης μεταξὺ νεαρᾶς γυναικὸς καὶ ποιητοῦ, ὅστις δὲν συμμετέσχε καθόλου τῶν γενικῶν συζητήσεων.

— Μάλιστα Κυρία, εἶπεν ὁ ποιητὴς ἀποκρινόμενος εἰς μίαν τῶν ἐκ νωχελείας προκαλουμένων ἐρωτήσεων, αἰτινες πάντοτε προηγούνται ὡς πρόφασις καὶ προοίμιον διαλόγου ἐπερχομένου· μάλιστα, ἀγαπῶ πολὺ νὰ ἦμαι ἀκρατής. Ἐν τούτοις Κύριε, εἶσθε καὶ σεις ποιητὴς; ἠρώτησεν ἡ νεαρὰ γυνή. — Ποιητὴς! Κυρία, δὲν εἰςεύρω τόσῳ καλά. . . ἀμφιβάλλω. . . ἤμην ἀνθυπολοχαγὸς εἰς Ρουαϊάλ Ἀγγομουά, καὶ σήμερον δὲν εἶμαι πλέον. Ἢμην ἴσως καὶ ποιητὴς χθές, καὶ σήμερον. — Σήμερον Κύριε ἐστερήθητε ἴσως ἀνθυπολοχαγίας τινος εἰς τὴν ποίησιν; Δὲν εἶσθε λοιπὸν σταθερὸς εἰς τὰ ἐπαγγέλματά σας; — Δοκιμάζω Κυρία, δοκιμάζω τὴν ζωὴν. — Ἐγεννήθητε εἰς τόπον ποιητικόν. . . εἰς Κωνσταντινούπολιν. — Κυρία, ὁ ποιητικὸς αὐτὸς τόπος οὔτε ἓνα ὀθωμανὸν διέπλασε ποιητὴν. — Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπίερ-

μενε. Βεβαίως τοὺς τέσσαρας υἱοὺς τοῦ γενικοῦ προξένου Κ. Χενιέρου. — Σὰς εὐχαριστῶ ἐν ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν μου Κυρία. — Μὲ συγχωρεῖτε νὰ γινῶ ἀκριτόμυθος Κύριε Χενιέρ; — Ὡ! Κυρία! ἡ νεότης, ἡ χάρις τὸ κάλλος δὲν ἔχουν καθόλου τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσωσι συγγνώμην. — Σὰς παρετήρησα μετὰ προσοχῆς ὅτε ὁ Κ. Φλωριάν ἀνεγίνωσκε τὴν Ἐστέλλην του, καὶ ὅτε ὁ ἱερεὺς Κ. Δελίλλης ἀπήγγελλε τοὺς στίχους του, καὶ ἡ ὄψις σας δὲν εἶχε καθόλου τὸ πῦρ τοῦ γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ. — Κυρία, ὁ θαυμασμὸς μου εἶναι πάντοτε ἐσωτερικὸς· ὁ Κ. Φλωριάν καὶ ὁ Κ. Δελίλλης εἶναι ἀμφοτέροι λογογράφοι μεγάλης ἀξίας. Εἰς τὴν Γαλλίαν ποτὲ δὲν εὐδοκίμει τις ἂν δὲν ἔχῃ μεγάλη προτερήματα, αὐτοὶ εὐδοκίμησαν. — Φαίνεται Κύριε ὅτι εἶμαι ἀδεξία εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου. — Βεβαίως ἐγὼ Κυρία, ἀπέβαλον τὴν συνήθειαν τοῦ ἀποκρίνεσθαι ἀφ' οὗ καιροῦ ἐξῆλθον τοῦ συντάγματος. — Ἄς ἴδωμεν θὰ εἶμαι εὐκρινεστέρα τὴν φορὰν αὐτὴν, Κύριε. Ποία εἶναι ἡ γνώμη σας περὶ τῆς Ἐστέλλης τοῦ Κ. Φλωριάν; — Εἶναι κομψὴ μετάφρασις πολλῶν ἐκ τῶν ἀραβογραφιῶν μας. Αἱ ποιμενίδες καὶ οἱ ποιμένες εἶναι πᾶν ὅ,τι ἄλλο θέλετε, ἐκτὸς ποιμενίδων καὶ ποιμένων. — Φαίνεται Κύριε, ὅτι ἀριστα ἀνεκτήσατε τὴν ἔξιν τοῦ ἀποκρίνεσθαι. Νομίζει τις ὅτι μέλλετε νὰ ἐπανέλθητε εἰς Ρουαϊάλ Ἀγγομουά. — Ὡ! ὑπηρετήσα τὸ Κράτος ἐξ ἡμῶν Κυρία! καὶ νομίζω ὅτι τὸ δῖον αἴσθημα τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τὸν προορισμὸν μου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. — Ἐπεθύμουν ἐπίσης Κύριε Χενιέρ νὰ γνωρίσω τὴν γνώμην σας περὶ τῶν στίχων τοὺς ὁποίους ὁ ἱερεὺς Κ. Δελίλλης μᾶς ἀπήγγειλε τόσῳ καλῶς. — Ἰωόντι Κυρία, ἀπαγγεῖλαι θαυμάσιος. — Μάλιστα! ἀλλ' ἡ γνώμη σας περὶ. . . — Ἄ ναί λοιπὸν! αὐτοὶ οἱ στίχοι ἐγράφησαν μὲ πολλὴν εὐχέρειαν. . . ἀλλὰ σὰς ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀγαπῶ πολὺ στίχους αὐτοῦ τοῦ εἶδους.

Φίλη σου εἶναι ἡ συκῆ, καὶ λίβανον λατρείας. . .

Ὅχι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νομίζω, πρέπει ὁ ποιητὴς νὰ ἐξεικονίσῃ τὴν ἀξιοθαύμαστον θεσσαλικὴν κοιλιάδα τοῦ Γημενοῦ ἀντὶ ὅλων τῶν εὐκόλων αὐτῶν στίχων, τῶν κομψῶν, ἀλλὰ ψυχρῶν, θὰ ἐπροτίμουν δι' ὅλης μου τῆς ζωῆς ἐν τετραστίχων τὸ ὅποιον ἤκουσα χθές ἀπαγγελλόμενον εἰς ἐνὸς Βασιλικῆς Ἐπιτρόπου τοῦ Βουλευτηρίου. Τὸ τετραστίχον αὐτὸ εἶναι τοῦ συμπατριώτου σας Κ. Βαλβέλλου ὅστις ὑπῆρξεν ὁ εὐτυχὴς ἐραστὴς τῆς Κ. Κλαιρὸν μέλους τῆς Γαλλικῆς κωμωδίας. — Μιὰ ἐσπέρα περίεπατον ὁμοῦ εἰς τὸν περίβολον τῆς Τούρβης ἐδῶ πλησίον τοῦ Ἀκουισγράνου. Ἡ Κυρία Κλαιρὸν ἐκύτταξεν ἐν ἄστρον μετ' ἐπιθυμίας, καὶ ὁ Βαλβέλ τῆ ἐποίησε τὸ τετραστίχον τοῦτο τὸ ὅποιον ἀξίζει ἓνα ἀστερισμὸν κατὰ τὴν γνώμην μου.

Τὰ μεσάνυχτα ὅταν εἰς ἀνέφελον θόλον

Ἡ τοῦ ἔρωτος ὥρα σημάνη,

Μὴ τὸ βλέπῃς τὸ ἄστρον· μ' ἔχεις λάτριν σου ὄλον, Πλὴν τὸ ἄστρον ἡ χεῖρ μου δὲν φθάνει.

Ὁ Ἄνδρέας Χενιέρὸς ἀπήγγειλε τοὺς στίχους τούτους, θαυμασίως ἐκφράζων τὸ αἰσθημα, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ οἱ λαβόντες τὸν σάπφειρόντων ἐκ τοῦ γενεθλίου αὐτῶν Βοσπόρου, ἐξήστραψαν ὑπὸ μέτωπον εὐρὺ, πλήρες μέλλοντος.

Ἡ δὲ νεαρὰ γυνὴ ἐκύτταξεν ἀτενῶς τὸν ποιητὴν, καὶ δύο δάκρυα μυστηριώδη, δύο μαργαρίται μελαγχολίας ἀορίστου ἐκύλισαν ἐπὶ τῶν ὠρειῶν αὐτῆς παρεῖαν· ὁ Ἄνδρέας Χενιέρὸς διελογίζετο περὶ τῶν ποιητικῶν ἐρώτων τοῦ Βαλβέλ καὶ τῆς Κ. Κλαιρὸν.

— Ἐσυλλογίσθητε κάμμιναν φορὰν, εἶπεν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐπαναλαμβάνουσα τὸ μειδιάμά της, ὅτι ὀλίγον χρειάζεται νὰ γίνῃ τις μελαγχολικὸς εἰς τὸ τέλος ἐνὸς φαιδροῦ δείπνου; — Ὡ! ὄχ δι' ὅλους Κυρία. Ἐν γένει ἡ φαιδρότης ἐξοτρύνεται ἀφ' ἑαυτῆς διὰ προηγουμένων προκλητικῶν ζαλιζέι ὄλας τὰς κεφαλὰς· ἐκβιάζει μάλιστα τοὺς διαφωνοῦντας συμπότας, καὶ τότε ἡ φαιδρότης αὐτῆ ἐπιχέει τὴν μελαγχολίαν εἰς γωνίαν τινα φιλοσοφικὴν τῆς τραπέζης, ὅπου τὴν βλέπουσι διαβαίνουσαν.

— Πιθανῶς, εἶπεν ἡ νέα γυνή, ἡ ἐνθύμισις τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου Βαλβέλλου μὲ συνεκίνησε πρὸ μιᾶς στιγμῆς· ἦτον φίλος τῆς οἰκογενείας μου, ἀνθρώπος πολὺ ἐράσιμος. — Κυρία μου, λυποῦμαι πολὺ ὅτι μ' ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ ἀνόητος ἰδέα, νὰ φέρω σάβανον εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν τοῦ συμποσίου. — Εἶναι ἀξιόλογος ἰδέα Κύριε! οἱ Αἰγύπτιοι εἶχον δίκαιον. . . ὦ! δὲν μ' ἐνέπνευσε μελαγχολίαν τοῦ Βαλβέλ τὸ ὄνομα. . . Σὰς παραπονοῦμαι ἀδίκως. . . ὦ! ἐφάνη ὡς ἂν ἐπέρασε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου σύννεφόν τι αἵματος. . . Πρέπει νὰ ἔχω φρικτὴν ὠχρότητα, ἀλήθεια; — Τὸ λέγετε γελῶσα Κυρία, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἀνησυχῶ καθόλου. . . ἔχετε ὄψιν λαμπράν. . . ἰδοὺ μάλιστα καθρέπτης ὅστις δὲν ἔχει συμφέρον τι νὰ ψευσθῇ διὰ νὰ σὰς βεβαίωσῃ. . . μὴ πιστεύετ' ἐμὲ, ἀλλὰ πιστεύσατε ἐκείνον.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἠγέρθη βραδέως, καὶ ἔστη ὀλίγας γραμμάς ἀπὸ τοῦ καθρέπτου· εἶτα δὲ ἀναλαμβάνουσα τὴν θέσιν τῆς εἶπεν ἐν ἡρεμίᾳ.

— Εἶμαι τῶντι πολὺ ὠχρὰ· εἰςεύρετε λοιπὸν νὰ ψεύδεσθε ὑποχρεωτικῶς, Κύριε Χενιέρ.

— Κυρία! . . .

— Ὡ! ἔχομεν ἐδῶ δικαστὴν τῆς Βενετίας ὅστις ἀνῆρσε τὴν ἀπόφασίν σας.

Μετέστη δὲ ἀπὸ τοῦ μειδιάματος εἰς τὴν σπυριαν· καὶ εἶπε. — Πάντοτε ἔχομεν ἀπαίσιαν τινα προαισθήματα εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἡμῶν οἰκογενείας. . . ὅτε ὁ θεὸς μου ἐφρονεῖται εἰς τὴν ἰσραϊαν Ὀρνίθα τὴν ὁποίαν ἐκυβέρνα ὁ Κ. Κλοστερῆς, ἡ μήτηρ μου κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμὴν τοῦ θανάτου ἐκείνου ὠχρίασεν ἐνώπιον ἐνὸς καθρέπτου. . . ὁ σύζυγός μου εἶναι εἰς τὸ πέλαγος μὲ τὸ πλοῖόν του τὴν ὥρην ταύτην· διατρέχει μὲ-

γαν τινά κίνδυνον . . . Θλίδητε, Κύριε Χενιέρε . . . Σημειώσατε τήν ημέραν και τήν ώραν . . . Αί Γαλατίδες του Ροδανού έχουσι και σήμεραν ώς και τὸ πάλαι τήν μνυτική δίνκμιν.

Ο Άνδρέας εκύτταζε τήν νέαν γυναίκα δι' ὀφθαλμῶν ἀλλόκοτον ἔκφρασιν έχόντων· οἱ συμπάται ἀπεχώρουν· οἱ κομιστάι τῶν φορεῶν ἐπλήρουν τὸν πρόδομον· οἱ δαδοῦχοι ἐφώτιζον τήν ὀδόν, ἀντηλάσσοντο δὲ οἱ χαιρετισμοί, αἱ ὑποσχέσεις συνεντεύξεως, και τὰ συγχαρητήρια δια τήν πολὺν ὠραίαν ἐσπέραν· ὁ δὲ Χενιέρος ἠκολούθει εἰσέτι τήν γείτονα του δια τῶν ὀφθαλμῶν, και μόνον αὐτὴν ἐβλεπεν εἰς τὸν ἐκλάμποντα ἐκεῖνον κόσμον, ὅστις ἐκὺτὸν μόνον ἐβλεπε.

Τότε ὁ Κ. Καστελλάνης τὸν ἐπλησίασε και τῷ εἶπε.

— Θὰ ἔχωμεν ἀκόμη διά τινά καιρὸν τήν εὐ-

χαρίστησιν νὰ σὰς βλέπωμεν εἰς τὸν κύκλον μας; — Ὡ! κατά δυστυχίαν ὄχι· εἶπεν ὁ ποιητής· ἀναχωρῶ ἐντὸς δύο ἡμερῶν δια Παρισίους· ὁ πατήρ μου με περιμένει· ὁδὸς Κλαρὺ, ἀριθμὸς 97. —

Εἶχτε εἰς τήν τράπεζαν μίαν γείτονα πολὺν ἐρασιμίαν . . . — Ὡ λαμπράν! δὲν εἶχα τὸ θάρρος οὔτε τ' ὄνομά της νὰ ἐρωτήσω . . . — Εἶναι ἡ κυρία Κόμησσα Μαργαρίτα Γ. . . — Ἄ! εἶναι σύζυγος ἀξιωματικοῦ τοῦ Β. Νευτικοῦ; — Ὁ σύζυγός της κυβερνᾷ τὸ πλοῖον τοῦ Βασιλέως τὸν Ἰέρακα, ὅστις ἀνεχώρησε μ' ἐντολήν δια τήν Σενεγάλην.

Ο Άνδρέας ἐποίησε σημεῖον ἀδιαφορίας, και χαιρετῶν τὸν συνδιαλεγόμενον, ἠκολούθησεν ἕνα ὑπρέτην και ἀνέβη τήν μεγάλην κλίμακα τοῦ μεγάρου.

Τὰ προηγούμενα κεφάλαια εἶναι ἀντιπρολόγου τῆς ἐπομένης ἱστορίας. (ἀκολουθεῖ).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΟΝΤΥΩΝ.

Ἡς τῶν ἐπὶ φιλ. ἀνθρωπικῆ διαπρεψάντων εἶναι ὁ Μοντυῶν τῶν τοιοῦτων ἀνδρῶν ὁ ἔπαινος ὑπάρχει καθῆκον, οὐ μόνον τῶν συμπολιτῶν, ἀλλὰ παντὸς ἀνθρώπου, διότι οἱ τοιοῦτοι ἐν τῷ ἀτόμῳ ὑπερθετοῦ τήν ἀνθρωπότητα. Ὁ Μοντυῶν ἐ-

γεννήθη τῷ 1733 ἦν δὲ υἱὸς ἀρχηγῶ τινος τοῦ λογιστικοῦ παρὰ τῇ αὐλῇ τῆς πατρίδος του Γαλλίας. Σπουδᾶσας δὲ τήν νομικὴν ὀνομάσθη δικηγόρος ἐν τῷ ἀκυρωτικῷ. Ἰψώθει εἰς τὸν βαθμὸν μέλους τοῦ ἀνακτοβουλίου τοῦ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τμηματάρχου τοῦ οικονομικοῦ ἐπιτρόπου τῆς Ὁβερνίας τῆς Προβηγκίας, τῆς Ῥωσέλλης, τοῦ συμβούλου τῆς ἐπικρατείας και τοῦ σφραγιδοφύλακος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως, αἰετοῦ ἀνεδείχθη ἀνὴρ ἀνεξαρτήτου χαρακτῆρος και εὐθύς, και τοιοῦτος διετέλεσε δι' ὅλου τοῦ βίου

αὐτοῦ, δι' ὃ και πολλὰς κατ' αὐτὸν ἐποτίσθη πικρίας.

Καροτομηθέντος Λουδοβίκου τοῦ ις. και ἐξορισθείσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ἀφωσιωμένος εἰς τήν μοναρχίαν και εἰς τὰς ἀρχάς του, ὁ Μοντυῶν ἐνόμισε καθῆκόν του ν' ἀκολουθήσῃ τοῦ ἡγεμόνας του εἰς τήν ἐξορίαν τῶν ἐξωρίσθη ἄρα τῷ 1791, και κατά πρῶτον μὲν ἀπεσύρθη εἰς Ἐλβετίαν, κατόπιν δὲ εἰς Ἀγγλίαν, τὸν χρόνον δὲ τὸν ὅποιον διήρξατο ἐκτὸς τῆς πατρίδος του μετεχειρίσθη εἰς σπουδὰς και εἰς ἔργα ἱφθνητικὰ εἰς τὰ ὅποια αἰετοῦτε παρεδίδοτο.

Ἄλλ' ἡ κυριωτέρα και λαμπροτέρα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Μοντυῶν ιδιότης ἦν δι' ὅλου τοῦ βίου του ἦσκει ὡς ἔργον και ὡς ἀρετὴν, ἦτο τὸ ἀγαθοεργεῖν. Κληρονομίστας περιουσίαν λαμπράν, ἐνωρὶς ἤδη καθιέρωσε μέγα μέρος αὐτῆς πρὸς ἐγκαρδίωσιν τῶν φιλοσοφούντων. Ἡ δὲ γενναϊότης του δὲν ἦτο μόνον ἐλευθέριος, ἀλλὰ πρὸς τῇ μετροφορσύνῃ του δίδοντος, ἦτις σὲ κάμνει νὰ δεχῃσαι τὴν ἐλεημοσύνην ἀνευθουριάτως, κατεῖχε και τὴν εὐφυῖαν ἦτις καθιστᾷ αὐτὴν γόνιμον και τελεσφόρον.

Πολλάκις ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ ἀνωνύμου ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τῶν ἀκαδημιῶν. Κατά τινά συνεδρίασιν ἡ Γαλλικὴ ἀκαδημία διεκήρυξεν ὅτι τέσσαρα μὲν συγγράμματα τῇ ἐφάνησαν ἄξια βραβεύσεως, ἀλλὰ, μὴ ἐπαρκούντων τῶν πόρων της, ἠναγκάζετο ν' ἀφήσῃ τὰ τρία ἀθράβευτα. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὰ ἀναγκαιοῦντα ποσὰ ἔφθασαν εἰς τρεῖς διαφόρους συνδρομὰς, ὡς ὁ κύριος ἔμμεν ἀγνώστος.

Ἀφ' οὗτου ἔπαυσε διοικῶν τὰ οικονομικὰ τῆς Ὁβερνίας, ἡ ἀθλιότης και ἡ στέρησις κατέτρεχον τήν ἐπαρχίαν αὐτήν. Μὴ ἀρκεσθεῖς δὲ εἰς τὸ νὰ ἀνακουφίσῃ τήν δυστυχίαν πλήθους ὄλου ἀνθρώπων, ἐπειράθη νὰ εἰσδύσῃ μέχρι τῆς πηγῆς τῆς συμφορᾶς, και ἐπροέκισε πολλὰς πόλεις, ἰδίᾳ τὸ Μωριάκ, δια πολλῶν χρησίμων κἀλλωπισμῶν, φερόντων ἔτι και νῦν τὸ ὄνομά του.

Καθ' ὅλην τήν ἐξορίαν του, ἐτησίως καθιέρου πεντακισχίλια φράγκα ὑπὲρ τῶν ἐν ἀνάγκῃ εὐρισκομένων συνεξορίστων του, ἐτέρας δὲ 5,000 ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φυλακισμένων δημοκρατικῶν στρατιωτῶν, ἐτήσιον δὲ βοήθειαν 10,000 φράγκων ἐφέλλε τακτικῶς εἰς Ὁβερνίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τοῦ τόπου ἐκεῖνου.

Τὸ νὰ ἀπαριθμῆσῃ τις πάσας τὰς ἀγαθοεργίας τοῦ ἐναρέτου τούτου ἀνδρὸς εἶναι ἀδύνατον.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, συνέστησε δια προικοδοτήσεως σημαντικῆς, κατὰ πᾶν τῶν 12 τμημάτων τῶν Παρισίων, ἀνά ἕν κατάστημα, σκοποῦν νὰ περιθάλπῃ τοὺς δυστυχεῖς ἀναρρώωνοντας τοὺς ἐξερχομένους τῶν νοσοκομείων, και οὕτω οἱ ἀσθενεῖς φιλανθρώπως περιεθάλποντο μέχρις οὗ τὰς δυνάμεις τῶν ἀγαλαμ-

θάνοντες ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ προσπορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια.

Ἀπέθανε δὲ ὁ Μοντυῶν ἐν Παρισίοις τῇ 29 Δεκεμβρίου 1820, ἄγων τὸ 87 ἔτος τῆς ἡλικίας του, παραδούς τὸ πνεῦμα εἰς ἀποστείλαντα αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς Θεὸν ἐν πάσῃ τῇ γαλήνῃ και τῇ ἡσυχίᾳ ἐκεῖ· ἦν δίδωσιν ἡ συνειδήσις ζωῆς πλήρους ἀγαθοεργιῶν. Διὰ τῆς διαθήκης του ἐκληροδοτεῖ εἰς τὰ νοσοκομεία ποσὸν 3 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἐναρέτος οὗτος ἀνὴρ· εἶθε συχνοῦς νὰ εὕρισκῃ τοὺς μιμητὰς πρὸς περιθάλψιν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος. Π. Γ.

Ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ.

(Συνέχεια, ὄρα φυλ. 22.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἡ Ὀκτωβαίνιος.

Ἡ κυρία Ρούβενσ ἐπιστρέψασα μετὰ εἰκοσιν ἔτη εἰς Ἀμβερσ, εὗρε τὴν ἀτυχή πόλιν ἀπῆλλαγμένην ἤδη τῶν αἰρετικῶν ἐγκλημάτων και τῶν διασπαραγμῶν τῶν ἐμφυλίων. Πρὸ πολλοῦ ἀπειθεύσα εἰς τὴν Ἰσπανικὴν ἐξουσίαν ἡ τεταλαιπωρημένη πόλις, και ὑποστάσα τὸν λιμὸν και τὰς συμφορὰς πολιορκίας δωδεκαετοῦς, ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν πολιορκούντα Δούκα τῆς Πάρμας. Δύο ἔκτοτε ἐπέρασαν ἔτη και τὸ μὲν ἐμπόριον ἀνέκυπτεν ἤδη, αἱ δὲ νόμοι και ἡ δικαιοσύνη ἀνελάμβανον τήν προτέραν ἰσχύιν και ἐνέργειαν.

Ὅθεν ἡ κυρία Ρούβενσ δεῖλῃ πρῶην και ἀπειρος τῶν τοῦ ἐμπορίου, ἦτις ἔζη, ὡς κἀλλιστα ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, οἰκουροῦσα και κλώθουσα μαλλίον (domina mansit lanamfeci) ἐκτίσαστο ἤδη τὰς ἀναγκαιὰς γνώσεις και ἀνέπτυσε θυμασίαν περὶ τὰς ὑποθέσεις ἐπιδειξιάτητα, διότι ἐνθυμουμένη τὴν ἀκάματον δραστηριότητα τοῦ ἀποθανόντος συζύγου, ἐκανόνιζεν οὕτω πᾶσαν ἐμπορικὴν αὐτῆς ἐπιχείρησιν. Ἀπῆλθε μετὰ τοῦ υἱοῦ ἕνα ἀπαιτήτη τὴν ἀπόδοσιν πολλῶν κτημάτων, ἅτινα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς οἰκογενείας ἐδημεύθησαν, ὅτε μὲν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν, ὅτε δὲ ὑπὸ τῶν ἐπναστάντων, διότι ἀμφότεραι αἱ φατριαὶ ἐδίδοντο εἰς ἀδικίαν και διαρπαγὰς προφασιζόμεναι, ὅτι δικαίως ἐδημευον τὰ κτήματα τῶν φυγάδων· χάρις δὲ εἰς τὴν ἐπιμονὴν και εἰς τὴν ἀγχιναίαν τῆς Μαρίας, ἦτις ἀπῆται μετὰ σταθερότητος και φρονήσεως τὰ ἀρπασθέντα, ἀπέδοθη αὐτῇ πλήρης δικαιοσύνη και οἱ δικασταὶ ἐπήνεσαν τοὺς σμεττοὺς τρόπους τοῦ υἱοῦ της, ὅστις, ἀν και τρυφερός τὴν ἡλικίαν, διωρίσθη εἰς δημόσιαν ὑπηρεσίαν τῆς πόλεως.

Ὁ μικρὸς ἐν τούτοις Πέτρος-Παῦλος ἀνέλαβε τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ Ἀμβερσ και ἐπὶ τοσοῦτον προέβη

ὅστε ἐν ἡλικίᾳ δεκατριετῆ ὠμίλει, ὡς πάτριον αὐτοῦ γλώσσαν, τὴν τε Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Λατινικὴν, οὐδ' ἐδυσκολεύετο εἰς τὴν τῶν Ἰσπανῶν, τῶν Γάλλων τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν. Εἶχεν ἐξαίσιον κάλλος, λαλοῦντας ὀφθαλμοὺς, εὐγενεῖς καὶ κανονικοὺς χαρακτῆρας, εὐτονον καὶ καλὸν τὸ σῶμα, ἦτο ἐξυπνος, τολμηρὸς, ἐπιδέξιος κατὰ τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, καὶ ἠγαπάτο γενικῶς διὰ τὴν εὐκρίνειαν καὶ τὴν εὐθυμίαν του. Δι' ἡ ἀνάδοχος αὐτοῦ κόμησσα Λαλαίγγ δὲν ἄφινε ποτὲ εἰς ἡσυχίαν τὴν κυρίαν Ρούβενσ Ζητούσα τὸν Παῦλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, ὅπως διὰ τούτου - οὕτως ἐδικαιολογεῖ τὴν ἐπιθυμίαν της - τὸ μειράκιον τελειοποιηθῆ ἐν τῇ αὐτῇ κατὰ τὴν ἤδη ἀρίστην ἀγωγὴν, ὅπως, πλησίον τῆς ἀναδόχου οἰκειωθῆ εἰς τὴν ἀνωτέραν συμπεριφορᾶν, ὅπως δι' αὐτῆς φθάσῃ προετοιμαζόμενος εἰς ἀξιολογὸν τινα λειτουργίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Ἰσπανίας. Τοιοῦτο στάδιον, κατ' αὐτὴν, ἦτο προτιμότερον τοῦ δικαστικοῦ, ἀρμόδιον εἰς νεανίαν ἐστολισμένον ἤδη διὰ προτερημάτων καλοῦ ἱππότου. Ἡ δὲ μήτηρ καὶ τοι μακρὸν ἀντιστάσα, ἐνέδωκε τέλος εἰς τὰς παρακινήσεις της. Χαρᾶς λοιπὸν καὶ θριάμβου ἡμέρα ἦτο, ὅτε ἡ κόμησσα Λαλαίγγ παρέλαβε τὸν Πέτρον-Παῦλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς Βρυξέλλας μεταχειριζομένη αὐτὸν ὡς υἱὸν καὶ ὡς ἀδελφὸν τῶν ἰδίων της τέκνων.

Ἐκ τῶν διατριβῶν, ἐν τούτοις, τῆς ἀσώτου καὶ καὶ μεγαλοπρεποῦς ζωῆς εἰς ἣν μετέβη ὁ νεανίας, ἠσκημένος αὐτὸς εἰς τὴν οἰκιακὴν αὐστηρότητα καὶ ἐργασίαν, καθ' ἕν μόνον ἠρέσκετο — τὴν ἱππασίαν. Ἀντὶ νὰ περᾶ ὀλοκλήρους καθ' ἑκάστην ὥραν ἄργος καὶ ἐν παραλυσίᾳ, ἀνέβκινεν ἵππον καὶ διέτρεχεν μακρὰν πεδιάδα, καταστάς ἱππεὺς ἐποδέξιος καὶ τολμηρὸς τοσοῦτον, ὥστε δαμάζων τοὺς ἄγριοτέρους ἵππους ἐθαυμάζετο καὶ ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γηρασάντων ἱππέων. Ἀλλ' ἅμα ἐπέστρεφεν εἰς τὸ μέγαρον τῆς κομήσεως, ὅτε κατ' ἀνάγκην μετέσχε τῶν διατριβῶν καὶ τοῦ παιγνίου τῶν κύβων, ἀπειθαῖρόντο καὶ ἐμελαγχόλει.

Ὁ Πέτρος-Παῦλος μετὰ ἐνὸς ὅλου ἔτους ἀπουσίαν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς καὶ χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος εἶδε τὴν πατρικὴν βιβλιοθήκην καὶ ἀμέσως ἤρπασε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, δῶρον σταλὲν ἐξ Ἰταλίας ὑπὸ τοῦ Τουρκιάτου Τάσσου, ἀλλ' ὡ πῶς ἐξεπλάγη πεισθεὶς ὅτι ὁ πατὴρ διετήρησεν εὐλαβῶς τὰς ζωγραφίας αὐτοῦ, τὰς νεανικὰς του ζωγραφίας! Ἡ ἀνεκάλυψις αὕτη ἀνεζωπύρησε τὴν πρὸς τὸ ζωγραφεῖν κλίσιν του. Ἦρχισε λοιπὸν μετ' ἐπιμονῆς ἐργαζόμενος καὶ ἡμέραν τινα εἰσελθοῦσα ἡ μήτηρ τὸν εὗρε κρατοῦντα εἰς χεῖρας γραφίδα καὶ ζωγραφικὸν πυξίδιον, ἐκπλαγεῖσα δὲ καὶ χαίρουσα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἐζωγραφεμένην ὀθόνην, ἐπήνεσε τὸ ἔργον διὰ λόγων συγχαρητηρίων.

— Αἱ μήτερ μου, ἐπεφώνησεν αὐτὸς, ἀντὶ νὰ

μὲ στείλῃς εἰς τὸ μέγαρον τῆς κομήσεως νὰ ζήτω βίον ἀπραγῆ καὶ ἀδόξου, ἔπρεπε μάλιστα νὰ μὲ τοποθετήσῃς παρὰ τινι ζωγράφῳ. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θέλω εὐδοκιμήσει, ὅτι θέλει ἀκουσθῆ τὸ ὄνομά μου,

— Πῶς εἶπες, Παῦλε; πῶς; σὺ, υἱὸς εὐγενεοῦ;

— Ἐσκέφθην, μήτέρ μου, ὅτι ἀντὶ νὰ ἱππεύω καὶ νὰ παίζω βλασφημιῶν τὸν Ἰψιστον, ἦτο ἴσως προτιμότερον νὰ ποιήσω ἀριστουργήματα καὶ νὰ τὰ ὑποβάλω εἰς τὸν θαυμασμόν τῶν ἀνθρώπων! Ἐνόησον τώρα ὅποιαν ζῶν διάγω διατιθέμενος μετὰ τῶν υἱῶν καὶ τῶν θεραπόντων τῆς Κομήσεως.

— Ἄς ἦναι! θέλεις ἐπανελθεῖ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, ἀλλὰ μὴ ἀνάφερες σκοποὺς τοιοῦτους, ἐγὼ τοὺς ἀποδοκιμάζω.

Καὶ τοι ἀποτραπείς δὲν ἔπαυε μελετῶν πῶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν πρὸς τὴν ζωγραφικὴν κλίσιν του, καὶ βραδύτερον ἐδοκίμασε νὰ πείσῃ τὴν μητέρα αὐτῆ ἀποστρεφομένη τὸ ὑπ' αὐτοῦ προτεινόμενον στάδιον, τῷ παρετήρησεν ὅτι τὸν προτιμάσε διὰ καταλλήλου ἀνατροφῆς διὰ τὸ δικαστικὸν, καὶ ὅτι, οὐ μόνον διὰ τὴν μικρὰν ἡλικίαν του ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ταπεινὸν καὶ τὸ ἀβέβαιον τῆς τέχνης, δὲν συγκατένευεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθυμίας του.

Ἀλλ' ὁ Πέτρος-Παῦλος, παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν ἐπιθυμιῶν του καὶ ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ προορισμοῦ του, ἐδοκίμασεν ἐκ νέου νὰ κάμψῃ τὴν μητέρα του καὶ τὴν παρεκάλει καὶ τὴν ἠνώχλει λέγων πάντοτε, ὅτι αὐτὸς δὲν ἐγνώριζε στάδιόν τι τῆς ζωγραφικῆς εὐγενέστερον, ἐν ᾧ ὁ βίος καὶ ἀνεξάρτητος καὶ ἀκίνδυνος εἶναι.

Ἡ δὲ μήτηρ πρὶν ἐνδῶσῃ ἀποφασίζουσα περὶ ἀντικειμένου τοσοῦτον σπουδαίου, ἠθέλησε νὰ συμβουλευθῆ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς κηδεμόνας τοῦ υἱοῦ της· οὗτοι δὲ ὁμοφώνως ἐγνωμοδότησαν ὅτι ἀρμόδιον ἦτο τὸ στάδιον, ὅπερ τὸ μειράκιον ἐπόθει νὰ διατρέξῃ. Φαντασθῆτε τὴν χαρὰν του ὅτε εἰσῆλθεν ὡς μαθητευόμενος εἰς τὸ ἐν Ἀνβεργ ἐργοστάσιον τοῦ Ἀδάμ Νοῦρντ, περηφῆμου τῆς ἐποχῆς ταύτης ζωγράφου.

Ἡμερα λοιπὸν πνηγύρωσε ὅτε ὁ Πέτρος Ρούβενσ ἐπαρουσιάσθη ὑπὸ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ εἰς τὸν διδασκαλὸν του. Ἦν οὗτος ἀνὴρ ἀπότομος καὶ τραχὺς, ἀπὸ τῆς ξυλοφυγικῆς μεταπηδήσας εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἦτις τὸν ἐδόξασεν. Ὅθεν οἱ λόγοι του οἱ αὐθάδεις καὶ ἡ σχεδὸν κτηνώδης ἀγωγή, κατήγγελλον τὸ πρῶτον ἐπάγγελμά του. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐμάνθανον τὴν τέχνην, πολλὰς ἔνεκα τῶν τρόπων του ὑπομένοντες κακοτυχίαν καὶ δὲν ἤθελον μένει οὐδὲ στιγμὴν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ βαρβάρου διδασκάλου, ἐὰν δὲν ἐφλέγοντο ἀπὸ τὴν ἀσθεστον τῆς ἐπιστήμης ἐπιθυμίαν· καὶ ὁ Πέτρος-Παῦλος διὰ τὸν αὐτὸν ζῆλον ὑποκύπτων, ἀφιερώθη εἰς τὴν σπουδὴν μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀρχινοίας, δὲν ἀφώπλιζεν ὅμως διὰ τοῦτο τὸν ἀκρόχολον ἐκεῖνον διδασκαλὸν εὗρισκεν ἐν τούτοις ἰκάνην παρηγο-

εἶαν ἐν τῇ συντροφίᾳ τριῶν συμμαθητῶν του, κτησαμένων βραδύτερον πολλὴν φήμη, οἵτινες ἠσχολοῦντο, ὡς αὐτὸς, μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς ἔκτισιν τῶν ἀπαιτουμένων γνώσεων, ὅπως δι' αὐτῶν ῥιφθῶσιν εἰς τὸν δρόμον τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς δόξης.

Δεκαοκτὼ ἤδη μῆνες παρήλθον καὶ ὁ Πέτρος Ρούβενσ μετ' αὐταπαρνήσεως ὑπέστη τὴν βάρβαρον διδασκαλίαν τοῦ θηριώδους Ἀδάμ Νοῦρντ. Ἀλλ' ὁ γέρον οὗτος ζωγράφος ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ καπηλείου, ἐσπέραν τινα, οἴνου καὶ γολῆς πλήρης ἀπέτεινε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὕβρεις καὶ τῶν καπηλικῶν αἰσχροτέρας καὶ ἔφθασε νὰ ὑψώσῃ χεῖρα καθ' ἐνὸς, ὃν μάλιστα ὤφειλε νὰ εὐλαβηθῆ διὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ καὶ τὸ ἀδύνατον τοῦ ὄργανισμοῦ του. Ὁ Ρούβενσ τότε καὶ οἱ λοιποὶ ἔσωσαν τὸν παῖδα ἀπὸ τοῦ ζυγίου τοῦ ἀτίμου διδασκάλου τῶν, ἀποφασίσαντες νὰ ἀφήσωσιν ἀμέσως τὸ αἰσχρὸν καταγώγιόν του. Ἐκαστος δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια καὶ ἡ κυρία Ρούβενσ, ἐκ τούτου ὠφεληθεῖσα, ἤρχισε νὰ συμβουλεύῃ τὸν υἱὸν λέγουσα, ὅτι, ἐνῷ τοιαῦτα ἀτοπήματα παρέχει ἡ γραφὴ τοῦ ζωγράφου, ὠφείλε νὰ ἀφιερωθῆ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ δικαστικὸν στάδιον. Ἀλλ' ἱππότης τις παρευρεθεὶς τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐμεδιάσε καὶ εἶπεν εἰς τὴν κυρίαν Ρούβενσ ὅτι ὅλοι οἱ ζωγράφοι δὲν ὁμοιάζουσι τὸν Ἀδάμ Νοῦρντ καὶ ὅτι ἐγνώριζεν αὐτὸς ἄλλους ἀξιους πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀνθρώπους καλῆς ἀνατροφῆς καὶ χριστιανικῶν τρόπων. Ἐν τούτῳ φθὰς ὁ ἡγεμὼν Χιμάη, ἔτρεξε πρὸς τὸν οὕτως ὁμιλοῦντα, τὸν ἐνηγκαλίσθη φιλοφρονέστατα καὶ τὸν ἤλεγχε φιλικῶς, ὅτι φθὰς εἰς Ἀνβεργ δὲν κατέβη εἰς τὸ μέγαρόν του, ὅπου εὐχαρίστως ἤθελε δεχθῆ ἄνδρα τοσαύτης φήμης καὶ ὑπολήψεως.

— Βλέπετε λοιπὸν, κυρία μου, εἶπε τότε μειδιῶν ὁ ἱππότης, ὅτι ὅλοι οἱ ζωγράφοι δὲν εἶναι ἀντίχριστοι καὶ θηριώδεις; Μάθετε ἤδη ὅτι ἐγὼ εἶμαι ζωγράφος, ἐὰν δὲ καλῶμαι Ὀκτάβιος Βάν-Βεὲν ὡς μὲ παρουσίασεν εἰς τὸν οἶκόν σας ὁ Νομάρχης, ὑπογράφομαι Ὀκτωβαίνιος εἰς τὰς εἰκόνας μου, λατινίζων τὸ ὄνομά μου.

— Διὰ τὰς εἰκόνας ταύτας, ὑπέλαθεν ὁ ἡγεμὼν, τὰς πολυζητήτους ἐκέρδισες τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν φιλίαν, οὐ μόνον πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχιδουκῶν Καρόλου καὶ Ἀλβέρτου καὶ τοῦ πανισωτάτου δουκὸς τῆς Πάρμης.

Ὁ Ρούβενσ ἔτρεξεν εἰς τὸν Ὀκτωβαίνιον φλογερὸς τὴν ὄψιν καὶ δεδακρυσμένος, ἐγονάτισεν ὑποκλιθῶν καὶ λαβῶν καὶ ἀσπασθεὶς τὴν δεξιάν του,

— Ἄφετε, εἶπε, νὰ προσκυνήσω τὸν δοξάσαντα τὴν Γερμανικὴν σχολὴν! καὶ ὁ Ἀδάμ Νοῦρντ αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ τὸν εὐλαβηθῶμεν ὡς τὴν μεγαλοφυίαν τοῦ αἵματος.

— Τέκνον μου, δὲν εἶμαι ἄξιος τῶν ὑπερβολῶν (Εὐτέρπ. Τομ. ΣΤ'. φυλλάδ. 23)

λικῶν ἐπαίνων σου· ἀλλ' ἂν δὲν ἦμαι προωρισμένος, ὡς Μωσῆς, νὰ εἰσελθῶ εἰς τὴν Χαναάν, ἔχω τοῦλάχιστον ἐντολήν νὰ δείξω εἰς τοὺς εὐτυχεῖς Ἰσραηλίτας τοὺς μέλλοντας αὐτῆς οἰκητὰς.

— Μῆτερ, ὑψηλότατε, κύριε Νομάρχη, πρέπει νὰ μεσιτεύσῃτε ἕνα ὁ Ὀκτωβαίνιος με δεχθῆ μαθητὴν του, ἐπεφώνησεν ἐνθουσιῶν ὁ Ρούβενσ διδάσκαλε, δὲν ἐγείρομαι ἐντεύθεν πρὶν ἀπολαύσω τῆς χάριτος ταύτης.

— Τέκνον μου, τῷ εἶπεν ὁ ζωγράφος, ἐὰν ὁ Θεὸς σὲ προώρισεν εἰς τὴν θείαν τῆς ζωγραφικῆς τέχνην, δὲν διαστάζω οὔτε στιγμὴν νὰ σὲ παραλάβω εἰς Βρυξέλλας καὶ νὰ σὲ παραδεχθῶ εἰς τὸ ἐργοστάσιόν μου, ὅπερ μοι παρεχώρησαν εἰς τὸ κατὰστημα αὐτὸ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, διότι με ἔθελξαν ἤδη οἱ τρόποι καὶ ἡ φυσιογνωμία σου· ἐὰν ὅμως φέρῃσαι πρὸς τὴν τέχνην ὑπὸ αἰσθήματος ἀτόπου ὑπερηφανίας, ἔχω τὸ θάρρος νὰ σοὶ εἰπῶ ἐλευθέρως νὰ ἀφήσῃς τὸν δρόμον ὅπου δὲν ὠρίσθη νὰ διαβῆς πρῶτος πάντων. Δεῖξόν μοι εἰκόνας τινὰς τῆς παρὰ τῷ Ἀδάμ Νοῦρντ σπουδῆς σου.

— Εἰς τὸν παρακείμενον κοιτῶνα, εἶπεν ἡ κυρία Ρούβενσ, ἔχω τὸν Βορέαν ἀρπάζοντα τὴν Ὠρειθίαν, δῶρον τῆς ἡμέρας τῶν γενεθλίων μου. Ἀκολουθεῖτέ με.

Καὶ ἀπῆλθον ἐπομένου τοῦ μικροῦ Ρούβενσ, οὕτινος οἱ παλμοὶ καὶ ἡ ἀντυσυχία ἦσαν ἀπερίγραπτοι.

Ἄμα ἰδὼν τὴν εἰκόνα ὁ Ὀκτωβαίνιος ἔχυσε κραυγὴν θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως, στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Ρούβενσ, ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε χαίρων.

— Σὺ θὰ ἦσαι ὁ μεγαλειότερος ζωγράφος τῆς Φλανδρίας! θὰ ἦσαι ὁ μεγαλειότερος ὅλου τοῦ κόσμου ζωγράφος, ἐὰν ἀφήσῃς τὸν χρόνον καὶ τὴν ἐργασίαν νὰ ὠριμάσῃ τὴν θαυμαστὴν εὐφυίαν ἣν ὁ Ἰψιστος ἐνεφύσησεν ἐν σοί. Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ

Πέτρε-Παῦλε εἰς τὰς Βρυξέλλας. Οὐ μόνον μετὰ χαρᾶς συγκατανεύω, ἀλλὰ τὸ αἰτῶ, σὲ παρακαλῶ μάλιστα, θὰ ἦσαι οὐχὶ μαθητῆς μου, ἀλλὰ φίλος, ἀδελφός. Σὲ δοξάζω, Θεέ μου, ὅτι ἐπεφύλαττες εἰς ἐμὲ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ χειραγωγῆσω εὐφυίαν τοιαύτην καὶ νὰ φέρω πρὸς δόξαν καὶ φήμην ἀθάνατον τὸν ἄνδρα, ὅστις εἶναι εἰμαρμένος νὰ καθῆσθαι μετὰ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, τοῦ Βοναρόττου καὶ τοῦ Ῥαφαήλου! εὐχαριστῶ σε, Θεέ πανάγαθε! διότι, καὶ τοι τεχνήτης ἐκ τῶν δευτερευόντων, παρηγοροῦμαι ὅτι οἱ μεταγενέστεροι θέλουσι προφέρει πάντοτε τὸ ὄνομά μου, ὅταν ὁμιλῶσι περὶ τοῦ ὀλβίου ζωγράφου Ρούβενσ. Ἐλθέ, φίλε, ἔλθέ ἀμέσως εἰς τὸ ἐργοστάσιόν μου!

Εἶναι εὐχολὸν νὰ φαντασθῶμεν τὴν χαρὰν τοῦ Πέτρου καὶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς μητρὸς του, ἥτις τοιαύτην ἤκουσε διὰ τὸν υἱὸν προαγγελλομένην μοῖραν. Τῇ ἐπαύριον λοιπὸν ὁ μαθητῆς καὶ ὁ διδάσκαλος ἀνεχώρησαν εἰς Βρυξέλλας, ἐνθα ὁ ἀγαθὸς Ὀκτωβαίνιος καὶ τὴν ἰδίαν ἀπαρνούμενος

δόξαν, εσπούδαζεν οὐ μόνον νὰ μορφώσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Ρούβενσ, ἀλλὰ καὶ νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήρια τῆς ἐπιστήμης, χειραγωγῶν διὰ τῆς συνέσεως τὴν ἀκράτητον ὄρμην τῆς εὐφυίας του. Δὲν τὸν ἄφινεν οὔτε στιγμὴν, τὸν ἐλάμβανε πάντοτε μετ' ἑαυτοῦ, παρετήρει ὡς φιλόστοργος μῆτηρ τὰ ἔθνη του, καὶ ἀνέδειξεν αὐτὸν μέγαν ζωγράφον ἅμα καὶ ἱππότην ἄριστον.

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΙΝΙΑΝ

Συνέχεια ὄρα φυλ. 22.

Ἐραίαν τινὰ ἐσπέραν τοῦ τρυγητοῦ ἵππος ταχυδρόμου διέβαινε καλπάζων ἀπὸ τὸν πλατανῶνα, ἀγγέλλων τὴν ἀπὸ Παρισίων ἀφίξιν τῆς κυρίας Σαίν-Κλαίρ.

Μεγάλη λοιπὸν ὑπῆρξε διὰ τοῦτο ἡ ταραχὴ εἰς τὸν πύργον, καὶ ὁ μὲν κόμης ἀπήρχετο σπεύδων εἰς τὰ δωμάτιά του, ἵνα ἐπιμεληθῇ τῆς ἐνδυμασίας του, ἡ δὲ κυρία Μαρινιάν, περιμένουσα εἰς τὸν ἐξώστην, ἐπεσκόπευε τὸν δρόμον διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, καὶ ὁ Κ. Ἀρώνης ἀπεσύρθη εἰς τὴν βιβλιοθήκην· τέθριππος δὲ ταχυδρομικὴ ἄμαξα εἰσῆλθε μετ' ὀλίγον εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἡ Κλάρα Σαίν-Κλαίρ ἐξῆλθεν ἐλαφροτέρα περιστερὰς, ὡς ἐὰν ἀπήρχετο εἰς χορὸν, συναδεδεύετο δὲ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, τοῦ κόμητος Ρινάλδου Μομβάλ, νεανίαν περικαλλοῦς καὶ διακεκριμένου διὰ κομψότητα καὶ τρέλλας.

Ὁ κόμης τότε ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ πρὸς ὑποδοχὴν, διὰ γενναιότητος ὀπλισθεὶς καὶ ἀποφασισμένος νὰ καταβῇ εἰς τὸ στάδιον τῆς φιλοφροσύνης καὶ τῶν χαριεντισμῶν καὶ ἀμέσως εὐρέθη πλημμυρούμενος ὑπὸ τῶν θωπευτικῶν τρῦπων καὶ τῶν κομφιλογιῶν τῆς κυρίας Σαίν-Κλαίρ, πρὸ πάντων τῶν ἄλλων ἐπιφαινομένης πάντοτε. Αὐτὴ ἐπῆνει, ἐθαύμαζεν, ἐχειροκρότει, ἐθώπευε καὶ ὁ κόμης, ἐν διαστήματι δέκα μόνον λεπτῶν, ἤκουσε τὸν πλήρη πανηγυρικὸν τοῦ καλοῦ γήρατός του, τῆς εὐγενείας, τῆς ἀγαθωσύνης, τῶν εὐσεργειῶν, πάντων τέλους προτερημάτων καὶ πασῶν ἀρετῶν, ἅτινα ἤρκεον νὰ προικίσωσι δεκαοκτὼ μεγιστάνας. Ὁ δὲ κύριος Μομβάλ, ὅστις ἠτοίμαζεν ἑαυτὸν διὰ τὸ στάδιον τῆς διπλωματίας, ἠδύνατο ἤδη νὰ τὴν ἐπιδεικνύῃ ἐξωτερικῶς, διότι ἐφρόνεε ὅτι ἐπορεπε νὰ κοσμητῆται ὑπὸ ἀξιοπρεπείας τινὸς καὶ σπουδαιότητος ἐθιμοτακτικῆς, ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲν ἦσαν ἢ χρεὴ συμπεριφορᾶς, ἀναγκαῖα κατὰ τὰς πρώτας μόνον στιγμὰς τῆς ἐλευσεως καὶ μετ' ὀλίγον ὁ περιλαμπῆς μωρωμένος ἀνελάμβανε καὶ τὴν ζωηρότητα τὴν προτοῦ καὶ τὴν ἀπερίσκεπτον ἐλευθερίαν τῆς ἡμαρ-

τημένης ἀνατροφῆς. Εἶπον δὲ διὰ πολλῶν ὀλίγια, ὡς γίνεται πάντοτε εἰς τοιαύτην περίστασιν. Ἡ Κλάρα ἠρώτα περιέργως πῶς εἶχεν ἡ Σοφία Μοντλώρ, αὐτὴ ἡ ἐγκάρδιος φίλη, καὶ ἡ πνευματικὴ τῆς Μαλβίνης ἀδελφὴ καὶ ἡ Κλάρα οὐδέποτε τὴν εἶχεν ἰδεῖ, ἠσχολεῖτο ὁμοῦ περὶ αὐτῆς ἀδιακόπως καὶ μετὰ ζήλοτυπίας διαφερούσης, διότι ἐθάύρει ὅτι αὐτὴν ἠγάπα ἰδίως ἡ κυρία Μαρινιάν, καὶ ἐκάλει τοῦτο κλοπὴν, ἀπαιτοῦσα ἀποκλειστικὴν τὴν φιλίαν τῆς. Ἐννοεῖται ἐν τούτοις ὅτι ἡ κυρία Σαίν-Κλαίρ, ἣτις ἠρέσκετο θαυμάζουσα τὸν ἀδελφόν τῆς, ἐζήτηε νὰ ἐπιδειξῇ τὰ προτερήματά του, ἀνελίσσουσα αὐτὰ ἐν παύραματι.

Ἡ συναναστροφή ἡλοιπὸν ἐγένετο εὐθυμος καὶ ἀκαταλογίστως ταχεῖα, διότι ἡ Μαλβίνη ἔμαθεν, ἐν διαστήματι τριῶν τετάρτων ὥρας, τὰ χρονικὰ πάντα τοῦ παρελθόντος χειμῶνος, ἤκουσε τὴν βιογραφίαν πάντων τῶν προσώπων τοῦ περιλαμποῦς δράματος, ὅπερ ὀνομάζεται κόσμος· τὸ δρᾶμα δὲ τοῦτο, ζωηρότητος πλήρης καὶ περιπετειῶν, μίγμα χρωμάτων καὶ χαρακτήρων ποικίλων, ἀποβάλλει ἐν τούτοις τὰ θέληγτραύ του, διότι συνεχῶς καὶ πολλάκις διδάσκονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς γρίφοι χειμαιρικοὶ καὶ ἀκατανόητοι πρὸς τέρψιν τῶν ἀνοήτων καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ἀγυρτῶν. Ὁ κύριος Μομβάλ ἐν τούτῳ, λησμονήσας ἤδη τὴν ἀξιοπρέπειάν του, ἐγένετο ἐπὶ τέλους πρωτότυπος, πνευματώδης καὶ διασκεδαστικὸς, ὁ δὲ κόμης ἐγάλα πολὺ καὶ συνείθιζεν ἑαυτὸν εἰς τὸν νέον τοῦτον βίον, ἀλλ' ἦτο ἤδη καιρὸς νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τοὺς φίλους περὶ τοῦ κυρίου Ἀρώνου καὶ ὁ ὑπερ αὐτοῦ ἐνθουσιασμός του ἐξέπληξε καὶ ἐτάραξε τὴν Κλάραν, ἐνῶ ἡ κυρία Μαρινιάν ὀλίγας λέξεις προσέθηκεν εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ γέροντος θεοῦ τῆς.

— Ὁ κύριος Ἀρώνης εἶναι ἐδῶ τὴν στιγμὴν ταύτην.

— Ἐδῶ; εἰς τὸν πύργον; εἶπεν ἡ Κλάρα.

— Ναί, κυρία . . . ὑπέλαβε προσκυνήσας ὁ κόμης.

— Ἄ! νὰ μοι τὸν παρουσιάσητε. Τὸν γνωρίζετε πρὸ μιᾶς ἡμέρας, κύριε κόμη! καὶ ὁμιλεῖτε ὡς περὶ τοῦ παλαιότερου φίλου.

— Δὲν ἔχω, ὡς πιστεύω, προλήψεις, ἀπεκρίθη ὁ γέρον, ἀλλ' ὁ κύριος Ἀρώνης εἶναι τοιοῦτος ὡς τε κατὰ πρῶτον τὸν ἀγαπᾷ τις καὶ διὰ παντός.

— ἔχω πολλὴν περιέργειαν νὰ τὸν ἰδῶ, εἶπεν ὁ Ρινάλδος Μομβάλ.

— Θὰ τὸν εὐχαριστήσῃ ἡ γνωριμίᾳ σας, ὑπέλαβεν ὁ κόμης.

Καὶ ἐγερωθεὶς ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ κυρίου Ἀρώνου. Οὐδὲν ἐν τούτοις ἀξιοσημείωτον εἰς τὸν πύργον καὶ τινες ἡμέραι πᾶρηλθον, καθ' ἃς ἐβασίλευε γενικὴ σύμφοια, ἣτις ἐν δὲν ἐχαρακτηρίζετο ἀκριβῶς, δὲν διεψεύδετο ὁμοῦ.

Ὁ δὲ κύριος Ἀρώνης παρουσιάσθη εἰς τοὺς εὐγενεῖς ξένους μετὰ χάριτος καὶ εὐρίσκειτο ἤδη εἰς σχέσιν ἀρίστην, διότι ὁ βίος τῆς ἐξοχῆς εἶνα

εὐκολος πάντοτε καὶ γλυκὺς, συνήθως δὲ παρέχει αἰτίας συμπεριφορᾶς καὶ ἀνταλλαγῆς περιποιήσεως καὶ φιλοφροσύνης.

Πρῶταν δὲ τινὰ δροσερωτάτην καὶ αἰθρίαν, ὁ κύριος Ἀρώνης ἐκάθητο πλησίον πηγῆς, ἡ Πηγὴ τῶν Ἴτεων καλουμένης, ἣς τὰ νάματα τὰ διαυγῆ πηγάζοντα πλησίον βουνοῦ, ἀνέδλυζον ἐν ἀφθονίᾳ ἀπὸ τινος βρουοφόρου κρηνοῦ καὶ κατέπιπτον εἰς δεξαμενὴν ὑπ' αὐτῶν ἐσκαμμένην. Ἐξεχύνοντο δὲ ἡσυχῶς, κρυστάλλινον καὶ εὐρὺν σχηματίζοντα καταρράκτην, καὶ κατέρρεον ἐπὶ λειμῶνος διαποικιλλομένου ὑπὸ μυροπνῶν ναρκίσων. Εἰς δὲ τὴν ὄχθη τῆς παρακρήνου δεξαμενῆς ἦσαν δύο μεγάλαι ἰτέαι, τοσοῦτον πολὺ κλαδοὶ καὶ πυκναί, ὥστε οἱ κλώνες ἐφθάνον μέχρι τοῦ ὕδατος, κυμαίνοντες ἐν τῷ ὀλισθήματι τοῦ ρεῖθρου, ὅπερ ἐζήτηε νὰ τοὺς σύρῃ εἰς τὸν δρόμον του. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ Φερδινάνδος ἐκάθητο ὑπὸ τῶν ἰτεῶν τὴν παχυτάτην σκιάν, τοσοῦτον δὲ τὸ φύλλωμα ὑπῆρχε θασὺ, ὥστε ἦτο ἀδύνατον, ἀπὸ τῆς ἄλλης ὄχτης τοῦ ρεῖθρου, νὰ διακρίνεται ὁ ὑπὸ τὴν μεγάλην ἐκείνην σκιάδα ἀναπαυόμενος. Πολλάκις ἐκεῖ, ὁ Ἀρώνης, λάτρης τῶν ἀρχαίων, ἀνεπόλει κατὰ νοῦν τοὺς δύο τούτους στίχους τοῦ Βιργιλίου, παθητικώτατα μελαγχολικός.

Oh! qui me gelidis in vallibus mami iistat, et ingenti ramorum protegat umbra! . . .

Ὡ καὶ πῶς νὰ μεταφράσῃ τις τὸν ρεμβασμὸν τοῦτον, ὅστις πίνει τὸ μύρον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐρημίας; Ὁ Φερδινάνδος τοῦλάχιστον δὲν ἐδοκίμασε ποτὲ, ἐλεεινολόγει μάλιστα εἰλικρινῶς τοὺς τε μεταφραστὰς καὶ τοὺς ἀναγνώστας τῶν μεταφραστῶν, ἂν καὶ πολλάκις μετέφραζε καὶ αὐτός. Ἐρρέμβαζεν ἤδη ἐνθυμούμενος τὸν Βιργιλίον του, ἡ μᾶλλον μίαν περικαλλῆ αὐτοῦ Μοῦσαν, ὅτε δύο τινὲς ἐλθόντες ἐκάθησαν εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς μεγάλης ἰτέας καὶ ὁ μὲν ἦτο γυνὴ ἀργυρόφωρος, ὁ δὲ, νεανίας.

— Ναί, ἔλεγεν ἡ Κλάρα, αἱ παρατηρήσεις μου εἶναι πολὺ ὀρθαί. Ἐπὶ τέλους θὰ ἀναγκασθῇ νὰ σὲ ἀγαπήσῃ περιπαθῶς, ἐγὼ θὰ σὲ νυμφεύσω ἐντὸς ἐξ μηνῶν.

Οἰανδῆποτε καὶ ἂν ἤκουεν ὁμιλίαν ἄλλην ὁ Φερδινάνδος, ἤθελεν ἐγερωθῆ μετ' ἀδιαφορίας, ἀπομακρυνόμενος εἴτε κατὰ συνείδησιν, εἴτε κατὰ καθῆκον, ἀλλ' ἐδῶ παρεβιάζετο, οὕτως εἶπεῖν, καὶ ἐμαχαίρονετο. Ἀπεφάσιεν ὅθεν νὰ μὴ κινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν, ὅπου εὐρίσκειτο πρὶν οἱ ἄλλοι ἐκείνοι φθάσωσιν ἐκεῖ.

— Ἐγὼ δὲ, ἀπεκρίνατο ὁ κόμης Μομβάλ, δὲν παραδέχομαι τὰς οὐνεροπολήσεις σου, ἀδελφῆ μου.

— Σὺ; σὺ ὁ ἀπολαύων τοσοῦτον μεγάλης ὑπολήψεως εἰς τὸν κόσμον; ἔλεγεν ἡ Κλάρα.

— Ὅποιος, ἀδελφῆ μου;

— Τῆς ὑπολήψεως λαμπροῦ ἀνθρώπου καὶ παλαελυμένου.

— Μὴ ἐφαρπάζεσαι, ἀγαπητῆ· συμφωνῶ πρὸς

τοῦτο μάλιστα καὶ ἂν ἤθελον νὰ δοκιμάσω μόνον, εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ ἐξηρχόμην νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος· ἀλλὰ τί τὰ θέλεις; εἶμαι μόνον εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν . . .

— Ναί, ἀλλὰ τὰ χρεὴ ποῦ τὰ ἀφίνεις;

— Πᾶ! μόνον εἰκοσι τέσσαρας χιλιάδας φράγκων χρεωστῶ . . . μου μένει εἰσέτι εἰσόδημα τριάκοντα χιλιάδων λιρῶν, ἡ δὲ τόλμη μου καὶ ἡ τύχη . . .

— Ρινάλδε, τὸ παίγνιον εἶναι θανάσιμον πάθος.

— Δὲν μὲ κυριεύει, δὲν μὲ κυριεύει, μὰ τὸν Θεόν!

— Καὶ δὲν ἐπαιξες καθ' ὄλον τὸν χειμῶνα;

— Ἐ τοῦτο ἦτο ποικιλία διατριβῆς, φίλη μου· ἄλλοι μὲν τρελλαινόνται δι' ἓνα ἵππον, ἄλλοι διὰ τὸ ὑπόδημα τῆς Μαρίας Στουάρδ, ὅπερ ἐφόρει ἴσως ἡ μάμμη μου καὶ ἄλλοι πάλιν δι' ἓν ζευγὸς ὀφθαλμῶν ζωηροτάτων ἢ μελαγχολικῶν καὶ δι' ὅτι ἄλλο εἰπῆς . . . Ἐγὼ δὲ τέρπομαι προικίζων ἐκατὸν φλωρία ἓνα φάντην, ἢ ἓνα ῥήγαν.

— Εἶναι τέρψις κακοζήλος καὶ τὸ καφφρεῖον καὶ τὸ θέατρον θέλουσιν ἐπὶ τέλους σὲ ἀναδειξεῖ γελστον.

— Μὴ, ἀδελφῆ μου πεισμώσης· σοὶ ὑπεσχέθην νὰ μὴ παίξω πλέον, φθάνει μόνον μὴ ἡ τιμὴ μου μὲ προκαλέσῃ, ἢ μὴ μὲ ἔλξωσιν ἀκουσίως πρὸς τὸ ἄντρον τοῦ Μινωταύρου . . . Ὡ σὺ δὲν γνωρίζεις, ἀδελφοῦλά μου, τί θέληγτρον ἔχει ἡ χρυσὴ σαρεία ἐνὸς ἐκατομμυρίου, ὅταν ἴσταται ἐνώπιόν σου καὶ σοὶ προσμειδῇ γλαφυρότατα!

— Εἶσαι τρελλός, ἀλλ' ἂν ἦσαι τρετωμένος ἀπὸ τὰ θέληγτρα ἐνὸς ἐκατομμυρίου, ἐγὼ ἔχω νὰ σοὶ προσφέρω κατὰ τι πλείοτερα τούτου.

— Εἰς τὴν πίστιν μου σοὶ λέγω ὅτι εἶσαι ἐρασιμωτάτη καὶ ἂν δὲν ἤμεθα μόνοι ἤθελον νὰ σὲ ἐναγκαλισθῶ.

— Ἄς ἰδῶμεν ἂν δέξεσαι ἐν ἐκατομμύριον καὶ τετρακοσίας χιλιάδας φράγκων, ὅ ἐστιν εἰσόδημα ἐβδομήκοντα ὡς ἔγγιστα χιλιάδων ταλήρων. Δέχεσαι;

— Ὡ τώρα πρέπει νὰ σὲ ἐναγκαλισθῶ.

Καὶ ἀσπασθεὶς τὸ μέτωπον τῆς ἀδελφῆς ὑπέλαβε.

— Δὸς, μὰ τὸν Θεόν, δός! καὶ δέχομαι, ἀξίεραστε Κλάρα, δός!

— Φέρε τὴν χειρὰ σου ἐδῶ.

— Ἰδοῦ.

— Ὁρκίσου ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃς τὰς συμβουλὰς μου.

— Ὁρκίζομαι, Κλάρα.

— Εἴμεθα σύμφωνοι, θέλεις νυμφεῦθῃ τὴν Μαλβίνην.

— ἔχει προῖκα ὑπὲρ τὸ ἐκατομμύριον . . . εἶσαι βεβία; . . .

— Βεβαιοτάτη, μόνον οἱ ἀφηρημένοι, ὡς σὺ, δὲν μανθάνουσι τὰ οὐσιώδη.

— Ἡ κυρία Μαρινιάν εἶναι ἀληθῶς κόρη παρὰ πολὺ ὠραία καὶ διακεκριμένη.

— Εσκότωσα τὸν νοῦν μου ὅσῳ νὰ σὲ πείσω.
— Τί τὰ θέλεις; δὲν εἶμαι πάντοτε προσεκτικός... εἶναι πραγματικῶς ἀξιεράστος; ἀλλὰ λέγε μοι, Κλάρα, λεπτομερείας τινάς, εὐχαρίστως θ' ἀκούσω τὰ καθέκαστα τῶν προτερημάτων τῆς φίλης σου.

— Μάθε ὅτι ὁ κύριος Μαρινιάν, ὁ πατὴρ τῆς Μαλβίνης, παρ' ὀλίγον κλιτέστρεψε τὴν περιουσίαν του διὰ τὸ ἄκρατον καὶ μεγαλοπρεπὲς τῶν ἐξόδων, τὸ κτήμα δὲ τοῦτο καὶ τὰ ἄλλα κτήματά του δὲν ἤρκουν ἴσως εἰς ἀπόδοσιν τῶν χρεῶν των, ὅτε ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ ἐπιστρέψας ἐκ Γερμανίας ἀποκατέστη εἰς τὴν Γαλλίαν, εἶχε δὲ περιουσίαν ἀκαταλόγιστον, ἠγάπα τὸν ἐξάδελφόν του ἀλλ' ἅμα εἶδε τὴν Μαλβίνην ἢ ἀγάπη του πρὸς αὐτοὺς ἐδεκαπλασιάσθη. Ἀγοράσας λοιπὸν ὅλα τοῦ ἐξάδελφου του τὰ κτήματα, ἐπλήρωσεν ὅλα τὰ χρέη του, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν ἀνεψιάν του προῖκα μὲν τὰ πατρικὰ κτήματα, διαθήκην δὲ, μετὰ τὸν θάνατόν του, πᾶσαν τὴν λοιπὴν αὐτοῦ περιουσίαν.

— Ὁ γέρον κόμης, ἀδελφή μου, εἶναι ὁ εὐγενέστερος τῶν ἀνθρώπων, εἶπεν ὁ Ρινάλδος.

— Ναί, φίλε μου. Ὁ πατὴρ τῆς Μαλβίνης δὲν ἐπέζησε πολὺ εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ θανὼν κατάλιπε κηδεμόνα τῆς θυγατρὸς τὸν ἀξιόλογον ἐξαδελφόν του. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ θαυμάζωμεν ἂν ἡ Μαλβίνη ἀγαπᾷ καὶ περιποιᾶται μετὰ τσαύτης ἀφοσιώσεως τὸν εὐγενῆ τοῦτον γέροντα. Χάριν δὲ αὐτοῦ κατεδίκασεν ἑαυτὴν, ζῶσα τοιοῦτοτρόπως εἰς τὴν ἔρημον, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ὁ κόμης, ἅμα τῇ ὑπανδρεία τῆς ἀνεψιάς του, θέλει συγκαταβῆναι νὰ ἀφήσῃ τὰ βουναὶ ταῦτα διὰ τὴν πόλιν τῶν Παρισιῶν τοῦτο δὲ ἀποκτείνεται εἰς τὴν διπλωματικὴν σύνεσίν μου. Σὺ λοιπὸν, ἀδελφέ μου, τὸ ἀπεφάσισες, ἔχω τὸν λόγον σου, θὰ νυμφευθῆς τὴν Κυρίαν Μαρινιάν, ἐγὼ δὲ θέλω μακαρίσει ἀμφοτέρους.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀδελφή, σὺ μοῦ ἀναστατώνεις ἤδη τὸν νοῦν... ποτὲ δὲν ἐφανταζόμην ὅτι νεᾶνις ἐπαρχιώτις...

— Μὴ ἀπατάσαι πλέον, ἡ Μαλβίνη δὲν εἶναι οὔτε ἐπαρχιώτις, οὔτε Παρισιανὴ, οὔτε ἄλλο τι ἢ πλάσμα ἐκ τῶν ποιητικωτέρων τοῦ κόσμου τοῦτου, ἄγγελος παροδικός, σπανιώτατα καὶ τυχαίως ἀπαντώμενος εἰς τὴν κοινωνίαν.

Μετὰ ταύτας τὰς λέξεις ὁ Φερδινάνδος, καὶ τοὶ πληγωθεὶς τὴν καρδίαν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ, ἠτοιμάζετο ἤδη ἐγεγρηθὲς νὰ προβάλλῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τῆς Κλάρας, ἀλλ' ἡ ὁμιλία τοῦ Ρινάλδου τὸν ἀνεχάριστε.

— Κάλιστα ἀδελφή μου, κάλιστα ὁπρὸς τὴν κυρίαν Μαρινιάν ἐνθουσιασμός σου τιμᾷ καὶ ἀσπῆν καὶ σὲ, ποτὲ δὲν σὲ ἤκουσα οὕτως ἐπαινοῦσαν ἄλλην γυναῖκα.

— Ἀλήθεια, Ρινάλδε, οὐδεμία γυνὴ παρομοιάζει τὴν Μαλβίνην.

— Σὺ μὲ ἀναγκάζεις νὰ ἐρωτευθῶ μέχρι μανίας!

— Καὶ διὰ τί νὰ σὲ ἀναγκίσω; σὺ ἀνακαίεσαι ἤδη.

— Ἐγὼ;... ὄχι!

— Ἄ, κρύπτεσαι; Ρινάλδε, εἶσαι ζεματισμένος καὶ φοβοῦμαι... ἂν ἤθελε καὶ ἡ Μαλβίνη ἤθελες τὴν πάθει!

— Λοιπὸν μὲ προκαλεῖς; μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ τῆς σήμερον θλίψεις.

— Ἔστω, Ρινάλδε! καὶ τί θὰ γίνῃ ἔπειτα;...

— Ἄγνοῶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ δι' ὄλον τὸ χροσίον τοῦ κόσμου δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐρωτευθῶ.

— Σὲ συμβουλεύω νὰ λάβῃς τὰ μέτρα σου, διότι θὰ ἔχῃς τρόπον τῶσον ἀδεξίους!... Τοῦτο δὲ θὰ σὲ ταπεινώσῃ.

— Ἀλήθεια, προσέθηκεν ὁ Ρινάλδος Μαρβάλ, εἰπέ μοι εὐληκρινῶς ἠαῖ ὅτι ὠμίλησες πολλάκις μετὰ τοῦ κυρίου Ἀρώνου, ὁποῖος τις εἶναι ὁ κύριος Ἀρώνης αὐτός;

— Ἄλλ' ὁ Φερδινάνδος μόλις τὴν τελευταίαν ἀκούσας ἐρώτησιν ἠγέρθη καὶ ἀνελήθη ὅπισθεν τῶν βράχων τῆς Πηγῆς τῶν Ἰτεῶν, φοβηθεὶς μὴ ἀκούσῃ μίαν λέξιν περὶ αὐτοῦ ἄλλην. Ὁ δὲ θόρυβος ὁ ἐκ τῆς ἀναχωρήσεώς του προξενηθεὶς διήγειρεν ἀνησυχίαν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν συνδιαλεγόμενων, ἀλλ' ἡ Κλάρα ἰδοῦσα ποιμένα τινὰ πρὸ αὐτῶν, εἶπεν εἰς τὸν ἀδελφόν της.

— Θάρρει, ἦτο ποιμὴν καταβαίνων εἰς τὴν βρύσιν. Ὁ κύριος Ἀρώνης, ἠκολούθησεν εἶτα, εἶναι ποιητὴς μισάνθρωπος.

— Τὸ εἶχον μαντεύσει, ἀπεκρίθη ὁ Ρινάλδος, καὶ ὅμως συμφωνεῖ πάντοτε σχεδὸν πρὸς τὴν γνώμην μου, οὐδέποτε δὲ φιλονικεῖ...

— Διότι ἀποφεύγει σὲ, ἀποφεύγει καὶ τὸ πνεῦμά σου.

— Ὁ μωρός!

— Εἰπέ μᾶλλον ὑπερήφανος!

— Ὅλοι οἱ ποιητὰ εἶναι πλήρεις οἰήσεως; δὲν μοι λέγεις, ἀδελφή μου, εἰς τί χρῆσιμεύει ἡ ποίησις;

— Εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τοὺς ποιητὰς δυστυχεῖς.

— Καὶ τοὺς ἀναγνώστας εἰσέτι; τὸ κατ' ἐμὲ, ἡ ποίησις μου πᾶσα συνίσταται εἰς δύο ὠραίους ὀφθαλμούς. Καὶ δύναμαι ἄλλο τι νὰ ὀνειρευθῶ; μήπως ἡ μέθη τοῦ ἔρωτος δὲν εἶναι καλλιτέρα πάντων τῶν κοπιαστικῶν ἔργων, ὅσα παράγουσιν οἱ νοσοῦντες τῶν ποιητῶν ἐγκέφαλοι; Ὡ ἐγὼ ἀποστρέφομαι καὶ τὰς Μούσας καὶ τὸν καθηγητὴν αὐτῶν Ἀπόλωνά! αἱ σεμνοπρόσωποι συμφωνοῦσι μετὰ τῶν σχολαστικῶν, τοῦτο δὲ θέλω τὸ εἰπεῖν εἰς τὸν κύριον Ἀρώνην, καθὼς μάλιστα φοβοῦμαι μὴ καὶ ἡ κυρία Μαρινιάν κλινῇ ὀλίγον πρὸς τὴν ἀγυρτεῖαν τῆς τέχνης.

— Μὴ φοβοῦ, ἀδελφέ μου, ἡ Μαλβίνη, ἂν καὶ ἀρέσκειται πολὺ εἰς τὴν ποίησιν, ποτὲ δὲν θέλει ἀγαπήσει ἐνα ποιητὴν αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ φόβος σου.

— Ὡς μάγισσα τὸ εἶπας; ὁμολογῶ ὅτι αὐτὰς ὁ βάρδος μοὶ προξενεῖ ὀλίγην ἀνησυχίαν.

— Παραλογισμοί! εἰς ξένος ὅστις πρὸς τριῶν ἐβδομάδων ἦλθεν ἐδῶ, καὶ ὅστις αὖριον ἴσως ἀναχωρεῖ! εἰς μισάνθρωπος, μελαγχολικός ἐραστής τῶν ἐρημιῶν καὶ τῆς φύσεως, ὅστις ἐκπληττόμενος πρὸ ἐνὸς ἀνθους ἀγρίου ἀρέσκειται εἰς αὐτὸ μᾶλλον ἢ εἰς τὰ ἐπαγωγὰ θέλητρα τῶν Παρισιῶν! Παραλογισμοί, Ρινάλδε, τὸ ἐπαναλαμβάνω ἔχε πίστιν εἰς ἐμὲ σοὶ λέγω, διότι ἡ γυνὴ εἶναι ὁ καλλίτερος διπλωμάτης τοῦ κόσμου καὶ βεβαιώθητι ὅτι γυναῖκες ἔπρεπε νὰ ἀποστέλλωνται πρέσβεις πρὸς διαπραγματεύσειν τῶν ὑποθέσεων τῆς Εὐρώπης.

E.

Τοσοῦτον αἱ ἡμέραι τοῦ τρυγητοῦ ἦσαν νήεμοι καὶ περικαλλεῖς, ὥστε οἱ κάτοικοι τοῦ πύργου ἀπεφάσισαν μίαν ὁδοπορίαν εἰς τὸν Μόλυβδον τοῦ Καντάλ — οὕτως ἀνομαζέσκει τὸ ὑψηλότερον ἄκρον τῶν ὄρεων ἐκείνων — ὁ δὲ κόμης Μαρινιάν ἀπεδέχθη τὴν περιήγησιν ταύτην. ἂν καὶ ἠναγκάζετο ἴσως νὰ μὲνῃ εἰς τοὺς πρόποδας, κεκλεισμένος εἰς τὸ ὄχημά του. Ἡ ἀναχώρησις ἐγένετο λοιπὸν ὠραίαν τινὰ πρωτὴν ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου καὶ μετὰ τινὰς ὥρας οἱ περιηγητὰ ἠναγκάσθησαν νὰ διαβῶσιν ἐκ κατωφερειῶν. Ὁ κόμης τότε ἐδέχθη τὸν ἵππον τοῦ κυρίου Ἀρώνου ὡς τὸν ῥωμαλεώτερον καὶ τὸν ἀσφαλέστερον τῆς συνοδίας, ἀλλ' οὐχὶ ἄνευ κόπου ἀνεβιάσθη ἐπὶ τοῦ Σεληνίτου, ὅστις ἐνόησεν ἀναμφιβόλως ὁποῖον ἦτο τοῦ φορτίου τὸ πολυτίμητον, διότι νῆχαρίστησε πάντας, πρὸς ἀναδειχθεὶς καὶ ἀκάματος. Οἱ δρόμοι ἐν τούτοις δὲν ἐκαλύπτοντο ὑπὸ χιόνος ἢ πάγων ἢ δὲ ἀγριοδάφνη τοὺς περιεκύκλωνεν ὡσεὶ στέμμα περικαλλεῖς καὶ ἐορτάσιμον. Ἡ Κλάρα κατὰ τὴν ὁδοπορίαν ἐκείνην τσαύτην ἀνεδείκνυεν εὐθυμίαν ὥστε λησμονοῦσα τὸν παράδεισον τῶν Παρισιῶν, ἠγάπα τὴν ἐπαγωγὴν καὶ μεγαλοπρεπῆ φύσιν, τότε τὸ πρῶτον γνωρίσασα τὰ θέλητρα τῆς. Ἡ δὲ Μαλβίνη ἐξεπλήττετο διὰ τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς φίλης της, οὐδέποτε ὑπολαβοῦσα τὴν ὑλικὴν ταύτην ψυχὴν ὡς δυναμένην νὰ εὐφραίνηται τοσοῦτον ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας καὶ ἀφοῦ ἐξήγησε τὸν θαυμασμόν της εἰς τὴν φίλην, οὕτως αὕτη τῇ ἀπεκρίθη.

— Καὶ πῶς γίνεται, σὺ ἡ καλλιτέρα φίλη μου νὰ κρίνης τοσοῦτον αὐστηρῶς; τίς λοιπὸν μὲ συκοφαντεῖ, Μαλβίνη; ἐπειδὴ ἀγαπῶ τὸν κόσμον ὡς νὰ, πρέπει νὰ στερωθῶ διὰ τοῦτο καὶ αἰσθήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ; ἡ ψυχὴ μου λοιπὸν ἐπωρόθη εἰς τὴν φωτοχυσίαν τῶν συναναστροφῶν, ὥστε δὲν χρῆσιμεῖω ἢ μόνον ὡς τύπος τῶν ἐφημερίδων τοῦ συρμοῦ; μὲ ὠραία λοιπὸν χρώματα σοὶ ἐξωγράφασαν τὸν χαρακτήρα μου, κυρία Μαρινιάν! καὶ σὺ τοσοῦτον καλὴ καὶ ἀγγίλους τὸ ἐπίστευσες;...

— Ἐγὼ ἄδικον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ἡ Μαλβίνη, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς Παρισίους σὲ εἶδα καὶ τὴν ἡμέραν ἀπατώμεθα, Κλάρα, κρίνον-

τες τοὺς φίλους μας. Μὰ τὸν Θεὸν, ἀγαπητή μου, σὺ ἐκέρδησας πολὺ, ἐπιφανεῖσα εἰς τὰ βουναὶ καὶ εἰς τὰς ὠραίας ταύτας κοιλάδας.

Ἐν τούτῳ ἐφθασαν ἤδη εἰς τὸν τελευταῖον ὄρον ἔνθα ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀφήσωσι τοὺς ἵππους, καὶ ἐπέζευσαν πρὸ ξυλίνης καλύβης κατωκημένης ὑπὸ τινος ποιμένου, ἐπικληθέντος ὁ ἐρημίτης τοῦ Καντάλ. Ἡ μὲν γενεὴς αὐτοῦ ἡμιλλᾶτο πρὸς τὴν λευκότητα τῆς χιόνος, ὁ δὲ γέρον, ἀκάματος καὶ ῥωμαλέος, ἐφαίνετο ὡς ἱερεὺς τις τῶν ἀρχαίων ἐποχῶν δεχόμενος πρὸ τοῦ ἄλλους τοῦ ἱεροῦ τοὺς προσερχομένους ἱκέτας. Ἄλλ' ὁ ναὸς τοῦ γέροντος ἦτο τὸ ὄρος του καὶ ἐκεῖ ἐξετέλει, οὕτως εἶπεν, τὰ ἱερά καθήκοντά του, διότι μετὰ τοῦ Καντάλ καὶ αὐτοῦ ὑπῆρχε μυστηριώδης τις σχέσις. Κατὰ σπιθαμὴν ἐγγώριζεν ὁ ἐρημίτης τοῦ ὄρους τὰς φάραγγας τὰς ἐλαχίστας καὶ τοὺς πάγους τοὺς πλέον ἀποκρύφους, προενεὶ δὲ κατ' ἀκρίβειαν τὴν ἐποχὴν ἐκάστης λαίλαπος καὶ νιφάδος, ὡς οἱ ἀστρονόμοι τὴν ἐμφάνισιν τῶν κομητῶν καὶ τῶν ἀστέρων. Πολλάκις δὲ ἡμέρα εὐδία καὶ ἀταράχῳ εἰσήγαγεν εἰς τὴν μάνδραν τὰ κτήνη του καὶ ἐρωτώμενος ἀπεκρίνετο ὅτι τὸ βουνὸν ἤρχιζε νὰ σκυθρωπάῃ καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον ἐβῆγγυέτο ἡ ὄργῃ του, τὴν προφητείαν δὲ τοῦ ποιμένου ἐπαλήθευον μετ' ὀλίγον καὶ αἱ νιφάδες καὶ ἡ ὁμίχλη. Ἄμα ἰδὼν καλοὺς περιηγητὰς πρὸς τὴν κατοικίαν του ἐρχομένους, ἀνέβη ἐπὶ βράχου τινός, συνήθους αὐτοῦ σκοπευτηρίου, καὶ ἐξέτασε τὸν οὐρανόν. Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῶν, εἶχε τὸ πρόσωπον φαιδρὸν καὶ χαρμόσυνον καὶ φέρον τὴν βακτηρίαν του τὴν ἐπισιδηρωμένην, τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι. Οἱ μὲν ἵπποι ἠσφαλίσθησαν ὑπὸ ξυλίνην στέγην, ὁ δὲ κόμης Μαρινιάν νῆχαριστήθη διότι ἠδυνήθη νὰ ἀναβῆ μέχρι τῆς μέσης τοῦ ὄρους, διέταξε νὰ ἀνακαύσωσι πῦρ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ γέροντος ποιμένου καὶ ἐστρώθη ἀναπαυτικῶς εἰς τὴν καλύβην φρουρούμενος μὲν ὑπὸ τοῦ Ματθαίου καὶ δύο αἰγυβοσκῶν, εὐχόμενος δὲ εὐτυχῇ τὴν ἀνάβασιν εἰς τὴν ἐτοιμαζομένην εἰς ἀναχώρησιν περικαλλῆ νεολαίαν. Τότε ὁ γέρον ποιμὴν πλησιάσας τὸν προσεκίνησε καὶ τῷ εἶπε ταῦτα.

— Δὲν ἐγνωρίζα τὸ ὄνομά σας, αὐθέντα, καὶ τὸ ἔμαθα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σας; ἐγὼ σὰς ἀκολουθοῦσα μίαν φορὰν εἰς τὰ κυνήγια τοῦ ἀγοχοῦρου, εἶναι ἀπὸ τότε περισσότερον ἀπὸ πενήντα χρόνους...

— Ἄ! ἐπεφώνησεν ὁ κόμης φέρον τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ μέτωπον, σὺ εἶσαι, εὐθύμω σύντροφέ μου! δὲν ὀνομάζεσαι Ἰάκωβος;...

— Μάλιστα, αὐθέντα.

— Ὁ νεανίας σύζυγος τῆς Ραχὴλ ἔγεινε λοιπὸν πατριάρχης!

— Μάλιστα αὐθέντα.

— Πῶς ἡ ἡλικία μὰς ἐλεύκανε καὶ τοὺς δύο! καὶ ὅμως, ἀγαπητέ μου Ἰάκωβε, εὐλαβήθη τοὺς

βραχίονάς σου και τους κραταιούς πόδας σου, ενώ εμέ . . . με συνέτριψε! Και πώς κατώρθωσες να μη φρίνειςσι γέρων ή μόνον από την κόμην και από το γένειον;

— Αὐθέντα, ποτέ δεν εσάλευσα από το βουνόν.

— Αλήθειαν λέγεις Ιάκωβε! επεφώνησεν ο ποδαλγός γέρων ή πτωχεία είναι προφυλακή, το πάτριον κλίμα είναι ή υγεία του σώματος και της ψυχής. Δύναται τις να γράψη όλον βιβλίον, σχολιάζων τας ὀλίγας λέξεις σου « ποτέ δεν εσάλευσα από το βουνόν. » Χαίρω, φίλε μου, και ευχαριστώ τον Θεόν, ότι με ήξίωσε σήμερα να σφιγξω την χείρα ενός ἀρίστου υπηρέτου μετά πεντηκονταετή αποχωρισμόν.

Ο δε ποιμήν έβρεχε διά των δακρύων του τα μεταξωτά επιχειρίδια του κόμητος, ὅστις τον ένηγκαλίστη και ήτο ὡραϊόν το περιπαθές εκεινο των δύο γερόντων σύμπλεγμα.

— Εμπρός, φίλε μου, ειπεν ο κόμης, έσο ὄδηγός των φίλων μου, εις σε τους αφιερόνω. . . . προσέθηκε λαβών την χείρα της Μαλβίνης.

— Αὐτή; επεφώνησεν ο γέρων ερημίτης. Θεε παντοδύναμε! αὐτή ή ἀγγελοπλασμένη είναι ιδιική σου, αὐθέντα;

— Είναι ή κυρία Μαρινιάν θυγάτηρ του ευγενοῦς εξαδέλφου μου, απεκριθη ο κόμης.

— Αὐθέντα! ειπέτε καλλίτερα ὅτι είναι ή βασίλισσα των βουνών, ή ἀρχόντισσα του έλέους, ή φίλη όλων των πτωχών καλυβίων. . . . Και δεν ήξούρετε ὅτι μάς επισκέπτεται, ὡσάν ἄγγελος αὐρανοκαταβήτας; . . .

— Γνωρίζω ὅτι ή κυρία Μαρινιάν έχει πολλούς φίλους ἐδώ τριγύρω και συνεχώς τους επισκέπτεται ἔπιππος την πρωίαν, γνωρίζω επίσης ὅτι οί φίλοι της δεν διαλαλοῦν τὰ μυστικά των.

Και ο γέρων ποιμήν, ἀνοίξας τότε το μικρόν παράθυρον της καλύβης, ὅθεν εφαινετο δρυμῶν και κτήνη τινά βόσκοντα,

— Ιδέτε, ειπε, το ποιμνιον ὁπου με έχάρισε ὅταν έχασα το ιδιόν μου εις τὰ χιόνια.

— Ιάκωβε, ειπεν ή Μαλβίνη, αγαπάτε να μάς ὀδηγήσατε εις την κορυφήν του Καντάλ;

Και ή συνοδία ἀνεχώρησε πεζή, προηγουμένου του γέροντος ερημίτου, ἀνέβη δε την δυτικήν ζώνην του ὄρους ἀκολουθοῦσα τους δρόμους οἵτινες ειλίσσοντο περι τὰ κρυστάλλινα ὕδατα, τὰ ἀπό της χιόνος ὑποσταθέντα. Ἐκεῖ τὰ λειβάδια ὑπό μυρίων διατεμνόμενα βυακίων, επεκράτουν εις την τραχεῖαν εκείνην φύσιν και βράχοι τινές προκίωνιοι ὑψοῦντο ἔνθα και ἔνθα, πυραμοειδῶς ὡσεῖ τάφοι αιγύπτιοι, ἀλλαχού δε ο εις ἐπὶ του ἄλλου επιθλιβόμενοι, ἐθάρρεις ὅτι ήσαν έτοιμοι κατά την πρώτην βροχήν να καταπέσωσιν εις την ἄβυσσον. Περι την μεσημβριαν τέλος οί περιηγηται ἔφθασκν εις την ἐσχάτην κορυφήν του ὄρους, το ἄπειρον εκεινο ὕψωμα, ὅπερ ή χιῶν διά το λίχν κατωφερές αὐ-

του σκεπάζει μόνον κατά την εποχήν των πάγων, χλόη δε τώρα το περιέστρεφε λιπαρά και ὑπό κυάνων ἀέσμων ποικιλλομένη. Ἐδῶ ο γέρων τους ὠδήγησεν εις το ὑψηλότερον ἄκρον του Μολύβδου και ο θαυμασμός των ἐξεφράσθη δι' επιφωνήσεων χαράς, τραπισσῶν μετέπειτα εις θεωρίαν ἐκστατικὴν, ὡς συμβαίνει πάντοτε πρό θεάματος μεγαλοπρεπούς και διά μιᾶς επιφαινομένου.

Καθῶς οί κικέρωνες καλούμενοι ὑπό των περιηγητῶν ὄδηγοί, οἵτινες ἀγαπῶσι περιπαθῶς τὰ θαύματα των Μουσειῶν ἕτινα βλέπουσι καθεκάστην, ὁμοίως και ο γέρων Ιάκωβος ὠνόμαζε δεικνύων ἀνά ἐν τὰ διάφορα ἄκρα του ὄρους, χωρίς να παραλείπη τον ἐλάχιστον βράχον ή καταρράκτην, χωρίς να λησμονή την ἐλαχίστην κοιλάδα και ἀφοῦ ἐτελείωσε την ἀγόρευσίν του, στραφεις και χαιρετήσας, ταῦτα ειπεν εις τους περιηγητάς.

— Αὐτά είναι τὰ θύματα που ἔκαμεν ο μεγαλοδύναμος διά την εὐτυχίαν του τόπου μας, ἄς ήναι δοξασμένον το ὄνομά του.

Και ὑποχωρήσας μακρόν ἐκάθησεν ἐπὶ γλοερᾶς τινος θέσεως, ἀφίνων τους περιηγητάς εις τον θαυμασμόν των και μετά ήμισσιαν ὡραν ἀναπαύσεως ήγέρθη προαγγέλλων την κατάβασιν, ἐπειδή δε ὀλισθηρὰ ήτο αὐτη και ἐπικίνδυνος, ο Ρινάλδος Μομβάλ προσέφερε τον βραχίονα εις την Μαλβίνην, ήτις δεν ήδύνατο να το ἀποποιηθῆ, ο δε βραχίων του κυρίου Ἀρώνου ἀνήκε κατά συνέπειαν δικαιωματικῶς εις την Κλάραν και οὕτω ἐδάδιζον βραδύ, ἀποκεχωρισμένοι, προσέχοντες.

— Διατί ἐφύγομεν, κύριε; ειπεν ή Κυρία Σαιν-Κλαίρ εις τον Φερδινάνδον, ή ἐρημία είναι ἴσως σύντροφος της ποιήσεως.

— Ἄγνοῶ ἀν ήμαι ποιητής, απεκρίνατο ο Φερδινάνδος, ἀλλ' αγαπῶ ὑπερβολικῶς και λατρεύω την φύσιν ὅταν την ἀπαντῶ περιβαλλομένην το μεγαλεῖόν της.

— Δηλαδή κατακρίνετε ήμάς ὅτι ἐπεσκέφθημεν το Καντάλ ὡς το ἐν Παρισίοις Διόραμα! ή ἀδικία σας αὐτη ήθελε μοι προξενήσει τρόμον ἐάν δεν ἐγνωρίζα τον ἀξιόλογον χαρακτήρα σας.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ, κυρία, διά την φιλοφροσύνην, απεκριθη ἐκπληχθεὶς ο Φερδινάνδος, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ἀπατάσθε διότι ο χαρακτήρ μου δεν είναι οὔτε καλός, οὔτε κακός, φοβοῦμαι μάλιστα μήπως δεν έχω κανένα.

— Ὄχι, κύριε, απεκρίνατο ή Κλάρα, δεν ἀπατώμαι εὐκόλως; θέλετε να κρύψετε τὰ προτερήματά σας και αὐτός είναι ο σκοπός σας διότι θέλετε να ήσθε ιδιότροπος. Θέλετε να μαντεύσω την τύχη σας

— Καλλίον να ὀμιλῶμεν, κυρία, περι των πλεονεκτημάτων σας;

— Ἰμεῖς, κύριε; ὑμεῖς; . . . πιστεύετε εις αὐτὰ ὅσον πιστεύετε και τον Μωάμεθ.

— Και ὅμως έχω ὀφθαλμούς, ἀν δε δεν ἀπατώμαι, και ναῦν δυνάμενον να κρίνη.

— Ἡ χωρίς ἄλλο, αὐτὰ τὰ παραδέχομαι, ἀλλὰ τώρα είναι ή περίστασις ἀρμοδία και πρέπει να σας ειπῶ, ὅτι ἀνὴρ διακεκρημένος ὡς ὑμεῖς ἔπρεπε ν' ἀφήση κατά μέρος την κενοδοξίαν, ήτις είναι ο χαρακτήρ μόνον της μωρίας. Πρό δεκαπέντε ήδη ημερῶν, ἀφοῦ ήλθομεν ήμεῖς εις τον πύργον δεν ἐπαύσατε διόλου περιτυλισσόμενος

εις τὰς πτυχὰς του μισανθρώπου τριβῶνός σας, τουτο δεν είναι πάντοτε καλόν.

— Ἄλλ' ἀν ἐνίστε μάς προφυλάττη ἀπό τον κίνδυνον δύο ὡραίων ὀφθαλμῶν; . . .

— Ἀπό τίνα κίνδυνον, κύριε; . . . τη ἀληθεία, σήμερα με φέρετε εις ἐκπληξιν.

(ἀκολουθεῖ).

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. (1)

Γενικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Ἄβυσσίας.

(Ἐκ των σημειώσεων Γάλλου περιηγητοῦ)

Συνεχῶς ἐν ταῖς ἀγίαις γραφαῖς γίνεται λόγος περι της Αἰθιοπίας ή Ἄβυσσίας, και ο Ησαίας παριστᾶ ήμιν τους κατοίκους της χώρας ταύτης ὡς φιλεργούς και πεπολιτισμένους, ο δε Ιερεμίας ὡς

Ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ ταύτῃ παρίσταται ο βασιλεὺς της Ἄβυσσίας ἐξηπλωμένος ἐπὶ κλίνης και στηρίζων την μέν κεφαλὴν ἐπὶ βελουδίνου προσκεφαλαίου, τους δε πόδας ἐπὶ των γονάτων της Α. Β. Ἐν τῷ πρῶθου μέρους του καθήμενος ἐπὶ του ἐδάφους, και πρὸν ἐκθέσσει τὰ παράπονά των χαιρουμένων αὐτῷ χονδροειδῆ γαργυλιέρ.

ίσχυρους ἐν πολέμοις. Μεταξὺ δε των ἐθνικῶν ιστοριογράφων, ο μὲν Ηρόδοτος ἐγκωμιάζει το ἀνάστημα αὐτῶν, το κάλλος και το μακρόβιον, ο δε Διόδωρος, ο Στράβων, ο Ἀγαθαρχίδης και ο Ηλίνιος ἐνδιατρίβουσι περι την γεωγραφίαν του τόπου και περιγράφουσι τὰ ήθη και ἔθιμα των κατοίκων. Ἄλλ' οὐδ' αὐτοί οί ποιηται ἀπελίποντο του να θμνήσωσιν αὐτούς. Διότι ο μὲν Ὀμηρος λαλει περι αὐτῶν ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, ή δε μυθολογία οὐδόλως παρεῖδε τὰ λαμπρά αὐτῆς ἀνελίσσουσα πλάσματα, πολλοῖς δε ἴσως ὑπάρχει γνωστὴ ήκατὰ

Περικυκλεύεται δε ὑπό των πρωτίστων της αὐτῆς του μεγιστάνων. Περι την κλίνην παρατηροῦνται ἀγγεῖα τινὰ και φιάλη μακροβλαίμος και προγᾶστωρ ἐν ή ο ήγεμῶν πίνει συνήθως το ὕδρομελί του. Τὰ δύο ἱκετεύοντα ἄτομα αἰτοῦσι παρ' αὐτοῦ διου και οὐσῶν, και πρὶν ἐκθέσωσι τὰ παράπονά των χαιρουμένων αὐτῷ χονδροειδῆ γαργυλιέρ.

τὰ ὄρη τῆς Σελήνης περιήγησις τοῦ Ἀστόλφου, πλασθεῖσα μὲν ὑπὸ τῆς γονίμου φαντασίας τοῦ Ἀριόστου, ἀποδεικνύουσα δὲ αὐτὴ καὶ μόνη τὴν περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἀγρίων τούτων καὶ μεμακρυσμένων χωρῶν γενικὴν ἄγνοιαν.

Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, αἱ κτήσεις τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀβυσσινίας ἀπῆρτιζον εὐρείαν αὐτοκρατορίαν διαμεμελισμένην σήμερον, διότι ἡ τοσοῦτον ἀκμαία ἄλλοτε Ἀβυσσινία περιέπεσεν ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν οἰκτροτέραν καὶ τὴν μάλιστα σκληροτραχίλον ἀναρχίαν, ὥστε οἱ μὲν ἄγροί αὐτῆς οἱ τόσῳ γόνιμοι, ἀκαλλιέργητοι διαμένοντες, ἀπεχρησώθησαν, ἐνεκρόθη δὲ τὸ ἐμπορίον καὶ ὠπισθοδρόμησεν, ἀντὶ τὰ προοδεύση, ἢ βιομηχανία, οἱ δὲ Ἀβυσσινοὶ καὶ τοὶ παρὰ τῆς φύσεως λαβόντες γῆν εὐφορον, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου παρεμποδιζόμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς χώρας, συνεχῶς περιπίπτουσιν εἰς λιμὸν ἐλεεινότητας.

Ὁμολογοῦσι δὲ οἱ Ἀβυσσινοὶ τὸν χριστιανισμόν, ἀλλὰ νόθον καὶ πεπλανημένον. Καὶ πολλοὶ μὲν συγγραφεῖς ἀποδίδουσι τὸν κατηχησμόν αὐτῶν εἰς τὸν ἀπόστολον Φίλιππον, ἕτεροι δὲ εἰς τὸν Ἅγιον Ματθαῖον ἢ τὸν Βαρθολομαῖον, ἕτεροι δὲ τινες εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Φιλίππου βαπτισθέντα εὐνοῦχον τῆς βασιλείσης Κανδικίας. Ἄλλ' ὁ Βαρώνιος καὶ ὁ Σκαλιγερὸς φρονοῦσιν ὅτι οἱ λαοὶ οὗτοι ἐμυήθησαν τὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστιανοῦ, ἐκ δὲ τῆς παραδόσεως καὶ τῶν αἰθιοπικῶν χρονικῶν βεβαιούμεθα ὅτι ὁ χριστιανισμὸς εἰσῆχθη ἐν Ἀβυσσινίᾳ ὑπὸ τοῦ Φρουμεντίου, ἐπίσκοποῦντος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην τῶν ἐγχωρίων χρονικῶν ἐπικυροῦσιν ὅ,τε Σωκράτης καὶ ὁ Θεόδωρος ἐν τοῖς δύο διαφόροις αὐτῶν περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας συγγράμμασι.

Ἄλλ' ἡ εἰς τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ θρησκείαν προσέλευσις τῶν Ἀβυσσινίων συνδέεται μετὰ περιστάσεων τοσοῦτον περιέργων καὶ ἐκτάκτων, ὥστε δὲν εἶναι ἴσως ἀνωφελὲς νὰ ποιήσωμεν μνείαν αὐτῶν. Κατὰ τὸν τέταρτον ὅθεν μ. Χ. αἰῶνα, φιλόσοφος τις, Μητροδώρος ὀνομαζόμενος, ἐπεχείρησε διαφόρους ἐν Περσίᾳ καὶ ταῖς Ἀνατολικαῖς Ἰνδίαῖς περιηγήσεις ὅπως γνωρίσῃ τοὺς ὀλίγον ἔτι γνωστοὺς τούτους τόπους, ἐπανελθὼν δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐδωρήσατο εἰς Κωνσταντῖνον τὸν Μέγαν λίθους τιμαλφεῖς καὶ ἕτερα ἀντικείμενα περιέργα, ἅτινα περιηγούμενος ἀπέκτησε. Ἐνθαρρῦνθεις ἄρα ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Μητροδώρου, Μέροψ ὁ ἐκ Τύρου σοφιστῆς, ἀπεφάσισε νὰ τὸν μιμηθῆ, καὶ ἀνεχώρησε συμπαραλαβὼν τοὺς δύο αὐτοῦ ἀνεψιοὺς Φρουμέντιον καὶ Ἐδέσιον, ὧν τὴν ἀγωγὴν αὐτὸς ἐπεμελήθη. Ἀλλὰ μόλις ἐφθασαν εἰς λιμένα τινὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ οἱ ἀπὸ τῆς παραλίας Βεδουῖνοι ἐπιπίπτουσι πανταχόθεν κατὰ τοῦ πλοίου καὶ ἀνηλεῶς κατασφάζουσι πάντας τοὺς περιελθόντας εἰς χεῖρας αὐτῶν, μόνον δὲ τοῦ Φρουμεντίου καὶ Ἐδέσιου φείδονται, ἐλεήσαντες αὐτῶν τὸ κάλλος καὶ τὴν νεότητα.

Οὕτω λοιπὸν οἱ δύο νεκρῖαι αἰχμαλωτισθέντες φέρονται πρὸς τὸν εἰς Ἀζούμ ἐδρευόντα τότε βασιλέα τῆς Ἀβυσσινίας, ὅστις, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, οὐ μόνον ἐφείσθη αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡγάπησε τόσον ὥστε, τὸν μὲν Ἐδέσιον ὠνόμασεν ἀρχιοινοχόν αὐτοῦ, θησαυροφύλακα δὲ τὸν Φρουμέντιον, ἐξηκολούθησε δὲ τιμῶν αὐτοὺς πάντοτε καὶ προστατεύων, ἀποθνήσκων δὲ ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὴν ἐλευθερίαν των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀβρέχας ἦν ἀνηλιξ, ἡ ἀντιβασιλίςσα ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς δύο λευκοὺς τὴν ἀγωγὴν τοῦ νέου ἡγεμονόπαιδος, καὶ ὁ Φρουμέντιος, ὅστις ἀπήλασε μεγάλῃ καὶ γενικῇ ὑπολήψεω, ἠθέλησεν, ὡρεληθεὶς ἐκ τῆς ἐπιβροῆς αὐτοῦ, νὰ κατηχήσῃ τὴν Ἀβυσσινίαν εἰς τὸν χριστιανισμόν. Ἐμύησε λοιπὸν τὸν μαθητὴν του εἰς τὰ θεία δόγματα καὶ ἔσχε λαμπρὰς ἐλπίδας ὅτι ἠθελε γίνεαι ἀπόστολος τῶν ἡμιαγρίων ἐκείνων χωρῶν. Ἀλλὰ πρόσκομμά τι παρενέβαινεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου του. Μὴ ὦν ἱερεὺς, οὐδὲ κάτοχος ἦν τῶν ἀναγκαίων γνώσεων ὥστε νὰ ὑψωθῆ εἰς τὴν θέσιν ἣν φιλοδοξῶν ἐπεδίωκε.

Ἐνόμισεν ὅμως ἀξιόμισμτον τὸ ν' ἀφήσῃ, διὰ φυγοπονίαν, ἀτελεῖ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ. Ἀφείδθεν τὴν Ἀβυσσινίαν ἐπορεύθη πρὸς τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, ἐπαξίως κατέχοντα τότε τὸν ἐπίσκοπικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον, διεκοίνωσεν αὐτῷ τὸν λόγον τῆς ἐλευσεώς του καὶ οὗτος ἔχρισεν αὐτὸν ἐπίσκοπον τοῦ Ἀζούμ ἀποῦ συνεκάλεσε σύνοδον ἣτις ἀπεφώνησε ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἦν ἱκανὸς νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον ὕπερ αὐτὸς τοσοῦτον ἐπιτυχῶς ἤρχισε. Καὶ οὕτως ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Ἀζούμ, Ἀβθῶς Σκλάμα, ἦτοι πατὴρ τῆς σωτηρίας, ἐπικληθεὶς, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀβυσσινίαν καὶ ἐβάπτισε τὸν Ἀβρέχαν μετὰ τῶν πρωτίστων αὐτοῦ αὐλικῶν καὶ μεγιστάνων. Τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχηγῶν του δὲν ἐβράδυνε καὶ ὁ λαὸς νὰ ἀκολουθήσῃ, ἀλλὰ εἴτε εἰδωλολάτραι, εἴτε σαβεῖσταί ἢ πυρολάτραι, εἴτε πολυθεῖσταί, εἴτε Ἰουδαῖοι, πάντες ἢ ἐγένετο ὅσοι δι' ἀντιπάθειαν ἢ ἀδιαφορίαν ἀπέπειον ν' ἀσπασθῶσι τὴν νέαν λατρείαν, ἐλευθεροὶ ἀφέθησαν νὰ δικτηρήσωσι τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν θρησκευμ' ὥστε ἡ κοινωνικὴ αὐτῆ ἀναγέννησις διεζήχθη ἄνευ σπαραγμῶν, ἄνευ χύσεως οὐδὲ μιᾶς κἄν σταγόνης αἵματος. Ἀναλογιζόμενος δὲ τις τὰς πολυχρονίους καὶ πεισματώδεις ἐριδας τὰς ἐν Εὐρώπῃ ἐπισυμβάσας ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν σχισμάτων καὶ διχονοιῶν, ἀπίστευτον θέλει βεβαίως νομίσει τὴν εὐτυχὴ ταύτην ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἐκβασιν τῆς διδασκαλίας τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὅμως εἶναι ἀληθεστάτη καὶ ἀμφιβολία δὲν ἐπιτρέπεται περὶ τοῦ ἀξιοπιστοῦ αὐτῆς.

Οἱ Ἀβυσσινοὶ σέβονται μεγάλως καὶ ἰδιαζόντως τὴν Παρθένον Μαρίαν· πολλοὶ δὲ μάλιστα εἰς αὐτῶν πιστεύουσιν ὅτι ὁ κόσμος ἐπλάσθη ὑπ' αὐτῆς καὶ δι' αὐτήν. Σέβονται μὲν καὶ τιμῶσι πάντας τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπικαλοῦται ἐν τῇ δυστυχίᾳ ὅπως μεσιτεύσωσι πρὸς Θεόν, ἀλλ' ἐξαιρέτως πεποιθήσασιν εἰς τὸν ἄγγελον Μιχαὴλ καὶ τὸν

ἅγιον Γεώργιον. Κατ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐξ ὑπαρχῆς ἐπλάσθη θνητὸς, ὥστε ὁ πρωτόπλαστος καὶ τὸν ἀπηγορευμένον ἂν δὲν ἔτρωγε καρπὸν πάλιν ἠθέλεν ἀποθάνει, προσδοκῶσι δὲ γενικὴν τῶν νεκρῶν ἀνάστασιν καὶ τελευταίαν κρίσιν. Δοξάζουσιν ὅτι πᾶσαι αἱ θρησκείαι πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ τύχῃ σωτηρίας ἐν τῇ πίστει ἣν παρὰ τῶν γονέων αὐτοῦ παρέλαβε, ἢ δοξασίᾳ δὲ αὐτῆ ἐξηγεῖ τὴν ἀνεξίθηρησιν ἣν αἰετοτε ἀνέδειξεν οἱ λαοὶ οὗτοι, καὶ τὴν ὀλίγην αὐτῶν προσπάθειαν εἰς τὸ νὰ ἐκλύσωσι πρὸς τὴν ἐκκλησίαν των τοὺς περικυκλούοντας αὐτοὺς Ἰουδαίους ἢ ἐθνικούς. Ἀλλὰ, καὶ τοὶ δοξάζοντες ὅτι πᾶσαι αἱ θρησκείαι εἰσι καλῆς, πεποιθήσασιν ὅμως ὅτι οἱ χριστιανοὶ μέλλουσι νὰ καθέξωσιν ἐν οὐρανῷ θέσιν ἰδιαίτεραν καὶ μακαριστήν.

Ὁ κληρὸς τῆς Ἀβυσσινίας διευθύνεται ὑπὸ ἐπισκόπου ἐκ Καῖρου σταλλομένου, ᾧ δέδοται τὸ ὄνομα Ἀβούσας. Οἱ βασιλεῖς φέρουσι μέγα σέβας καὶ ὑπόληψιν πρὸς τὸν μητροπολίτην τοῦτον.

Κοινωνοῦσι δὲ οἱ Ἀβυσσινοὶ κατὰ δύο τινὰς τρόπους· ὅταν δὲν ἔχωσιν οἶνον μεταχειρίζονται βρουστόντι ἐξ ὕδατος καὶ σταφίδων κατεσκευασμένον· ὁ δὲ ἄρτος πρέπει πάντοτε νὰ ζυμοῦται ὑπ' ἀνδρὸς καὶ οὐχὶ ὑπὸ γυναικὸς· κατὰ τοὺς μεταλαμβάνοντας δὲ μεταβάλλεται καὶ ὁ ὄγκος του.

Οἱ ἱερεῖς δίδουσι τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὰ παιδία ἀπὸ τῆς τρυφερωτέρας ἡλικίας μέχρι τῆς ἐφηβότητος, ὅτε τοὺς ἀπομακρύνουσι τῆς ἱερᾶς τραπεζῆς ἕνεκα τῶν ἀταξιών των. Οἱ ἄνδρες δὲ καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ πλέον τῶν τριῶν γάμων συνάψαντες εἰσιν ἀποκεκλισμένοι τῆς εὐχαριστίας, οὐδὲ δύνανται νὰ μεταλάβωσιν αὐτῆς εἰμὴ γινόμενοι μοναχοί· ἀλλὰ τὴν θυσίαν ταύτην ὀλίγοις τῶν Ἀβυσσινῶν συγκατατίθενται νὰ ἐπιβάλωσιν ἑαυτοῖς.

Εἰς τοὺς πολυγάμους δὲν δίδεται ἡ εὐχαριστία· κατὰ τὰς νηστησίμους ἐποχὰς, οἱ ἱερεῖς μεταδίδουσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων μετὰ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἑσπέρας, κατὰ δὲ τὰς κοινὰς ἡμέρας ἅμα τῇ αὐγῇ. Οἱ Τιγρηνοὶ παραδέχονται τὴν πραγματικὴν παρουσίαν, ἀλλ' οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀμάρα δὲν συμμερίζονται τὴν δοξασίαν αὐτῶν. Ὁ μεταδίδων τὴν εὐχαριστίαν ἱερεὺς πρέπει νὰ συμπάρισται μετὰ τεσσάρων διακόνων.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀβυσσινίας ἀνεῖται ἐν γένει τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς σύμπραξιν πρὸς τελείωσιν τοῦ γάμου· ὅταν δὲ δύο ἄτομα ἀποφασίσωσι νὰ συνέλθωσιν εἰς νόμιμον γάμον, ἀποῦ προσκαλέσωσιν εἰς δεῖπνον τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους, μεταπέμπονται καὶ τὸν ἱερέα τῆς ἐνείρας ὅστις ἀπευθύνει τυπικὴν τινα προσφώνησιν πρὸς τοὺς συζυγοὺς, ἀλλὰ σπανιώτατα προσφεύγουσιν εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν ἱερέων ἀποῦ μάλιστα πρῶτοι οὗτοι συμβουλευοῦσι τοὺς πιστοὺς νὰ συνέρχωνται ἄνευ αὐτῶν εἰς γάμον.

Ὅταν δὲ ἀποθάνῃ τις, οἱ ἱερεῖς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυάριθμοι, κατὰ τὴν κατάστασιν (Εὐτέρπ. Τομ. ΣΤ'. φυλλάδ. 23)

ἢ κοινωνικὴν θέσιν τοῦ ἀποβιώσαντος, τὸν μεταφέρουσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐνθα ψάλλον τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, καὶ τὸν ἐνταφιάζουσιν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ ὕπερ ὑπάρχει πάντοτε ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπανέρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀποθανόντος καὶ συγκοινωνοῦσι τοῦ ἐπικηδείου δεῖπνου.

Οἱ Ἀβυσσινοὶ οὐδόλως παραδέχονται τὸ καθαρτήριο ἢ πουργατόριον τῶν καθολικῶν· πιστεύουσι δὲ, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ῥίπτονται ἄμεσως εἰς τὸν ᾗδην· ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦν διὰ τούτου ὅτι ἡ καταδίκη των εἶναι αἰώνιος, διότι ἀπ' ἐναντίας εἰσι πεπεισμένοι ὅτι μετὰ τινα ὠρισμένον χρόνον ἀναγκαιοῦντα πρὸς ἐξίλασμον τῶν ἁμαρτιῶν καὶ παραπτώματων αὐτῶν, οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰσάγονται ἐν τοῖς χοροῖς τῶν δικαίων. Δοξάζουσι δὲ γενικῶς ὅτι αἱ ἀρχαὶ πράξεις τῶν ζώων δύνανται νὰ ἐπιταχίνωσι τὴν στιγμὴν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν τεθνεώτων. Οἱ ἐξωτερικοὶ τοῖχοι τῶν ἐν Ἀβυσσινίᾳ ναῶν καλύπτονται συνήθως ὑπὸ ζωγραφημάτων περιστασίων σκηναῖς ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας διαθήκης, τὸν ἅγιον Γεώργιον, τὸν ἅγιον Μιχαὴλ, τὴν Παρθένον καὶ τὸν Χριστόν.

Ἐπε δὴ δὲ τὰ οἰκοδομήσιμα ξύλα εἰσὶν ἐν Ἀβυσσινίᾳ σπάνια, ἡ ξυλικὴ τῶν ναῶν ὑπάρχει ὅλως ἀνεπιτήδευτος, καὶ τὰ τεμάχια τὰ ὅποια μεταχειρίζονται συνδεδεμένα τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο σπηρίζονται ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ περιστηλίου. Καὶ τοὶ δὲ ἡ στέγαις εἶναι ἐκ καλῶν, δυσκόλως διαπερᾶ αὐτὴν ἡ βροχὴ· ἐν γένει δὲ τὸ ἔδαφος καλύπτεται διὰ καλῶν ζωγραφημένων μετὰ φιλοκαλίας, ἐξεργασμένων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀπολαμβονόντων δικαίαν ἐπιδεδεξίαν ἀνθρώπων φήμην. Ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τῶν ἐκκλησιῶν διακρίνεται σταυρὸς σιδηροῦς εἰς τοῦ ὁποῖου τὰς ἄκρας κρέμανται ὡς στρουθοκαμήλου, κυρίως ἐν ταῖς ἀρχαῖαις ἐπαρχίαις. Ἄπασαι δὲ αὐταὶ αἱ ἐκκλησίαι ἔχουσι πρὸ αὐτῶν κατάσκιον τινὰ αὐλὴν ἢ μᾶλλον κοιμητήριον, ὑπὸ τείχους περικυκλούμενον. Ἐπὶ τῶν τάφων οὔτε μνημεῖα ἀπαντᾶς, οὔτε ἐπιγραφὰς ἀναγινώσκεις· μόνον δὲ ἡ ἐπὶ φιλοθηοπία διαπρέψαντες ἐνταφιάζονται ὑπὸ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ.

Ἀξιοῦσιν οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας ὅτι κατὰγονται ἐκ τοῦ Σολομώντος, διὰ Μακέδας τῆς βασιλίσσης τοῦ Σαβῶα, ἣτις ἐγέννησεν ἐκ τοῦ ἡγεμόνος τούτου, μετὰ τὴν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ ἐπάνοδόν του, υἱὸν ὀνομαζόμενον Μενιλέκ. Ὁ Μενιλέκ δὲ οὗτος ἦ Δαβὶδ ὁ Α'. ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐν ἔτει 986 π. χ., ὥστε, ἂν ἡ ἐγχώριος αὐτῆ παράδοσις ὑπάρχει ἀληθῆς, οὐδεμία Εὐρωπαϊκὴ δυναστεία δύναται νὰ καυχήσῃ ἐπὶ καταγωγῇ ἀρχαιότερᾳ τῆς τῶν Ἀβυσσινῶν βασιλείων. Ὁ Θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους, ὑπὸ τῆς Μακέδας θέσις, εἶναι ὅμοιος μετὰ τὴν καθ' ἡμᾶς βασιλικὴν νόμον, τὸν ἀποκλείοντα τὰς γυναῖκας τοῦ θρόνου.

Ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Σολομώντος, ὁ θρόνος (Εὐτέρπ. Τομ. ΣΤ'. φυλλάδ. 23)

δὲν ἦ το διαδοχικὸς δικαίωματι πρωτοτοκίας· διότι πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὁ πατὴρ διώριζε ποίον ἐκ τῶν τέκνων τοῦ ἐμελλε νὰ τὸν διαδεχθῆ· ἀλλ' αἱ τελευταῖαι θελήσεις τοῦ σπανίως ἐσεβάζοντο, καὶ οἱ αὐλικοὶ, ὧν μεγίστη ἡ ἐπιβροή, ἐξέλεγον συνήθως νεώτατον ἡγεμόνα, ὅπως δύνωνται νὰ διοικῶσιν ἐλευθέρως κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ. Οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας, οἵτινες ἤθελον νὰ δώσωσιν εἰς τὰς συγγενεῖς τῶν τῶ δικαίωμα τοῦ ἀντιβασιλεύειν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡγεμῶν ἀνήλιξ ἐκλειπτο εἰς διαδοχὴν, ἔστερον αὐτὰς πρὸ τοῦ θανάτου εἰν.

Τὸ ἔθιμον δὲ τοῦτο ἐβρίψεν εἰς πλάνην πολλοὺς συγγραφεῖς ἀξιῶντας, ὅτι ἡ Μακεδὼν δὲν ἀπέλειπε τοῦ θρόνου τὰς γυναῖκας, ἀφοῦ εἶναι ἀποδεδειγμένον, λέγουσιν, ὅτι μετὰ τὸν Μενελάου ἡ Αἰθιοπία ἐκυβερνήθη ὑπὸ βασιλίδων ἐνδόξων. Οἱ δὲ Ἰεραιστολογοὶ, οἱ τὴν γνώμην ταύτην ἐπισταρίζαντες, ἐσκόπων ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ Κανδακία ἐβασιλεύει ἐν Ἀβυσσινίᾳ ὅτε ὁ εὐνοχὸς αὐτῆς ἐβαπτίσθη παρὰ τοῦ ἁγίου Φιλίππου, καὶ ὅτι κατ' ἐκείνην δὴ τὴν ἐποχὴν ὁ Χριστιανισμὸς εἰσῆχθη ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ· ἀλλ' ἡ Κανδακία ἐβασιλεύει ἐν Νουβίᾳ, ἀπεδείχθη δὲ σήμερον ὅτι ἀπόστολος τῆς Αἰθιοπίας ὑπῆρξε ὁ Φρουμέντιος. Δυνάμεθα δὲ νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι αἱ ὑποτιθέμεναι αὐταὶ βασιλίσσαι, ὧν μνησθὲν γίνεται ἐν τισὶ ἱστορίαις δὲν ἦσαν εἰμὴ ἀντιβασιλίσσαι ὧν ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ κράτος ἐξέλειπον τῇ ἐνηλικιότητι τοῦ ἀμέστου κληρονόμου.

Ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἡγεμῶν ἠκρωτηριασμένος ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνάξιος νὰ βασιλεύσῃ, ὅθεν καὶ κατὰ τινὰ ἐποχὴν ἀπέκοπτον τὸν ἕνα πόδα ἢ τὴν μίαν χεῖρα τῶν ἐξασκούντων ἐπίφοδον ἐπιβροήν, ὅπως τῷ τρώπῳ τούτῳ ἀποκλείσωσιν αὐτοὺς τοῦ θρόνου.

Αἱ ἐν χρήσει κατὰ τὴν στέψιν τῶν ἀρχαίων ἡγεμόνων τελεταὶ ἦσαν ἀξιοσημεῖωτοι· τὴν ὠρισθεῖσαν πρὸς καθιέρωσιν ἡμέραν, ὁ βασιλεὺς, ἵππευὼν ἵππον λευκὸν καὶ καταστόλιστον, ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀζούμ· ἠκολούθειτο δὲ ἀμέσως ὑπὸ τοῦ μεγάλου ἱερέως, φύλακος τῆς βίβλου τῶν νόμων· μετ' αὐτὸν ἤρχοντο οἱ ὑπέρτατοι δικασταί, ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν μοναχῶν ἡγούμενος τοῦ κλήρου· εἴποντο δὲ αὐτῶν οἱ αὐλικοὶ, οἱ διοικηταὶ καὶ οἱ ὑποδεστέροι ἀξιωματικοί.

Οἱ δὲ στρατιῶται οἵτινες ἐπλήρουν τὴν πρὸ τῆς ἐκκλησίας πλατεῖαν ἐδίδοντο εἰς παιδιὰς θεωρυβάδεις· ἐν μέσῳ δὲ πάντων τούτων ἀντήχει ἀγρεία τις μουσικῆ, διακοπτομένη συνεχῶς ὑπὸ τοῦ ροπισμοῦ τῶν τυμπάνων.

Ἀφοῦ δὲ διὰ τοῦ ξίφους ἔκοπτε σχοινίον τι μετὰξινον, τεταμένον ὑπὸ δύο νεανίδων ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο δῆθεν θέλουσαι νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν διάβασιν αὐτοῦ, ὁ βασιλεὺς ἐπέβη καὶ ἐδέχτο ἐπὶ τῆς κεφα-

λῆς τὸ καθηγιασμένον ἔλεον δι' οὐ ἔχριον τὰς τραχείας καὶ οὐλας αὐτοῦ τρίχας. Κράνος δὲ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἰς ὑελίνην σφαιραν ἀπολήγον ἐτίθετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντι στέμματος, καὶ τότε ἐκαθέζετο ἐπὶ τοῦ θρόνου, μετὰ δὲ μίαν στιγμὴν ἀνέβαινε τὰς βαθμίδας τὰς ἀγούσας πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπως συμπαραστῆ εἰς τὴν θείαν ἱερουργίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ νέος βασιλεὺς ἀπεστρέφετο πρὸς τὸν λαόν, τὸ στέμμα ἐπὶ κεφαλῆς φέρων, καὶ πάντες προσέκλινον μέγρι ἐδάφους· ἡ βασιλικὴ μεγαλειότης ὑψώθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς τῶν θεατῶν διὰ τῆς τελεσθεῖσης ἱερουργίας.

Ἄμα ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας ὁ βασιλεὺς ἀπέθετε τὸ στέμμα, καὶ ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν διὰ λευκοῦ ἐκ μουσελίνης διαδήματος οὐ αἰῶνι ἐκρυάτιζον πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὰ περιχώρα τοῦ Ἀζούμ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ σκηνῶν, οἱ θεοὶ ἐθυσιαζοντο κατὰ χιλιάδας, καὶ τὸ ὑδρόμελι διεχέετο καθ' ὅλας τὰς δεκαπέντε ἡμέρας, καθ' ἃς διήρουν αἱ δημόσιαι ἐορταί. Ὁ βασιλεὺς ἐδέχτο καὶ διένειμε πλοῦσια δῶρα, καὶ δὲ δαπάναι τῆς στέψεως ὑπερέβαινον τὸ ἑκατομύριον. Οἱ ἡγεμόνες, τῆς Ἀβυσσινίας ἦσαν τότε μεγαλοπρεπέστεροι καὶ ἰσχυρότεροι παρὰ σήμερον. Ἡ τελετὴ αὕτη τῆς στέψεως διήρκεσε μέγρι τοῦ δεκάτου αἰῶνος, ἕκτοτε δὲ οἱ πλείστοι τῶν ἡγεμόνων χρίονται ἄνευ τελετῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτῶν ἱερέως.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας τῶν, οἱ βασιλεῖς προσεκάλουον τοὺς εὐγενεῖς καὶ διέταπτον θήρας ἐπισήμους, ὅτε δὲ κατὰ τῶν ρινοκέρων καὶ ἐλεφάντων, ὅτε δὲ κατὰ τῶν μαύρων καὶ τότε αἱ θῆραι ἀπέβηκινον ἀληθεῖς πολεμικαὶ ἐκδρομαί.

Ὁ βασιλεὺς ἔπρεπε νὰ ἀφήσῃ τὸ πρῶτον βέλος, ἐὰν δὲ τις προελάβανεν αὐτὸν, ἢ πράξις αὐτῆ ἐθεωρεῖτο ὡς ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας. Πάντες οἱ αὐλικοὶ ἐφλέγοντο ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ διακριθῶσιν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν ὅστις ἀπέδιδε μεγάλας καὶ σπουδαίας θέσεις εἰς τοὺς διακριθέντας ἐπὶ μεγάλῃ γενναιότητι.

Ἐν διαστήματι μακροχρονίῳ ἐφρόνου ἐν Εὐρώπῃ ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας δὲν εἶχον μόνιμον κατοικίαν, ἀλλ' ἡ καθέδρα τοῦ βασιλεῖος αὐτῶν, ἦτον, ἔλεγον, πόλις τις, ἢ μάλλον στρατοπέδον συγκροτούμενον ὑπὸ 40 ἢ 50 χιλιάδων στρατιωτῶν καὶ ἑκατὸν περίπου χιλιάδων δούλων, οἵτινες πάντες κατώκουν ὑπὸ σκηνάς, οἱ δὲ ναοὶ καὶ τὰ ἀνάκτορα ἦσαν ἐξ ὑφάσματος βαμβακηροῦ· ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς οἱ διαδόντες τὴν πλάνην ταύτην οὐδόλω· ἀνελογίσθησαν ὅτι ἐν χώρᾳ πλημμυρίζομένη ὑπὸ περιοδικῶν ὑετῶν, ἀδύνατον ἦν νὰ κατοικῶσι ἐριστικῶς καὶ διὰ παντὸς ὑπὸ σκηνάς.

Τὸ μόνον ἀληθὲς εἶναι ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας ἤλλαξαν πολλάκις καθέδραν· καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις ἡ αὐλὴ ἦν συνηγμένη εἰς Ἀζούμ, μετὰ ταῦτα δὲ μετηνέχθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς διαφόρους ἄλλας πόλεις· διότι οἱ δεισι-

δαίμονες ἡγεμόνες ἐφρόνου ὅτι αἱ διαμοναὶ τῶν προγόνων τῶν ἤθελον εἶσθαι ἀπαίσιαι εἰς αὐτοὺς. Οἱ βασιλεῖς τῆς Ἀβυσσινίας ἐξασκοῦσιν ἐξουσίαν ἀπόλυτον πολιτικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν, μεταβάλλουσι καὶ τροποποιοῦσι τοὺς νόμους κατὰ θέλησιν, ἀκυροῦσι τοὺς ἀρχαίους ἢ θέτουσι νέους, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν ἐξέλεξιν. Εἰσὶ κύριοι τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τῶν ὑπηκόων αὐτῶν, διορίζουσι πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καὶ διανέμουσι κατὰ θούλησιν τὰς δημοσίους λειτουργίας.

Οἱ τάφοι τῶν βασιλέων εἰσὶ μὲν διεσπαρμένοι καθ' ἅπαν τὸ βασίλειον ἀλλὰ πάντες σχεδὸν ἐντὸς ἐκκλησιῶν. Ἄμα ὁ βασιλεὺς ἡγεμῶν ἀπέθνησκε, τὰ τύμπανα ἠκούοντο ἀντηχουντα, κῆρυξ δὲ προῦχώρει μέγρι τῆς θύρας τῶν ἀνακτόρων κηρύσσων « ὁ βασιλεὺς ἀπέθανε » καὶ ἀφοῦ ὤριζε τὸν διάδοχόν του, προσετίθη « θρηνήσατε τὸν ἀποθανόντα βασιλέα ἀλλὰ ἐπαναχάρητε διὰ τὸν ζῶντα. Π. Γ.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.

Κατὰ τὸ Ἰταλικόν.

Μιὰ βοσκοπούλα ἀγάπησα, μιὰ ζηλεμένη κόρη
Καὶ τὴν ἀγάπησα πολὺ, —
Ἦμουν ἀλάλητο πουλι,
Δέκα χρόνων ἀγόρι —

Μιὰ μέρα ποῦ καθόμασθε στὰ χόρτα τ' ἀνθισμένα,
Μάρω! ἕνα λόγο θὰ σοῦ πῶ,
Μάρω τῆς εἶπα, σὲ ἀγαπῶ,
Τρελλαίνομαι γιὰ σένα.

Ἀπὸ τῆ μέση μὲ ἄρπαξε, μὲ φίλησε στὸ στόμα
Καὶ μοῦ ἔπε γιὰ ἀναστεναγμούς,
Γιὰ τῆς ἀγάπης τοὺς καύμους
Εἶσαι μικρὸς ἀκόμα.

Μεγάλωσα καὶ τὴν ζητῶ... ἄλλον ζητῶ ἢ καρδιά της
Καὶ μὲ ξεχνᾷ τ' ὄρφανό...
Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ λησμονῶ
Ποτὲ τὸ φίλημά της

Γ. Χ. Ζ.

ΩΔΗ Α'.

Ἦτο πρῶτα, κ' εἰς τὰς ἀλμαῖας
Ἀκτὰς τοῦ λάμποντος Φαληρέως,
Νέα, ἢ μάλλον παρθένων κλέος,
Ἦλθε μὲ ἄλλας ὠραίας νέας,

Καθὼς τὸ ῥόδον ἐν μέσῳ ἴων
Οὕτως ἐν μέσῳ τῶν νέων ἦτον.
Ἄει μειδίαμα τῶν χαρίτων
Τὰ θεῖα χεῖλη τῆς ἐμειδίων.

Χύσασα κύκλω πλῆθος βλεμμάτων
Βλέπει ἀναύθητον ἐρημίαν.
Ἐμπρὸς τῆς βλέπει τὴν παραλίαν
Ἐστερημένην σχεδὸν κυμάτων.

Ὅθεν μὲ χάριν πλείστην γυμνῶνει
Τοὺς γαλακτώδεις τῆς πόδας ἕως
Τῆς λείας κνήμης τῆς καὶ θραδέως
Εἰς τὰ γελῶντα νερὰ σιμόνει.

ὦ! ποῖα νύμφη, Νηρηΐς ποῖα,
Εἶναι μὲ ταύτην τότε ὁμοία;
Τὸ ὕδωρ βλέπον τοιαῦτα κάλλι
Τὴν ἡρεμίαν τοῦ ἀποβάλλει.

Καὶ μανιῶδες περικυκλῶνει
Τὰ ἀλαβίστρινα αὐτῆς μέλη·
Ν' ἀναχωρήσῃ ἢ νέα θέλει
Καὶ μέγα κύμα τὴν περιζῶνει.

Τέλος τὸν πόδα τῆς ἐξω βάλλει,
Κ' αἱ αὔραι πᾶρτα τὴν θωπεύουν,
Εὐθύς ἢ θάλασσα ἀποβάλλει
Τὰς δίνας, αἵτινες τὴν σκλεύουν.

Καὶ φωνὴ ἄνωθεν καταβαίνει
« Χάνει εἰς μάτην τὰ θήματά του,
Ὅστις νὰ φέρῃ εἰς τὰ νερὰ του
Τοιοῦτον πλάσμα ποτὲ προσμένει ».

Π. Μ.

ΧΡΟΝΙΚΑ.

Μὴ ἀπορῆς, φίλε ἀναγνώστα, ἀν, μετὰ πολυχρόνιον σιωπὴν, αἴρνης βλέπης πάλιν τὸν Εὐθύθυλον ἀναπηδῶντα ἐν τῷ μέσῳ τῆς κοινωρίας· ἡ ἀστασία τοῦ ἀξιοκατάκριτος, ἀλλὰ μήπως ὁ κόσμος δὲν ἐπλάσθη καὶ διὰ τοὺς ἀστάτους;...

Νομίζομεν ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν λογικῶν ὄντων τοῦ καὶ ἐν εὐρίσκειται, εἰς Καλλιφορτίαν, εἰς Αὐστραλίαν, ἢ πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὀκεανοῦ, ἀγνοεῖ τὰ ἐν τῇ Ἀνατολῇ διατρέχοντα. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἰσορροπία ἐγγὺς εἶναι νὰ ταραχθῆ καὶ ἐκπληκτικὰ συμβῆντα ἴσως θέλουσι διαδεχθῆ τὴν πρὸ τούτου χρόνου βασιλεύουσαν μονότονον εἰρήνην. Ἰπομονή, ἀναγνώστα τῶν ἐπαρχιῶν, σὺ τοῦλάχιστον δὲν ὁμοιάζεις τοὺς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ μεγάλους πολιτικούς, οἵτινες ἀδημονοῦσι καθημερινῶς ὅταν τὸ ἐβδομαδιαίως περιμενόμενον ἀτμῶπλοιο δὲν φέρῃ τὴν ἐκρηξίαν τοῦ βεσουδίου.

Ἐν Ἀθήναις αἱ Κυρίαὶ λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς πολιτικὰς συζητήσεις, ὧ! τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο εἶναι πρόδοδος!!! πλὴν τῆς παρατηρήσεως ὅτι αὐταὶ δὲν εἶναι φιλοπόλεμοι, διότι ἐν τῇ εἰρήνῃ τὰ θέληματα, ἐν τῇ εἰρήνῃ οἱ στολισμοί, ἐν τῇ εἰρήνῃ τὰ αἰσθητήματα καὶ αἱ διασκεδάσεις.

Ἐν μιᾷ ὥραϊα ἐσπέρα τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, Κυρία τις θελατικῆ, τρώγουσα παγωτὰ καὶ περικυκλωμένη ἀπὸ φίλους, ἔλεγε (γαλλιστί), δὲν πιστεύω εἰς τὸν πόλεμον, ἔχω πεποίησιν εἰς τὴν ἐσπερίαν Εὐρώπῃν ὡς καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Πρέσβειος τῆς . . . οἱ δὲ περιστώτες ἔκλινον γόνυ, διότι ἡ Κυρία εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς μαγευτικοὺς καὶ τὸ βαλάντιον πλήρες εἰς μόνον ἀδιάκριτος τῇ εἶπεν, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τῆς ὡς πρεσβευτρίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὰ πάντα ἤθελε διευκολύνει, ἀλλ' ἐτιμωρήθη διὰ βλάμματος περιφρονητικοῦ.

Ἄλλοτε εἰς τὴν Κηφισίαν ἐξήρχετο μέρος τῆς ἐκλεκτῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, τὸ θέρος τοῦτο, τέρπονται εἰς τὴν χλόην τῶν ἐξοχῶν ἐκόντες ἄκοντες μόνον οἱ ἰδιοκτῆται. Ὁ Πειραιεὺς ἀποκατέστη ἐπιζήτητος διὰ τὰ λουτρά του· πλῆθος δὲ Κυριῶν καταβαίνουσιν ἐξ Ἀθηνῶν, ἵνα λουσθῶσιν ὡς νύμφαι ὑπὸ τὸν ἀφρόν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπειδὴ ἐντὸς αὐτῆς βασιλεύει ἰσότης, ἀδελφότης, ὁμοιότης, καμμία ῥήξις δὲν ἔλαβε χώραν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐν Πειραιεὶ εὐρισκομένων, ἀλλὰ τούναντίον τὰ θαλάσσια γυμνάσια ἀρχοῦνται καὶ τελειοῦνται διὰ πατάγου καὶ φωνῶν καὶ ἀλλαγῶν φιλικῆς συνεννοήσεως.

Ἐν Πειραιεὶ ὑπάρχει λόφος τερπνός, ἐξ οὗ φαίνονται αἱ δύο θάλασσαι· ἡ τῆς Μονυχίας καὶ τοῦ λιμένος· τὸ δένδρον τοῦτο μέρος ὠνομάσθη Πάνθειον· ἐκεῖ λοιπὸν συναθροίζονται τὰς κυριακάς, καὶ μόνον τὰς κυριακάς, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου πλῆθος οὐκ ὀλίγον, ἡ δὲ μουσικὴ τοῦ πυροβολικοῦ παινίζει διάφορα ἄσματα. Ὁ Πειραιεὺς διαφέρει τὰ μέγιστα τῆς πρωτεύουσας, διότι οἱ Ἀθηναῖοι ἀγχιπῶσι τὴν κίνησιν, ἐν ᾧ οἱ Πειραιεῖς καὶ πρὸ πάντων αἱ κυρίαὶ τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ ἀνακλινηρίου, μόνον δὲ τὰς ἑορτὰς παινιζούσης τῆς μουσικῆς, ῥυθμίζουσιν αὐταὶ τὰ βήματά των πρὸς τὸ Πάνθειον, κρατοῦσαι διὰ τῆς χειρὸς τὰς λεπτὰς ἐσθήτας των ἀπὸ φόβον μὴ διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ γηπέδου μετρήσωσι τὴν γῆν.

Εἰς τὸν περίπατον τὸν αὐτὸν ἂν δὲν βλέπη τις ῥόδα, εὐρίσκει ὅμως τὰ Ἴα τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Ἀλβιόνης τὰ κρίνα τῆς Ἐρμουπόλεως, τὰς ῥοδοδάφνας τῆς Πεντέλης, τὰ ἡλιοτρόπια, τὰ καρσόφυλλα καὶ εὐκόλως σχηματίζει ἀνθοδέσμη καλλιστην.

Εἰς Ἀθήνας δὲν ὑπάρχει καμμία διασκεδάσις ἢ μουσικὴ τυπικῶς παινίζει κατὰ Κυριακὴν καὶ τὸ πλῆθος συνέρχεται· τὰ νομοθετικὰ σώματα σχεδὸν σχολάζουσι, καὶ ἡ μὲν Βουλὴ, ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐντὸς ὀλίγου νέαι ἐκλογαί, τὸν Βαῦν ἐπὶ γλώσσης ἔχει, ἡ δὲ Γερουσία ἀπέδυσσε πλέον μὴ δυναθῆσα, ἂν καὶ συνεχέντρω-

σεν ὅλας τῆς τὰς δυνάμεις, νὰ ῥίψη τὸ ὑπουργεῖον.

Ἄς μεταβῶμεν εἰς τὴν Εὐρώπῃν. Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ζήτημα τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐφοπλισμὸς στόλου φοβεροῦ ἐπασχολοῦσι τὰ πνεύματα τῶν πολιτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως. — Ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο ἐσχάτως σκευωρία δολοφονίας λίαν περιεργός· οἱ συναμῶται, πλείονες τῶν διακοσίων, περιέμενον τὸν Ναπολέοντα ἐξωθεν τοῦ Θεάτρου καὶ εἰς τὸ σύνθημα, Ζήτω ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐμελλον νὰ πυροβολήσωσι κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ ἀγρυπνὸς ὀφθαλμὸς τοῦ ἀστυνόμου ἀνεκάλυψε τὸ ἐγκλημα· πλησιάζας εἰς ὑποπτόν τινα, τὸν ἤρπασεν ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τὸν ἠρώτησε τί θέλει ἐκεῖ, ἀμέσως δὲ πυροβόλον ἔπεσε χαμαί· τότε κλείσας αὐτὸν εἰς δωμάτιόν τι τῷ ἔδωκεν ἡμίσειαν ὥραν διὰ νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς συναμῶτας, ἄλλως τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ τὸν φονεύσῃ· τρία λεπτὰ πρὸ τῆς προσημοσθεσίας ὥρας, ἰδὼν οὗτος τοὺς στρατιώτας ἐτοιμοὺς νὰ πυροβολήσωσι κατ' αὐτοῦ καὶ φοβηθεὶς τὸν θάνατον ἐμαρτύρησε τὰ πάντα.

Δύο περιστατικὰ ἄξια λόγου ἔχομεν νὰ ἀναφέρωμεν, τὸν κατὰ τὴν 7. τρέχοντος, πρὸς τὸ μέρος τῆς ὄψεως, ἀναφανέντα κομήτην, ὅστις ὡς λέγουσι διανύει τὴν τροχίαν του ἐν διαστήματι 70 ἐτῶν, καὶ τὸν μετὰ κλονισμοῦ σεισμὸν, συμβάντα τὴν 6 τοῦ ἰσταμένου περὶ τὴν 11 ὥραν π. μ. καὶ διαρκέσαντα 15 δευτερόλεπτα· εἰς τὰ θορακώτερα μέρη τῆς Ἑλλάδος ὁ σεισμὸς ὑπῆρξε πολὺ σφοδρότερος, ἡ δὲ πόλις τῶν Θηβῶν σχεδὸν κατεστράφη. Ἰδοὺ τὶ γράφουσιν ἐκεῖθεν.

« Ἡ πόλις τῶν Θηβῶν δὲν ὑπάρχει πλέον· σεις σμὸς ἀπροσδόκητος διέσεισε καὶ διεκλόνησεν αὐτὴν σήμερον ὥστε πολλοὶ μὲν οἰκίαι κατέπεσαν, 15 δὲ ἄνθρωποι ἐφονεύθησαν καὶ πολλοὶ ἐπληγῶθησαν· ὁ σεισμὸς ἤρχε τὴν 10 1/2 ὥραν π. μ. καὶ διήρκεσε μέχρι τῶν 3. Κατοικοῦμεν ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν δένδρων, μὴ τολμῶντες νὰ εἰσέλθωμεν ἐντὸς τῶν οἰκιῶν μας. »

Ἐπειδὴ δὲ περὶ σεισμῶν ὁ λόγος, ἡ ἐφημερίς ὁ Καύκασος δημοσιεύει ἐπιστολὴν τοῦ Κ. Φαγεργίου, ἱατροῦ Σουΐδοῦ ἐν Περσίᾳ, ἐν ᾗ περιγράφονται τὰ καθέκαστα τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς τῆς πόλεως Σχίρας εἰς Περσίαν, ἕνεκα τοῦ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 24 πρὸς τὴν 22 Ἀπριλίου συμβάντος σεισμοῦ. Ἡ ἐπιστολὴ δὲ αὕτη ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 Μαΐου, ἰδοὺ τὶ ἀναφέρει.

« Γνωρίζετε ἤδη, γράφει ὁ ἱατρὸς, ὅτι ἡ πόλις Σχίρα δὲν ὑπάρχει πλέον, καὶ παντελῶς κατεστράφη συνεπειᾷ σεισμοῦ γήϊνου. Μέχρι τοῦδε δὲν κατέπαυσεν ὀλικῶς, καὶ Κύριος οἶδε, πότε θέλωμεν ἀπαλλαγῆ τῶν δεινῶν μας. Ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω τὸ τρομερὸν τοῦ πρώτου δονισμοῦ, διαρκέσαντος πέντε λεπτά. Πάντες οἱ κάτοικοι ἐκοιμῶντο, ὅτε ἐξηγέρθησαν ὑπὸ θορύβου τινοῦ, πολλῶ τοῦ κερανοῦ ἰσχυροτέρου, καὶ μίας πληθῆος λίθων πιπτόντων ἐντὸς τοῦ θαλάμου.

« Ἡ πρώτη μου σκέψις ὑπῆρξε νὰ φύγω. Ἦμην

» δ' εὐτυχῆς, διότι, καθ' ἣν στιγμὴν ὀλόκληρος ἡ οἰκοδομὴ μας κατέρρεεν ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς, ἐγὼ μετὰ τῶν συγκατοίκων μου εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς τῆς οἰκίας. Τῶν δεινῶν τούτων τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἐφάνη ἢ τὴν πρωΐαν, ὅτε ὁ ἥλιος ἐφώτισε τὰ κρημνίσματα. Ἐξ ὧν τῶν μερῶν οὐδὲν ἄλλο διέκρινεν ὁ ὀφθαλμὸς, ἢ ἐρείπεια, ὁδοὺς πλήρεις λίθων, καὶ πτωμάτων κομιζομένων ἐπὶ φορείων ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ἡ καρδία ἐσπαράσσετο εἰς τὴν θέαν τῶν δισκορπισμένων μελῶν, τὰ ὅποια ἔκειντο ὑπὸ τὰς κατακρημνισθείσας οἰκίας καὶ τῶν θρηνοῦντων συγγενῶν τῶν ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν, οἵτινες ἠναγκαζόντο νὰ ἀποσύρῳσιν ἐκ τῶν ἐρείπιων τὰ ἠκρωτρησιαμένα τῶν οἰκειῶν των λείψανα, σκαλίζοντες τὰ κρημνίσματα διὰ τῶν ὀδόντων, τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὀνύχων. Ἐκ πολλῶν χιλιάδων θυμάτων δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σώσωσι τὴν ζωὴν των, εἰμὲν ἐλάχιστα. Αἱ σκηναὶ δὲ αὐταὶ ἐπανελήφθησαν ἐπὶ πέντε ἡμέρας, καθ' ἃς ἀριθμοῦνται 12,000 πτωμάτων. Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἐφάνησαν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως συμμορῖκι ληστῶν οἵτινες ἐσύλουν τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, στερομένους πάσης βοήθειας καὶ παντὸς ἀσύλου. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἡ πόλις ἦτο παραδεδωμένη εἰς τὴν λήστευσιν ἀσπλάγχων κακούργων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῷ ζῆσσε πολὺ ἕνεκα τῆς σφαλερᾶς εἰδήσεως, ὅτι ὁ Βεγλέρ Βεῆς, Πασὰς τῆς Σχίρας, ἀπέθανε.

« Μέχρι τοῦδε τὸ ἔδαφος εἰσέτι δὲν ἐστερεώθη, καὶ οἱ δονισμοὶ εἰσι κατὰ συνέθειαν ἐπαισθητοί. Ἐπαναλαμβάνονται δὲ τρεῖς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας καὶ εἶναι εἰσέτι τοσοῦτον βίαιοι, ὥστε τὰ λείψανα τῶν κατοικιῶν, αἵτινες μέχρι τοῦδε διετηρήθησαν, καταπίπτουσι τὰ μὲν μετὰ τὰ δε.

ΕΥΘΥΒΟΤΑΘΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀξία τῶν βιβλίων ἐν γένει δὲν συνίσταται εἰς τὸν ὄγκον, ἀς ὁμολογήσωμεν ὅμως ὅτι τὸ πλουσιώτερον προῖόν των ἐν Ἀθήναις πιεστρίων εἶναι τὰ φυλλάδια ὧν τὰ πλείστα ἀποθνήσκουσι, νωπὴν ἐτι φέροντα τὴν τυπογραφικὴν μελάνην. Καὶ οἱ μὲν τυπογράφοι δὲν πρέπει βεβαίως νὰ ἐπιτιμῶνται, τοὺς δὲ συγγραφοντας ἐν μόνον, ἰκανῶς ἴσως, δικαιολογεῖ, ἡ μανία τοῦ γράφειν, ἐριννύς δεσποτικῆ καὶ ἀνοικονόμητος. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὁ λόγος ἐξαιρεῖ τὰ πολιτικὰ ἔργα, ἅτινα αἱ παρῶσαι περιστάσεις ἐνέπνευσαν εἰς ἀγαθοὺς τινὰς πολίτας, καὶ περιλαμβάνει μόνον τὰ φιλολογικὰ, διότι ἡ Εὐτέρπη, ζῶσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὠραίου φύλου, οὔτε ἐρέσκειται, οὔτε ἀναμιγνύεται εἰς τὴν ἐμβριθειαν

τῆς πολιτικῆς. Ἡ Εὐτέρπη ἀποστρέφεται τὴν πωλυπραγμοσύνην καὶ ἀμέτοχος, τὸ πολὺ εὐχομένη, ἀφίνει ἐλευθέραν τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων.

Ἐνῷ λοιπὸν τὰ φυλλάδια ταῦτα ἔρχονται καὶ παρέρχονται, ἐφήμερα μὲν, ἀλλ' ἐνίοτε πολλὰ, τὴν φορὰν ταύτην ἀγγέλλομεν μετὰ χαρᾶς τὴν ἐμφάνισιν ἐνός, ὅσον μικροῦ, τοσοῦτον ερασιίου· τὸ φυλλάδιον τοῦτο τιμᾷ τὸ καλὸν φύλον, εἶναι ἔργον τῆς κυρίας Π. Μπορέλη καὶ ἐπιγράφεται,

ΠΡΩΙΝΗΣ ΔΡΟΣΟΥ ΣΤΑΓΟΝΕΣ ΔΥΟ.

Δὲν εἶναι δύο μόναι σταγόνες, εὐωδία ὄλον ἀπὸ μύρα Ἀκακίας λευκῆς καὶ Ἰερβοτάνης, ὁμιλεῖ τὴν γλώσσαν τῆς καρδίας καὶ τῶν ἀνθῶν. Ἄς τὴν ἀκούσωμεν.

» Ἀλέξανδρε! — εἶναι λόγοι ἐρωμένης, ἦν ἔτηκεν ἡ φθίσις, ἦν ἐκάλει ὁ θάνατος, ἐνῷ « χρυσὸς τῆς ψυχῆς τῆς ἐκαθαρίζετο εἰς τὸ χωνευτήριον τῶν παθημάτων, ἵνα ἀναλάβῃ ὠρατὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς » — Ἀλέξανδρε, ἀγαπῶ τὸν χλωμὸν τοῦτον ἥλιον, τὸν ψυχρὸν αὐτὸν ἀέρα, τὴν μελαγχολικὴν αὐτὴν ἡμέραν· ἡ σκυθρωπότης τοῦ οὐρανοῦ συνάδει μὲ τὴν τῆς γῆς καὶ καθιστᾷ ὀμαλωτέραν τὴν πρὸς τὸν τάφον ὁδὸν μου! »

Μονολογοῦσα δὲ ταῦτα ἐσκεπτετο, τρέμουσα μὲν πρὸ τοῦ πλησιάζοντος θανάτου, ἀλλ' ἐλπίζουσα εἰς τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν. « Δυστυχῆ φύλλα, ποῦ ἀπέρχεσθε; εἰς τὴν ἄβυσσον; εἰς τοὺς αἰθέρας; . . . Ἡ φύσις δὲν θνήσκει, κοιμᾶται! . . . ἀλλ' ὄχι, ὄχι, δὲν θέλω κοιμᾶσθαι εἰς τὸν τάφον αἰωνίως· αἰσθάνομαι ὅτι ὑπάρχει ἐν ἐμοί τι τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ ἐκλυθῇ. . . Τὸ σῶμα καλύπτει τὴν ψυχὴν, ὡς τὸ νέφος τὸν ἥλιον· τὸ κάλυμμα πίπτει, τὸ νέφος παρέρχεται, ὁ ἥλιος καὶ ἡ ψυχὴ λάμπουσιν ἐτι διαυγέστερα! Οὕτως ὁμιλεῖ ἡ καρδία, ἀς ἀκούσωμεν καὶ τὸ

ΗΡΑΝΘΕΜΟΝ.

Τὴν πρώτην νεότητητα.

« Οἱ κρόκινοι λόφοι τοῦ ἡρανθέμου μᾶς ἀναγγέλλουσι τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, καθ' ἣν, ἀποσυρόμενος ὁ χειμὼν, βλέπει τὰ κράσπεδα τοῦ χιονώδους μανδύα του πεποικιλμένα ἀπὸ χλόην καὶ ἀνθη. Μόλις παρήλθεν ἡ ὥρα τῶν τρικυμιῶν, μόλις ἤλθον αἱ τερπναὶ ἡμέραι. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ νέα κόρη ἀμφιβέβη σιγμᾶς τινος μεταξὺ τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῆς νεότητος. Μόλις ἡ δειλὴ Ἀγλαΐα εἶδε τὸ δέκατον πέμπτον αὐτῆς ἔαρ, καὶ θέλει ἀκόμη, ἀλλὰ δὲν δύναται πλέον νὰ συμμερισθῇ τὰ ζωηρὰ παίγνια τῶν μικρῶν αὐτῆς συγγρόφων. Καὶ ὅμως, τὰς θεωρεῖ μετὰ πόθου, θέλει νὰ τὰς ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ παίξῃ καὶ αὐτὴ μὲ τὰ εὐώδη σφαιρίδια τοῦ ἡρανθέμου. »

» Αἰσθημα ἄγνωστον εἰς αὐτὴν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς τὰς ἀθῶας χαρὰς. Θελατικὴ ὠχροτῆς διαχέεται ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς, ἡ κεφαλὴ τῆς κλίνει, ἡ καρδία τῆς μελαγχολεῖ καὶ στε-

νάξει, ζητεί αγαθόν τι ἔγνωστον εἰς αὐτήν καὶ τὸ φοβεῖται συνάμα.

« Πολλάκις ἤκουσεν ἔτι τὸν χειμῶνα διαδέχεται τὸ ἔαρ καὶ αἱ τέρψεις τοῦ ἔρωτος τὰ παιδικὰ παίγνια.

« Τάλαινα κόρη! θέλεις γνωρίσει καὶ οὐδὲν τὰς τέρψεις αὐτὰς τὰς μεστὰς πικρίας καὶ δακρύων! ἡ ἐπ' ἀνόδοσ τοῦ ἡρανοθέμου σοὶ τὰς προαναγγέλλει, καὶ σοὶ λέγει συγχρόνως ὅτι ὁ εὐδαίμων τῆς παιδικῆς ἡλικίας καιρὸς δὲν ἐπ' ἀνέρχεται πλέον δι' ἐσέ!

« Φεῦ! ὄχι μετὰ πολλὰ ἔτη, θέλει πάλιν ἐπανελεῖθαι διὰ τὸ νὰ σὲ εἴπῃ ὅτι ὁ ἔρως καὶ ἡ νεότης ἔφυγον ἀνεπιστρέπτει! »

Εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστοῦργημα δὲν ἐνέχεται ἡ μελέτη, ἡ ἡ τέχνη, εἶναι ὕμνος ἐκχυθείς αὐτομάτως ἀπὸ νοῦν εὐθὺν, ἀπὸ καρδίαν αἰσθανομένην. Ἄθρὸς εἶναι καὶ ὁ ὕμνος εἰς τὸ Ἴον, περιεινόμενος οὕτω:

« Τότε ἡ εὐτυχία τὴν ὁποίαν μ' ὑπεσχέθη τὸ ὄνειρόν μου ἐκυκλοφόρησεν εἰς τὰς φλέβας μου, καὶ ἐνόμισα ὅτι ὠσπράνθη ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς μῆς ὄλα τοῦ ἔαρος τὰ ἄνθη, ὄλας τῆς νεότητος; τὰς ἡδονάς. Καὶ ὅμως, τὸ ἡδὸν τοῦτο αἰσθημα δὲν ἐδέχθη ἄλλο ὄλιγον δὲν εἶχον φίλην πλησίον μου διὰ τὸ νὰ συμμερισθῇ τῆς θύρας μου χαρὰς. Ἐσύνεξα μολοντοῦτο δέσμη Ἴων, τὴν ἔθεσα ἐπὶ τοῦ στήθους μου καὶ εἶπα « Ἐράσματα ἄνθη, σὰς ἀφιέρω εἰς τὴν φίλην τὴν ὁποίαν ἔθ' ἀποκτήσω. Εἰς σέ, φίλη Καλιόπη, τ' ἀφιέρωσά » εἰς σέ τῆς ὁποίας ἡ φίλις ἐξωογόνησε τὴν ψυχὴν μου, ἀηδίασκαν τὸν κόσμον εἰς τὸ εἰκόστών μου ἔτος, ὡς ἄλλοτε εἰς τὸ δέκατον ἕκτον εἶχον ἀηδίασει τὴν ζωὴν.

« Τὸ Ἴον λάβε ὡς ἄνθος σου, ἀγαπητὴ φίλη, σοὶ ὀμοιάζει, διότι εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς σεμνότητος.

Ἡ ἐρασμαία αὕτη στροφὴ λόγου πολὺ ὑπόσχεται, ἐὰν ἡ γράψασα ἐμμένῃ εἰς τὸ καλὸν στάδιον τῶν γραμμάτων.

Ἡ γλώσσά τῆς εἶναι ἀρετῆς, ἀβίαστος, ἐκλεκτῆ, ἐξαιρέσει μόνον μικρῶν τινῶν ἀνωμαλιῶν ἀπαραιτήτων εἰς τὰ πρῶτα δοκίμια. Ἄς ἀκολουθήσῃ τὸ ἄστρον τῆς, ἄς γράφῃ.

Τοῦ ἄθρου τοῦτου ἔργου σχεδὸν σύγχρονον ἐξεδόθη φυλλάδιον ἄλλο, ἐπιγραφόμενον τὰ Ψαροῦ, τραγωδία, καὶ ἡ ἄλωσις τῶν Ψαροῦ, ποιημάτων, ἔργα ποιηθέντα ἀμέσως μετὰ τὸ ὑμνούμενον πᾶθημα, γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν τῆς ἠρωϊκῆς ἐκείνης ἐποχῆς. Καὶ ποιητὴς μὲν εἶναι ἐν εὐγενῆς τέκνον τῆς πατρίδος, ἀγαθὸς ἀγωνιστῆς, θύμα σφαίρας χριστιανικῆς, ὁ ἀτυχῆς Ἀλκαίος, εἰς τὰ ἔργα δὲ ταῦτα δὲν ἐπικρατεῖ ἡ τέχνη καὶ τὸ πάθος τὸ δραματικόν, ἐπανθῆ ὅμως φλογερὸν τὸ φιλόπαιρον καὶ προσφέρεται τῷ μέλλοντι Ὀμήρῳ ἢ Ἡροδότῳ ὕλη ἱστορίας ἀκριβεστάτη.

Τὰ συνιστῶσεν διότι πλὴν τοῦτων αἱ ἀφελεῖς αὐταὶ ποιήσεις ἔχουσι ἀξιολογίαν προτέρημα, τὸν Ἑλληνισμὸν, ἀφ' οὗ οἱ πλεῖστοι τῶν

ἡμετέρων ἀπέστησαν δυστυχῶς, ἀναμιγνύοντες ἑθίμα ξένα εἰς θέματα ὄλας Ἑλληνικά. Ἐκαστος τόπος ἔχει τὸ χροῶμά του, καὶ εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ ὁμιλῶμεν τὴν γλῶσσαν καὶ νὰ γράφωμεν τὴν ἡθὴν τοῦ τόπου.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Ἡμέραν τινὰ γάλλος τις συγγραφεὺς, κενόδοξος καὶ μάταιος εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν, ὑπάγει πρὸς ἐπίσκεψιν φιλολόγου τινὸς ἔτι ματαιοτέρου καὶ ἀλζύνοιο. Χαιρετῶνται, κάθηνται, συνδιαλέγονται, καὶ ἀνχινιώσκουσιν ἀμοιβαίως τεμάχια βιβλίων ἀτελῶν ἔτι.

Αἴφνης ὁ εἰς ἐγείρεται ἐνθους καὶ, — Κύριέ μου, λέγει εἰς τὸν ἕτερον, καλὴ γνωρίζεις ὅτι ἐντὸς τοῦ δωματίου τούτου εὐρίσκονται οἱ δύο μεγαλύτεροι τοῦ αἰῶνος λογογράφοι;

— Συγχώρησον, κύριε, ἀπεκρίθη φλεγματικῶς ὁ ἕτερος, νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι ὁ λόγος σου κατὰ τὸ ἡμισυ μόνον ἀληθεύει.

Αἱ Ταμβακοθήκαι.

Καλλιτέχνης τις, Γάλλος πάλιν καὶ αὐτὸς, ὀνομαζόμενος Λαμπλὸς εἶχε ταμβακοθήκας μόνον 366. καὶ ἰδοὺ πῶς.

Τὸ 1841 ὁ Λαμπλὸς εὐρίσκει ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ βασίλισσα ἣτις ἰδικζόντως ἐτίμα τὸν καλλιτέχνην τοῦτον, τῷ προσέφερεν ἡμέραν τινὰ ταμβακοθήκην λιθοκόλλητον, παρκαλοῦσα αὐτὸν νὰ τῇ ὑποσχέθῃ ὅτι θέλει μεταχειρίζεται αὐτὴν μίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους.

Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῆς Γ. Μ. ἀπεκρίνατο ὁ καλλιτέχνης ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποσχέθῃ αὕτην τοιαύτην ὑπόσχεσιν ὄλαι αἱ ἡμέραι μου εἶναι κλεισμένα· ἔχω 365 ταμβακοθήκας.

— Τότε, ἐπανελάθει ἡ Βασίλισσα θελκτικὸν μειδιάσασα, ἡ ἐδική μου ταμβακοθήκη θέλει σοὶ χρησιμεύει διὰ τὰ τρία ἔτη.

Ὁ Καλλιτέχνης ἐδέχθη καὶ ἀκριβῶς συνεμορφώθη τῇ διαταγῇ τῆς βασίλισσης. Ἀπὸ τοῦ 1844 ἡ ταμβακοθήκη Βικτορίας τρεῖς μόνον ἐχορησίμεισε θέλει δὲ πάλιν χρησιμεύει τὴν 29 Φεβρουαρίου 1855.

Παράδειξος θριαμβος ἐν Ῥώμῃ.

Γνωστὸν πόσον γελοῶς κατέστη καταχρηστικὴ ἡ πομπὴ τοῦ θριαμβοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας. Πάντες οἱ αυτοκράτορες ἐψήφισον ἀλληλοδιαδόχως εἰς ἐαυτοὺς τὴν τιμὴν ταύτην, ἄλλοι μὲν ἐνεκεν ἐνδραχθημάτων φανταστικῶν, ἄλλοι δὲ οὐδὲ φροντιστοὶς κἄν νὰ εὐρωσι λόγον τοῦ θριαμβοῦ των ἄλλον, ἢ τὴν θέλησίν των. Ὁ δὲ λαὸς, βλέπων βεβηλωμένην αὕτω τὴν ἐθνικὴν ταύτην καὶ ἰεράν τελετήν, συνείδησε νὰ διασκεδάσῃ δι' αὐτῆς

καὶ πολλάκις ἐψήφισε θριαμβὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ εἰς χορευτὰς ἢ μελωδοῦς.

Ἐξετελειοθῆσα οὕτως, ἡ τιμὴ αὕτη παρὰ πάντων περιεφρονήθη, καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη περιέπεσεν εἰς παντελῆ ἀχρησίαν, ὅτε ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοδοσίου ἀποκατέστη πάλιν ὑπὲρ ἀνθρώπου τινὸς ἐκ τῶν τοῦ οὐλοῦ, οὗ τὸ ὄνομα δὲν διετήρησεν ἡ ἱστορία· ὁ λόγος δὲ, δι' ὃν τιμὴ τοιαύτη ἐψήφισθη τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, εἶναι ἄξιος ν' ἀναφερθῇ τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον δεικνύει εἰς ποῖον βαθμὸν ἐξοχρειώσεως καὶ κουφότητος ἔφθασε τότε ὁ ρωμαϊκὸς λαός.

Χειρόναι τις ὅστις εἶχεν ἤδη νυμφεῖθῃ γυναῖκα εἰκοσι καὶ πάσας τὰς εἶδεν εἰς τὸν τάφον ἀπαχθείας, ἐνυμφεῖθῃ τέλος καὶ εἰκοστὴν πρώτην, ἣτις καὶ αὐτὴ εἶχε βράζει καταβολάδα, τὸ δὲ λεγόμενον, εἰκοσι καὶ ὄλο συμβίους. Τὸ καινὸν ὕθην πληροφροῦσεν περὶ τῆς ἐνώσεως ταύτης ἀνυπομῶνως περιέμενε τὸ ἀποθνήσκον. Τέλος ἡ γυνὴ ἀπέθανε! Καὶ παράτα ὁ λαὸς ὤρμησεν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ τεθλιμμένου καὶ ἀπαρκαυθήτου συζύγου, τοῦ βάλουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον, τῷ δίδουσι δὲ κλάδον ὡς νικητῆ, καὶ φερόμενος ἐπὶ θριαμβευτικῷ ἔρματος, ὀδηγεῖ αὐτὸς τὴν νεκρῶσιμον πομπὴν ἐν μέσῳ τῶν ἀνευφημίσεων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν χειροκροτήσεων τῶν γερούσιαστῶν!

Ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἰδὼν ποτε ἐν Λονδίῳ περιπατοῦντα εἰς τὸν δρόμον τὸν περίφημον ποιητὴν Πῶπ, χωλὸν ὄντα, ἠρώτησε τοὺς αὐλικούς του ἑπεθύμουν νὰ μάθω τί χρησιμεύει ὁ ἀνθρωπιστικὸς αὐτός, ὅστις περιπατεῖ λοζῶς; Ὁ δὲ μεταφραστῆς τοῦ Ὀμήρου, ἀκούσας αὐτὸν, ἐστράφη καὶ ἐπεφώνησε. Νὰ σὲ διδάξῃ νὰ περιπατῆς ὀρθῶς.

Ἐπαίτης τις, ζητῶν ἐλεημοσύνην, ἔλεγεν εἰς τὸν Μαλέρην, ἔτι θέλει παρακαλέσει τὸν Θεὸν νὰ τὸν πολυχρονίσῃ. Ἀγαθὸ ἄνθρωπε, τῷ εἶπεν ὁ ποιητῆς, πῶς θέλει σὲ εἰσακούσει ὁ Θεός, ὅστις σὲ ἀφίνει νὰ ἀποθήσῃς τῆς πείνας.

ΕΝΑΕΡΙΟΣ ΠΟΛΙΣ.

(Παράδειξος Ἰνδικῆ.)

Τὴν ὑπερφημίαν δὲν κατέταξε μετὰ τῶν θανασιμῶν ἀμαρτημάτων μόνος ὁ χριστιανισμὸς καὶ ὁ νόμος ὁ μωσαϊκός, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἀνευρίσκουμεν καὶ εἰς τὰ Ἰνδικὰ θρησκευτάματα, ἡ δὲ μυθολογία τῶν Βραχμάνων παρέχει ἡμῖν τὸν ἐπόμενον μῦθον.

« Τῶν ἀρχαίων τις βασιλέων τῆς Ἰνδίας, ὁ Τριζανκού μὲν κατὰ τινὰς, ὁ Ἀριστιγάνδρα δὲ κατ' ἄλλους συγγραφεῖς, υἱὸς ἢ ἀπόγονος τοῦ Τριζανκού, κατέστη ἄξιος, διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ ἀπεριορίστου αὐτοῦ γενναϊότητος, νὰ ἀναρπασθῇ εἰς οὐρανὸς μετ' ὄλων τῶν ὑπηκόων του. Ἄλλ' ὅμως, προσκαλέσαντος αὐτὸν τοῦ πονηροῦ

« Νααράδα (υἱοῦ τοῦ Βράχμα, ὁμοίου πρὸς τὸν Ἑρμῆν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων) νὰ διηγηθῇ τὴν τὴν ἱστορίαν του, τόσον μέγала παρέστησε τὰ κατορθώματα καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, ὥστε καθ' ἕκαστον περιστατικὸν τῆς ζωῆς του τὸ ὁποῖον ἀνέπτυσσε, κατέβαινε τοῦ οὐρανοῦ (τοῦ οὐρανοῦ τῶν Ἰνδῶν) καὶ ἀνὰ μίαν βαθμίδα, μέχρις οὗ, τελειώσας ἐγκαίρως κατ' εὐτυχίαν, καὶ τοῖς θεοῖς ταπεινωθεὶς πάλιν, ἔστη ἐν μέσῳ τῶν ἀέρων » μετὰ τῆς καθέδρας αὐτοῦ.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Ἡ Εὐτέρπη, διατρέχουσα ἑβδομον μὲν ἔτος ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἐκδόσεως, δεῦτερον δὲ ἀπὸ τῆς νέας Διευθύνσεως, δύναται οὐ μόνον ν' ἀκολουθήσῃ θαρραλέως τὸ στάδιόν της, ἀλλὰ καὶ νὰ βελτιώσῃ καὶ νὰ ποικίλῃ ἔτι μᾶλλον τὰ ἄρθρα της.

Ἡ νέα Διεύθυνσις, πιστὴ εἰς τὸ πρόγραμμά της, ἐξεπλήρωσε τὰ ὑποσχθέντα, ἐκδύσα καὶ ἄρθρα πρωτότυπα καὶ μεταφράσεις καλλιπεῖς, καὶ ποιήσεις οὐχὶ εὐκαταφρόνητους. Οὕτως, ἡ μουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπεσκέπτετο κατὰ δεκαπενθήμερον τὰ τεύχη τῆς Εὐτέρπης, ἐνῶ, εἰς ἀραιότερας διαστάσεις, τοῦ Εὐθυβούλου τὰ χρονικά καὶ τοῦ Γοργίου τὰ ἐράσματα ἔργα καὶ ἡμέραι διεκάλουν τὰς ἄλλας διατριβὰς, διώκοντα ἐν τῷ τερπνῷ τὸ ὠφέλιμον. Καὶ ποῦτο μὲν εἶναι τὸ σύμβολον τῆς Εὐτέρπης, ἡ δὲ Διεύθυνσις θέλει ἐπιμελεῖται νὰ τὴν καταστήσῃ εὐαρεστοτέρην εἰς τοὺς ἀναγνώστας καὶ εἰς τὰς προστατίδας αὐτῆς ἀναγνώστριάς. Τακτικαὶ συντάκται εἶναι, ὁ διατάσσων τὰ τῆς ὕλης Κ. Γ. Χ. Ζαλοκώστας, ὁ Κ. Πῶπ (Γοργίας) καὶ ἄλλοι νέοι τιμῶντες τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλολογίαν, καὶ ἐγγυώμενοι, ὡς εἰπεῖν, τὰς ὑποσχέσεις τῆς Διευθύνσεως. Πλὴν δὲ τούτου θέλομεν ἐκδίδει πέντε κατὰ μῆνα εἰκονογραφίας ἀντὶ τεσσάρων, ὑπὸ χειρὸς ἐπιτηδεῖου ἐγγεγλυμμένας. Τὸ δὲ διακοπὴν πρὸ μικροῦ μυθιστορήματος, ὁ Ἰπποκόμης τῆς Βραζελόννης, ὅπερ ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, δημοσιεύεται πάλιν ἀπὸ τοῦ ἀφύλλου τοῦ 6'. ἔτους, τοῦτέστιν ἀπὸ τοῦ 25.

Περὶ συνδρομῶν ἐν γένει.

Αἱ συνδρομαὶ προπληρόνται, διότι ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι κἀνὲν περιοδικὸν σύγγραμμα δὲν δύναται νὰ εὐδοθῇ ἄνευ τοῦ συστήματος τῆς προπληρωμῆς. Ἐὰν ποτε καθυστερήσῃ ἡ ἀποστολὴ τοῦ συγγράμματος, ἄς πεισθῇ ὁ συνδρομητῆς ὅτι ἡ τιμὴ τῆς συνδρομῆς δὲν περιήλθεν εἰς ἡμᾶς. Ὅστις δὲν ἐξώφλησε τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους, δὲν λαμβάνει πῶσος φυλλάδιον διὰ τὸ δεῦτερον ἔτος καὶ θέλει καταδικασθῆ. Ὁ

δὲ προπληρόνων τὴν συνδρομὴν λαμβάνει ἀμέσως δωρεὰν τὰ τελευταία τρία ἢ τέσσαρα φύλλα τοῦ ὄραίου μυθιστορήματος ἢ *Μικροῦλα*.

Συνδρομαί.

Αἱ συνδρομαὶ τῆς Εὐτέρπης εἶναι αἱ αὐταὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους, τόσον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν, εἰς δὲ τοὺς νέους συνδρομητὰς προσπρόσκειν δωρεὰν τὰ φυλλάδια τοῦ α. ἔτους ἀριθ. 21, 22, 23 καὶ 24, διότι ἐξ αὐτῶν ἀρχεῖται ἡ δημοσίευσις τεσσάρων ὄραιοτάτων διηγημάτων ἢ *Μετάνοια, οἱ Χρυσοθήραι, ἢ Κ. Μαρρινιὰν καὶ ὁ Χεινέρος*.

Ἵροι οὐσιώδεις. Λῶρα (primes)

Ὅστις γίνεται συνδρομητὴς διὰ δύο ἔτη, δηλ. ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1852 μέχρι 15 Ἰουλίου 1854 καὶ προπληρώσῃ τὴν συνδρομὴν του, εἴτε ἐντὸς, εἴτε ἐκτὸς τοῦ Κράτους πληρόνων ἔτι δύο μὲν δραχμὰς ἐν τῷ Κράτει, τρία δὲ φράγκα ἐν Εὐρώπῃ, ἐν εἰκοσάριον ἐν Τουρκίᾳ, καὶ ἐν δίστυλον ἐν Βλαχίᾳ λαμβάνει τὰ ἐξῆς βιβλία

Τοὺς δύο πρώτους τόμους τοῦ Ἰποκόμητος τῆς Βραζελόννης	φύλ. τυπ.	24
Ἐνὰ τόμον τοῦ μυθιστορήματος ἢ <i>Μικροῦλα</i>	φύλ. τυπ.	44
1 τόμον Γαλλικῆς Χρυστομαθ. »		30
1 τόμον τοῦ μυθιστ. ἢ <i>Παυλίνα</i> »		44

Τὸ ὅλον φύλ. τυπ. 74

Τὰ βιβλία ταῦτα εἶναι ἀξίας δραχ. 14.

Παραχωρήσεις.

Οἱ συνδρομηταὶ τῆς Εὐτέρπης δὲν ἀγνοοῦσιν ὅτι ὁ Ἰποκόμητος τῆς Βραζελόννης, τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Δουμά, εἶναι συνέχεια τῶν μυθιστορημάτων *Μετὰ εἴκοσιν ἔτη, καὶ οἱ Τρεῖς Σωματοφύλακες*.

Τὰ πολλοῦ λόγου ἀξία ταῦτα μυθιστορήματα ἐξεδόθησαν τὰ πρώτα δύο ἔτη παρὰ τῆς παρελθούσης διευθύνσεως εἰς ὀκτώ τόμους, φύλλα τυπογραφικῶς ἔγγιστα ἑκατὸν, καὶ ἐτιμῶντο δρ. δεκαοκτὼ ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ εἴκοσι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν

Πολλοὶ τῶν συνδρομητῶν τῆς Εὐτέρπης ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀποκτήσωσι τὰ μνημονευθέντα βιβλία εἰς μετριοτέρην τιμὴν. Θέλοντες καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν καταβιβάζομεν τὴν τιμὴν τῶν δύο τούτων μυθιστορημάτων εἰς δρ. ἑννέα διὰ τὸ ἐσωτερικὸν, φράγκα 44 διὰ τὴν Εὐρώπην. Εἰκοσάρια τουρκικὰ 2 1/4 διὰ τὴν Τουρκίαν καὶ δίστηλα δύο ἡμισυ διὰ τὴν Μολδοβλαχίαν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἔχουσιν, εἰμὴ μόνον οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι συνδρομηταὶ τῆς Εὐτέρπης, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποστείλωμεν ἐσωτερικῶς καὶ ἀνεξιπέρως εἰς οὐδένα τὰ βιβλία ταῦτα, ἂν πρῶτον δὲν λάβωμεν τὰ χρήματα ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν δικαιωμάτων, λέγομεν ἐλεύθερα, διότι, ὡς εἶναι γνωστὸν τὰ ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους λαμβάνουσι 5 τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων.

Συνδρομαὶ Εὐτέρπης.

Διὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Παρρατήμ. δρ.	49
Διὰ τὴν Τουρκίαν εἰκοσάρια τουρκικὰ	5
Διὰ τὴν Βλαχίαν δίστηλα	5
Διὰ Εὐρώπην καὶ Ἴονίους νήσους φραγ.	19
Διὰ τὴν Ῥωσίαν ρούβλια ἀργυρᾶ	7

Συνδρομαὶ Εὐτέρπης δύο ἐτῶν μετὰ τῶν

παρρητημάτων.

Διὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ παρρητήματος καὶ τῶν προσπρόσκειν δωρεὰν βιβλίων δρ.	40
Διὰ τὴν Τουρκίαν » εἰκοσάρια	44 1/4
Διὰ τὴν Βλαχίαν » δίστηλα	44
Διὰ τὴν Ῥωσίαν ρούβλια ἀργυρᾶ	15

Συνδρομὴ Εὐτέρπης μετὰ παρρητήματος δύο ἐτῶν.

Ὁ γενόμενος συνδρομητὴς εἰς τὴν Εὐτέρπην διὰ τὸ τρίτον ἔτος, ἐπειδὴ εἶναι ὑπόχρεως νὰ λάβῃ τοὺς ἐκδοθέντας τέσσαρας τόμους τοῦ Ἰποκόμητος τῆς Βραζελόννης, δηλ. τὸ παρρητήμα τῆς Εὐτέρπης διὰ τὸ παρελθὸν ἔτος θέλει πληρώσει

Διὰ τὴν Ἑλλάδα	δρ.	29
Διὰ τὴν Τουρκίαν	εἰκοσάρια τουρκ.	7 1/2
Διὰ τὴν Βλαχίαν	δίστηλα	7
Διὰ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἴονίους νήσους φρ.		30

Οἱ δύο πρώτοι τόμοι τοῦ Ἰποκόμητος τῆς Βραζελόννης ὡς καὶ τὸ μυθιστόρημα ἢ *Μικροῦλα* θέλουσι δοθῆ δωρεὰν εἰς τοὺς γινομένους συνδρομητὰς,

Παρακαλοῦνται οἱ Κ. Κ. Συνδρομηταὶ, ἀναλογιζόμενοι τὰ βαρῆα ἔξοδα τῆς ἐκδόσεως τοῦ συγγραμματος ἀπέναντι τῆς μετρίας τιμῆς τὴν ὁποίαν πληρόνουσι νὰ μὴ παρεμβάλλωσιν ἐμπόδια, ταυτοχρόνως δὲ οἱ ἀπανταχοῦ ἀναποκριταὶ μας νὰ ἐπιστήσωσι, τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὴν ἔγκαιρον εἰσπραξίν καὶ ἀποστολὴν τῶν συνδρομῶν, διότι ἄλλως ὑποχρεοῦμεθα νὰ ὑποστῶμεν ζημίαν, ἢ νὰ δυσχεραστήσωμεν αὐτοὺς.

Περιμένομεν ἐγκαιρῶς τὸν κατάλογον τῆς ἀνανεώσεως τῶν συνδρομῶν διὰ νὰ μὴ συμβῇ ἀργοπορία εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ 25 φυλλαδίου τοῦ Β'. ἔτους

Ἡ Διεύθυνσις

Π Ε Ρ Ι Α Η Ψ Ι Σ .

Ἄνδρες Χεινέρος, συνέχεια. — Βιογραφία, Μοντυῶν. — Ἡ Παναγία τοῦ Τάσσο, συνέχεια. — Ἡ Κυρία Μαρρινιὰν, συνέχεια. — Ἐθνογραφία, περὶ Ἀβυssiνίας. — Ποιήσεις. — Χρονικά. — Βιβλιογραφία. — Ποικίλα. — Ἀγγελία. — Εἰκονογραφία. — Μοτυῶν. — Βασιλεὺς τῆς Ἀβυssiνίας.